

ข้อบังคับ

- ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑
- ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๓
- ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑
- ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๓

ข้อบังคับ

การประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๓

ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๓

เรื่อง	- ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ - ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรและกรรมาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๓ - ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ - ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๓
ปีที่พิมพ์	ธันวาคม ๒๕๕๓
จำนวนหน้า	๒๒๐ หน้า
พิมพ์ครั้งที่ ๑	จำนวนพิมพ์ ๓,๐๐๐ เล่ม
จัดทำโดย	กลุ่มงานผลิตเอกสาร สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๒๙๔-๕ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๒๙๒
ดัชนีคำค้น/ พิสูจน์อักษร	นางสาวอารีย์วรรณ พูลทรัพย์
พิมพ์	นางสาวเสาวลักษณ์ ธนชัยอภิภัทร
ศิลปกรรม	นายมานะ เรืองสอน

สารบัญ

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑	๓
หมวด ๑ การเลือกประธานสภาและรองประธานสภา	๔
หมวด ๒ อำนาจและหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภา และหน้าที่ของเลขาธิการ	๕
หมวด ๓ การประชุม	๗
ส่วนที่ ๑ วิธีการประชุม	๗
ส่วนที่ ๒ การเสนอญัตติ	๑๕
ส่วนที่ ๓ การอภิปราย	๒๐
ส่วนที่ ๔ การลงมติ	๒๓
หมวด ๔ กรรมวิธีการ	๒๗
หมวด ๕ การเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ	๔๖
หมวด ๖ การเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ	๔๘
หมวด ๗ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภา มีมติเห็นชอบให้พิจารณาต่อไป	๖๐
หมวด ๘ กระทู้ถาม	๖๑
ส่วนที่ ๑ บททั่วไป	๖๑
ส่วนที่ ๒ กระทู้ถามสด	๖๔
ส่วนที่ ๓ กระทู้ถามทั่วไป	๖๖
หมวด ๙ การพิจารณาให้ความเห็นชอบนายกรัฐมนตรี	๖๘

หมวด ๑๐	การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ	๖๙
หมวด ๑๑	การรักษากระเปียบและความเรียบร้อย	๗๑
หมวด ๑๒	บทสุดท้าย	๗๒
	บทเฉพาะกาล	๗๔

ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมการ พ.ศ. ๒๕๕๓ ๗๙

หมวด ๑ ๘๑

ส่วนที่ ๑ อุดมคติของการเป็นสมาชิกและ
กรรมการ ๘๑

ส่วนที่ ๒ การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นสมาชิก
และกรรมการ ๘๒

ส่วนที่ ๓ จริยธรรมเกี่ยวกับการดำรงตน
ครอบครัว และผู้อื่น ๘๕

หมวด ๒ การควบคุมให้เป็นไปตามจริยธรรม ๘๖

ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ ๙๓

หมวด ๑ การเลือกประธานวุฒิสภาและรองประธานวุฒิสภา ๙๓

หมวด ๒ อำนาจและหน้าที่ของประธานวุฒิสภา
รองประธานวุฒิสภา และเลขาธิการวุฒิสภา ๙๗

หมวด ๓ การประชุมวุฒิสภา ๙๙

ส่วนที่ ๑ วิธีการประชุม ๙๙

ส่วนที่ ๒ การเสนอญัตติ ๑๐๖

ส่วนที่ ๓ การอภิปราย ๑๑๑

	ส่วนที่ ๔ การลงมติ	๑๑๕
หมวด ๔	กรรมาธิการ	๑๒๐
หมวด ๕	การพิจารณาให้บุคคลดำรงตำแหน่งตาม มาตรา ๑๒๑ ของรัฐธรรมนูญ	๑๔๒
หมวด ๖	การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ	๑๔๖
หมวด ๗	การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ และพระราชกำหนด	๑๕๔
	ส่วนที่ ๑ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ	๑๕๔
	ส่วนที่ ๒ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ	๑๕๖
	ส่วนที่ ๓ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่าง พระราชบัญญัติที่รัฐสภามีมติเห็นชอบ ให้พิจารณาต่อไปตามมาตรา ๑๕๓ ของรัฐธรรมนูญ	๑๖๔
	ส่วนที่ ๔ การพิจารณาพระราชกำหนด	๑๖๕
หมวด ๘	การตั้งกระทู้ถาม	๑๖๖
หมวด ๙	การเปิดอภิปรายทั่วไป	๑๗๑
หมวด ๑๐	การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย	๑๗๒
หมวด ๑๑	บทสุดท้าย	๑๗๓
	บทเฉพาะกาล	๑๗๖

ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๓	๑๘๑
หมวด ๑	
อำนาจและหน้าที่ของประธานรัฐสภา	
รองประธานรัฐสภาและหน้าที่ของ	
เลขาธิการรัฐสภาและรองเลขาธิการรัฐสภา	๑๘๓
หมวด ๒	
การประชุมรัฐสภา	๑๘๕
ส่วนที่ ๑	
วิธีการประชุม	๑๘๕
ส่วนที่ ๒	
การเสนอญัตติ	๑๙๑
ส่วนที่ ๓	
การอภิปราย	๑๙๔
ส่วนที่ ๔	
การลงมติ	๑๙๗
หมวด ๓	
กรรมาธิการ	๒๐๑
หมวด ๔	
การให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๔๕	
ของรัฐธรรมนูญ	๒๐๖
หมวด ๕	
การให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๕๓	๒๐๘
ของรัฐธรรมนูญ	
หมวด ๖	
การรับฟังคำชี้แจงและการให้ความเห็นชอบ	
หนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ ของ	
รัฐธรรมนูญ	๒๐๙
หมวด ๗	
การเสนอและการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ	
แก้ไขเพิ่มเติม	๒๐๙
หมวด ๘	
การแถลงนโยบาย	๒๑๖
หมวด ๙	
การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อฟังความคิดเห็น	
ของสมาชิกรัฐสภา	๒๑๗
หมวด ๑๐	
การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย	๒๑๗
หมวด ๑๑	
บทสุดท้าย	๒๑๙

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สภาผู้แทนราษฎรจึงตราข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับการประชุม ข้อบังคับสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑” การประชุม

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก สภาผู้แทนราษฎร
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้ คำว่า นิยามที่ใช้
“ประธานสภา” หมายความว่า ประธานสภา ในข้อบังคับ
สภาผู้แทนราษฎร

“รองประธานสภา” หมายความว่า รองประธาน
สภาผู้แทนราษฎร

“สภา” หมายความว่า สภาผู้แทนราษฎร

“ประธาน” หมายความว่า ประธานของที่ประชุม
สภาผู้แทนราษฎร

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร

“กรรมาธิการ” หมายความว่า กรรมาธิการ
สามัญหรือกรรมาธิการวิสามัญของสภา

“บริเวณสภา” หมายความว่า อาณาบริเวณอันเป็นขอบเขตของสภาผู้แทนราษฎรและให้หมายความรวมถึงอาคารที่ทำการต่าง ๆ และอาคารที่ทำการของสภาผู้แทนราษฎรด้วย

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

“การประชุม” หมายความว่า การประชุมสภาผู้แทนราษฎร

“ศาล” หมายความว่า ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม หรือศาลปกครอง

ข้อ ๔ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรรักษาการตามข้อบังคับนี้ และมีอำนาจออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามข้อบังคับนี้

หมวด ๑

การเลือกประธานสภาและรองประธานสภา

เลือก ประธานสภา ข้อ ๕ การเลือกประธานสภา สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกได้หนึ่งชื่อ การเสนอนั้นต้องมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน

ถ้ามีการเสนอชื่อผู้ใดเพียงชื่อเดียว ให้ถือว่าผู้ถูกเสนอชื่อนั้นเป็นผู้ได้รับเลือก ถ้ามีการเสนอชื่อหลายชื่อให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ

ให้ประธานประกาศชื่อผู้ได้รับเลือกต่อที่ประชุม
 ข้อ ๖ การเลือกรองประธานสภา ให้นำความใน เลือกรองประธาน
 ข้อ ๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม สภา

ในกรณีที่สภามีมติให้มีรองประธานสภาสองคน
 ให้เลือกรองประธานสภาคนที่หนึ่งก่อน แล้วจึงเลือก
 รองประธานสภาคนที่สอง

ข้อ ๗ เมื่อเลือกประธานสภาและรองประธาน แต่งตั้ง
 สภาได้แล้ว ให้เลขาธิการมีหนังสือแจ้งไปยังนายก ประธานและ
 รัฐมนตรีโดยเร็ว เพื่อนำความกราบบังคมทูล รองประธานสภา

เมื่อพระมหากษัตริย์ได้ทรงแต่งตั้งประธานสภา
 และรองประธานสภาแล้ว ให้เลขาธิการส่งสำเนาประกาศ
 พระบรมราชโองการไปยังวุฒิสภาเพื่อทราบด้วย

หมวด ๒

อำนาจและหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภา และหน้าที่ของเลขาธิการ

ข้อ ๘ ประธานสภา มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้ อำนาจหน้าที่

- (๑) เป็นประธานของที่ประชุมสภา ประธานสภา
- (๒) กำกับดูแลการดำเนินกิจการของสภา
- (๓) ควบคุมการรักษาความสงบเรียบร้อยใน
 ที่ประชุมสภา ตลอดถึงบริเวณสภา
- (๔) เป็นผู้แทนสภาในกิจการภายนอก

(๕) แต่งตั้งกรรมการเพื่อดำเนินกิจการใด ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อกิจการของสภา

(๖) อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่มิถกกฎหมายบัญญัติไว้หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้

อำนาจหน้าที่
รองประธานสภา ข้อ ๙ รองประธานสภามีอำนาจและหน้าที่ช่วย
ประธานสภาในกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ของประธาน
สภา หรือปฏิบัติกรตามที่ประธานสภามอบหมาย

เมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภา หรือมีแต่
ไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ในกรณีที่มี
รองประธานสภาสองคน ให้รองประธานสภาคนที่หนึ่ง
เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภา ถ้ารองประธานสภา
คนที่หนึ่งไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้
รองประธานสภาคนที่สองเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน
ประธานสภา

หน้าที่ของ
เลขานุการ ข้อ ๑๐ เลขานุการมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) นัดประชุมสภาและคณะกรรมการครั้งแรก
(๒) เชิญผู้เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม
สภาและที่ประชุมคณะกรรมการเข้าปฏิบัติหน้าที่
(๓) ช่วยประธานในการควบคุมการนับคะแนน
เสียง

(๔) จัดทำรายงานการประชุมและบันทึกการ
ออกเสียงลงคะแนน

(๕) ยืนยันมติของสภาไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง

(๖) รักษาสรรพเอกสาร ข้อมูลและโสตทัศนวัสดุ
ของสภา

(๗) ควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตาม
ระเบียบที่ประธานสภากำหนด

(๘) หน้าที่อื่นตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้หรือ
ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้

(๙) ปฏิบัติการอื่นตามที่ประธานสภามอบหมาย

หมวด ๓

การประชุม

ส่วนที่ ๑

วิธีการประชุม

ข้อ ๑๑ การประชุมย่อมเป็นการเปิดเผย เว้น การประชุมสภา
แต่คณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่
ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาร้องขอให้
ประชุมลับ ก็ให้ประชุมลับ

การประชุมเปิดเผย ให้นำบุคคลภายนอกเข้าฟัง การประชุม
การประชุมได้ตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด และ เปิดเผย
ประธานสภาต้องจัดให้มีการถ่ายทอดสดการประชุมทาง
วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ที่ประชาชนทั่วไป

ข้อ ๑๕ การนัดประชุมหรือการส่งเอกสารตาม การนัดประชุมหรือ
ข้อ ๑๓ หรือข้อ ๑๔ อาจดำเนินการทางโทรสาร สื่อ การส่งเอกสาร
อิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น
เพิ่มเติมด้วยก็ได้ เมื่อประธานสภาเห็นสมควร เว้นแต่
การจัดส่งเอกสารลับให้เป็นไปตามที่ประธานสภากำหนด

ข้อ ๑๖ การจัดระเบียบวาระการประชุมให้จัด การจัดระเบียบ
ลำดับ ดังต่อไปนี้ วาระการประชุม

- (๑) กระทู้ถาม
- (๒) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม
- (๓) รับรองรายงานการประชุม
- (๔) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว
- (๕) เรื่องที่ค้างพิจารณา
- (๖) เรื่องที่เสนอใหม่
- (๗) เรื่องอื่นๆ

ในกรณีที่ประธานสภาเห็นว่าเรื่องใดเป็นเรื่อง
ด่วน จะจัดไว้ในลำดับใดของระเบียบวาระการประชุมก็ได้
แต่จะจัดไว้ก่อนเรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว
ไม่ได้

ข้อ ๑๗ ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุม ก่อนเข้าสู่
ประธานสภาอาจอนุญาตให้สมาชิกปรึกษาหารือปัญหาที่ ระเบียบวาระ
เกี่ยวกับความเดือดร้อนของประชาชนหรือปัญหาอื่นใด การประชุม
ได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานสภากำหนด และ
ให้ประธานสภาส่งเรื่องดังกล่าวให้รัฐมนตรีหรือหน่วยงาน

ของรัฐที่เกี่ยวข้องชี้แจงภายในสามสิบวัน และแจ้งให้สมาชิกทราบ

ข้อ ๑๘ ก่อนเข้าประชุมทุกครั้งให้สมาชิกมาประชุมลงชื่อในเอกสารที่จัดไว้หรือแสดงตนตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด

องค์ประชุม เมื่อมีสมาชิกลงชื่อมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในกรณีพิจารณาระเบียบวาระกระทู้ถามตามมาตรา ๑๕๖ และมาตรา ๑๕๗ ของรัฐธรรมนูญ ถ้ามีสมาชิกลงชื่อมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ก็ให้ถือว่าเป็นองค์ประชุมพิจารณาได้

เมื่อมีสมาชิกมาลงชื่อครบองค์ประชุมและมีสัญญาณให้เข้าประชุมแล้ว ให้ประธานดำเนินการประชุมได้

เมื่อประธานขึ้นบัลลังก์ ให้ผู้ที่อยู่ในที่ประชุมยืนขึ้นจนกว่าประธานได้นั่งลง

เลื่อนการประชุม ข้อ ๑๙ เมื่อพ้นกำหนดประชุมไปสามสิบนาทีแล้ว จำนวนสมาชิกยังไม่ครบองค์ประชุม ประธานจะสั่งให้เลื่อนการประชุมไปก็ได้

ประธานชั่วคราว ข้อ ๒๐ เมื่อไม่มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานของที่ประชุม ให้สมาชิกผู้มีอายุสูงสุดซึ่งมาประชุมเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม เพื่อให้ที่ประชุมดำเนินการเลือกประธานสภาและรองประธานสภาตามข้อ ๕ และ

ข้อ ๖ หรือเพื่อให้ที่ประชุมดำเนินการเลือกประธานเฉพาะคราวสำหรับการประชุมครั้งนั้น ในกรณีที่ที่ประชุมต้องประชุมปรึกษาเรื่องอื่น

ในการเลือกประธานเฉพาะคราว ให้นำความในข้อ ๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๑ การประชุม ให้ที่ประชุมพิจารณาเฉพาะเรื่องที่มีอยู่ในระเบียบวาระการประชุม และต้องดำเนินการพิจารณาตามลำดับระเบียบวาระการประชุมที่จัดไว้ เว้นแต่ที่ประชุมจะลงมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๒๒ ผู้ใดประสงค์จะกล่าวถ้อยคำต่อที่ประชุม การกล่าวถ้อยคำให้ยกมือขึ้นพันศัรษะ เมื่อประธานอนุญาตแล้ว จึงยืนขึ้น ในที่ประชุม กล่าวได้ และต้องเป็นคำกล่าวกับประธานเท่านั้น

ข้อ ๒๓ ถ้ารัฐมนตรีขอแถลงหรือชี้แจงเรื่องใด กรณีที่รัฐมนตรีขอต่อที่ประชุม ให้ประธานพิจารณาอนุญาต ชี้แจงต่อที่ประชุม

สมาชิกอาจซักถามเพื่อความกระจ่างแจ้งในเรื่องที่แถลงหรือชี้แจงนั้น แต่รัฐมนตรีจะไม่ตอบก็ได้ ถ้าเห็นว่าข้อซักถามนั้นยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัย หรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน

ข้อ ๒๔ ในกรณีที่สภาพิจารณาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาเรื่องศาล องค์การตามรัฐธรรมนูญ หรือหน่วยงานอื่นที่กฎหมายศาล องค์การตามรัฐธรรมนูญ หรือกำหนดให้ต้องรายงานผลการปฏิบัติงานต่อสภา ให้ผู้แทนหน่วยงานอื่นขององค์การนั้นมีสิทธิเข้าแถลงหรือชี้แจงต่อที่ประชุมได้ เมื่อประธานอนุญาต

ในการแถลงหรือชี้แจง ให้นำความในข้อ ๖๑
ข้อ ๖๒ ข้อ ๖๓ และข้อ ๖๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

อำนาจประธาน
ในการขอปรึกษา
ที่ประชุม

ข้อ ๒๕ ประธานมีอำนาจปรึกษาหารือที่ประชุม
ในปัญหาใด ๆ กำหนดวิธีการตรวจสอบองค์ประชุม
สั่งพักการประชุม เลื่อนการประชุม หรือเลิกการประชุมได้
ตามที่เห็นสมควร

ถ้าประธานลงจากบัลลังก์โดยไม่ได้สั่งอย่างใด
และไม่มีการร้องประธานปฏิบัติหน้าที่แทน ให้เลิกการประชุม
รายงาน
การประชุม

ข้อ ๒๖ รายงานการประชุม เมื่อคณะกรรมการ
กิจการสภาผู้แทนราษฎรตรวจแล้ว ก่อนที่จะเสนอให้สภา
รับรอง ให้ทำสำเนาไว้ไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ณ บริเวณ
สภาเพื่อให้สมาชิกตรวจสอบได้

รายงานการประชุมทุกครั้งจะต้องมีรายชื่อ
สมาชิกที่มาประชุม ที่ลาการประชุม ที่ขาดการประชุม
และบันทึกการออกเสียงลงคะแนนแต่ละเรื่อง

การแก้ไข
เพิ่มเติมรายงาน
การประชุม

สมาชิกมีสิทธิขอแก้ไขเพิ่มเติมรายงานการ
ประชุมดังกล่าวให้ตรงตามที่เป็นจริงโดยยื่นคำขอแก้ไข
เพิ่มเติมต่อประธานคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทน
ราษฎร ถ้าคณะกรรมการไม่ยอมแก้ไขเพิ่มเติมให้ตาม
ที่ขอสมาชิกผู้นั้นมีสิทธิที่จะยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติม
เพื่อขอให้สภาวินิจฉัย

การแก้ไขเพิ่มเติม
รายงานการประชุม

ข้อ ๒๗ รายงานการประชุมครั้งใด เมื่อได้วาง
สำเนาไว้เพื่อให้สมาชิกตรวจสอบแล้ว ถ้ามีการแก้ไขเพิ่มเติม

ในภายหลังโดยคณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติมเองหรือ
โดยสมาชิกขอแก้ไขเพิ่มเติมก็ตาม ในคราวที่สภา
พิจารณารับรองรายงานการประชุมนั้น คณะกรรมการ
จะต้องแถลงต่อที่ประชุมถึงการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว

ข้อ ๒๘ เมื่อสภาได้รับรองรายงานการประชุม รับรองรายงาน
ครั้งใดแล้ว ให้ประธานสภาลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน การประชุม

รายงานการประชุมที่ได้รับรองแล้ว แต่ประธาน
สภายังมิได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน หรือรายงาน
การประชุมที่ยังมิได้มีการรับรองเพราะเหตุที่อายุของสภา
สิ้นสุดลง ให้เลขาธิการบันทึกเหตุนั้นไว้ และเป็นผู้รับรอง
ความถูกต้องของรายงานการประชุมนั้น

ข้อ ๒๙ สภาอาจมีมติไม่ให้จัดรายงาน การจัดรายงาน
ประชุมลับครั้งใดทั้งหมด หรือแต่เพียงบางส่วนก็ได้ แต่ให้ การประชุมลับ
มีบันทึกเหตุการณ์ไว้

ข้อ ๓๐ การเปิดเผยรายงานการประชุมลับ ให้ การเปิดเผยรายงาน
คณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาและ การประชุมลับ
เสนอความเห็นเพื่อให้สภามีมติว่าจะเปิดเผยหรือไม่

ข้อ ๓๑ สภาอาจมีมติห้ามโฆษณาข้อความอัน ห้ามโฆษณา
เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน ข้อความใน
ที่ได้กล่าวหรือปรากฏในการประชุมก็ได้ การประชุม

ข้อ ๓๒ ในกรณีที่สมาชิกกล่าวถ้อยคำในที่ประชุม
ที่มีการถ่ายทอดทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์
อันอาจเป็นเหตุให้บุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่รัฐมนตรีหรือสมาชิก

ได้รับความเสียหาย บุคคลนั้นมีสิทธิร้องขอต่อประธานสภาภายในกำหนดเวลาสามเดือนนับแต่วันที่มีการประชุมครั้งนั้น เพื่อให้มีการโฆษณาคำชี้แจง

การยื่นคำร้องต้องทำเป็นหนังสือพร้อมคำชี้แจงประกอบข้อเท็จจริงอย่างชัดเจนและอยู่ในประเด็นที่ผู้ร้องอ้างว่าก่อให้เกิดความเสียหายเท่านั้น

การวินิจฉัยคำร้อง
และคำชี้แจง

ข้อ ๓๓ ให้เป็นอำนาจของประธานสภาที่จะวินิจฉัยว่าคำร้องและคำชี้แจงที่ผู้ร้องกล่าวอ้างมานั้น เป็นไปตามข้อ ๓๒ หรือไม่

ให้ประธานสภาวินิจฉัยคำร้องและคำชี้แจงให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้อง

ในกรณีที่ประธานสภาวินิจฉัยว่าคำร้องและคำชี้แจงไม่เป็นไปตามข้อ ๓๒ ให้ยกคำร้องเสีย และแจ้งให้ผู้ร้องทราบ

คำวินิจฉัยของประธานสภาให้ถือเป็นเด็ดขาด

การปิดประกาศ
คำชี้แจง

ข้อ ๓๔ ในกรณีที่ประธานสภาได้วินิจฉัยว่าคำร้องและคำชี้แจงเป็นไปตามข้อ ๓๒ ให้ประธานสภาจัดให้มีการโฆษณาโดยวิธีปิดประกาศคำชี้แจงไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ไว้ ณ บริเวณสภาที่ประชาชนเข้าไปตรวจสอบได้ และโฆษณาโดยวิธีการอื่นตามที่ประธานสภาเห็นสมควร

ข้อ ๓๕ เมื่อประธานสภาดำเนินการตามข้อ ๓๔ แล้วให้แจ้งผู้ร้อง ผู้กล่าวถ้อยคำที่ก่อให้เกิดความเสียหาย และที่ประชุมสมาชิกรับทราบในโอกาสแรกที่มีการประชุม

ข้อ ๓๖ ให้เลขาธิการเป็นผู้พิมพ์และโฆษณา	การจัดพิมพ์
รายงานการประชุม ทั้งนี้ นอกจากรายงานการประชุมลับ	รายงาน
ที่สภามีมติไม่ให้เปิดเผย	การประชุม

ส่วนที่ ๒

การเสนอญัตติ

ข้อ ๓๗ ญัตติทั้งหลายต้องเสนอล่วงหน้าเป็น หนังสือต่อประธานสภา และต้องมีจำนวนสมาชิกรับรอง ไม่น้อยกว่าห้าคน ทั้งนี้ เว้นแต่ข้อบังคับนี้ได้กำหนดไว้ โดยเฉพาะเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๓๘ ญัตติที่เป็นร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญตามมาตรา ๑๓๙ หรือร่างพระราชบัญญัติ ตามมาตรา ๑๔๒ ญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๑๕๘ มาตรา ๑๕๙ มาตรา ๑๖๐ ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติม รัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๙๑ ของรัฐธรรมนูญ และญัตติที่ คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอไม่ต้องมีผู้รับรอง

ข้อ ๓๙ ญัตติขอให้สภามีมติให้รัฐมนตรีผู้ใด เข้าร่วมประชุมในเรื่องใดในที่ประชุมสภาตามมาตรา ๑๗๗ ของรัฐธรรมนูญ ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีจำนวน สมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน

ข้อ ๔๐ ญัตติขอให้สภามีมติว่ากรณีมีความขัดแย้งเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างสภากับองค์กรตาม

การเสนอญัตติ

ญัตติที่ไม่ต้อง
มีผู้รับรองญัตติขอให้สภา
มีมติให้รัฐมนตรี
เข้าร่วมประชุมญัตติขอให้สภา
มีมติกรณีมีความ
ขัดแย้งเกี่ยวกับ
อำนาจหน้าที่

มาตรา ๒๑๔ ของรัฐธรรมนูญ ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน

ญัตติขอให้สภาตั้ง
คณะกรรมการ

ข้อ ๔๑ ญัตติขอให้สภาตั้งคณะกรรมการหรือขอให้คณะกรรมการสามัญคณะใดคณะหนึ่งกระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาตามมาตรา ๑๓๕ ของรัฐธรรมนูญ ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน

ญัตติด่วน

ข้อ ๔๒ ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน หรือมีความจำเป็นรีบด่วนในอันที่จะรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือความมั่นคงของประเทศไม่ว่าในทางเศรษฐกิจหรือในทางใด ๆ ก็ตาม หรือในอันที่จะขจัดเหตุใด ๆ ที่กระทบกระเทือนต่อเสรีภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง จะเสนอญัตติด่วนเพื่อให้สภาพิจารณาเป็นการด่วนก็ได้

ญัตติด่วนต้องไม่มีลักษณะทำนองเดียวกับกระทู้และต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สภาดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งด้วย

ประธานสภา
วินิจฉัยญัตติ

ข้อ ๔๓ ให้เป็นอำนาจของประธานสภาที่จะวินิจฉัยว่าญัตติใดเป็นญัตติด่วนหรือไม่ และเมื่อวินิจฉัยแล้วให้แจ้งผู้เสนอญัตติทราบพร้อมด้วยเหตุผลภายในห้าวันนับแต่วันที่ได้รับญัตตินั้น

ให้ประธานสภาบรรจุมติตัวนเข้าระเบียบวาระ
การประชุมเป็นเรื่องด่วน

มติที่ประธานสภาวินิจฉัยว่าไม่ได้เป็นมุตติ
ด่วน ให้ประธานสภาดำเนินการต่อไปตามข้อ ๔๕

ข้อ ๔๔ มุตติที่จะก่อให้เกิดผลใช้บังคับเป็น มุตติที่จะก่อให้เกิด
กฎหมาย ต้องเสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติประกอบ เกิดผลใช้บังคับ
รัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติและปฏิบัติตาม เป็นกฎหมาย
บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๔๕ ภายใต้บังคับข้อ ๔๓ และข้อ ๔๔ ให้ การบรรจุมติ
ประธานสภาบรรจุมติเข้าระเบียบวาระการประชุม เข้าระเบียบวาระ
ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับมุตตินั้นตามลำดับที่ยื่น
ก่อนหลัง กำหนดวันดังกล่าวให้หมายถึงวันในสมัย
ประชุม

ข้อ ๔๖ มุตติต่อไปนี้ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าหรือ มุตติที่ไม่ต้อง
เป็นหนังสือ เสนอล่วงหน้าหรือ
เป็นหนังสือ

- (๑) ขอให้พิจารณาเป็นเรื่องด่วน
- (๒) ขอเปลี่ยนระเบียบวาระการประชุม
- (๓) ขอให้ลงมติตามข้อ ๒๙ หรือข้อ ๓๑
- (๔) มุตติในข้อ ๔๗ ข้อ ๗๒ ข้อ ๗๕ ข้อ ๗๖

ข้อ ๑๑๗ หรือข้อ ๑๗๖

(๕) มุตติที่ประธานอนุญาตตามที่เห็นสมควร
มุตติตาม (๒) ถ้าเป็นการเสนอเพื่อพิจารณาร่าง
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราช

บัญญัติ เมื่อที่ประชุมลงมติเห็นชอบตามที่เสนอแล้ว ให้มีผลบังคับในการประชุมครั้งต่อไป

ญัตติที่เสนอได้
ในขณะที่ที่ประชุม
กำลังพิจารณา
ญัตติอื่น

ข้อ ๔๗ เมื่อที่ประชุมกำลังพิจารณาญัตติใดอยู่ ห้ามเสนอญัตติอื่นขึ้นมาพิจารณา เว้นแต่ญัตติ ดังต่อไปนี้

(๑) ขอแปรญัตติเฉพาะในเรื่องที่ไม่ใช่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติ

(๒) ขอให้รวมระเบียบวาระการประชุมที่เป็นเรื่องเดียวกัน ทำนองเดียวกัน หรือเกี่ยวเนื่องกันเพื่อพิจารณาพร้อมกัน

(๓) ขอให้ส่งปัญหาไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณา หรือขอให้บุคคลใดส่งเอกสารหรือมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น

(๔) ขอให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือลงมติ

(๕) ขอให้เลื่อนการปรึกษาหรือพิจารณา

(๖) ขอให้ปิดอภิปราย

(๗) ขอให้ยกเรื่องอื่นขึ้นมาปรึกษาหรือพิจารณา

ญัตติตาม (๓) (๕) (๖) หรือ (๗) เมื่อที่ประชุมลงมติเห็นชอบตามที่เสนอแล้ว ห้ามไม่ให้เสนอญัตติอื่นในข้อนี้อีก

ข้อ ๔๘ ญัตติตามข้อ ๔๗ (๖) และ (๗) ห้ามเสนอในคราวเดียวกับการอภิปรายของตน

ข้อ ๔๙ ญัตติตามข้อ ๔๗ (๗) ห้ามเสนอในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติ

ข้อ ๕๐ ในกรณีที่ที่ประชุมลงมติให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษาหรือพิจารณา ให้ญัตติเดิมเป็นอันตกไป

ข้อ ๕๑ ญัตติที่เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ ผู้เสนอ และผู้รับรองต้องลงลายมือชื่อในญัตตินั้น การเสนอและ การรับรองญัตติ

ข้อ ๕๒ ญัตติที่ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ ให้ผู้รับรองญัตติแสดงการรับรองโดยวิธียกมือขึ้นในที่ประชุม เว้นแต่การรับรองการเสนอชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ตามข้อ ๑๖๔

ข้อ ๕๓ ญัตติที่บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุม แล้ว หากผู้เสนอญัตติจะถอนญัตติหรือจะแก้ไขเพิ่มเติม หรือจะถอนชื่อจากการเป็นผู้ร่วมกันเสนอ หรือผู้รับรอง จะถอนการรับรองญัตติจะต้องได้รับความยินยอมของที่ประชุม การแก้ไขเพิ่มเติม หรือถอนญัตติ

ข้อ ๕๔ การถอนคำแปรญัตติจะกระทำเมื่อใดก็ได้ แต่การขอแก้ไขเพิ่มเติมคำแปรญัตติ จะกระทำได้ เฉพาะภายในกำหนดเวลาแปรญัตติ การถอนและ แก้ไขเพิ่มเติม คำแปรญัตติ

ข้อ ๕๕ ญัตติใดถึงวาระพิจารณาในที่ประชุม แล้ว การเสนอญัตติซึ่งมีหลักการเช่นเดียวกันจะกระทำ มิได้ กรณีที่ญัตติหรือ คำแปรญัตติตกไป

ถ้าผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติไม่ชี้แจงในที่ประชุม หรือผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติไม่อยู่ในที่ประชุมโดยไม่มีผู้ชี้แจงแทนในฐานะผู้รับมอบหมายญัตติหรือคำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป

การมอบหมายให้ชี้แจงแทนต้องทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภา

กรณีที่ญัตติตกไป

ข้อ ๕๖ ญัตติใดตกไปแล้ว ห้ามนำญัตติซึ่งมีหลักการเช่นเดียวกันขึ้นเสนออีกในสมัยประชุมเดียวกัน เว้นแต่ญัตติที่ยังไม่ได้มีการลงมติหรือญัตติที่ประธานสภาจะอนุญาตในเมื่อพิจารณาเห็นว่าเหตุการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป

ข้อ ๕๗ ญัตติใดที่บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมแล้ว หากสภาไม่ได้พิจารณาในสมัยประชุมนั้น ให้เป็นอันตกไป เว้นแต่ญัตติที่เป็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติตามข้อ ๔๔

ส่วนที่ ๓

การอภิปราย

ผู้มีสิทธิ ข้อ ๕๘ ผู้มีสิทธิอภิปรายก่อน คือ ผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติ แต่ถ้าผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติมีหลายคน ให้ประธานอนุญาตให้อภิปรายก่อนได้เพียงคนเดียว

กรรมาธิการซึ่งได้สงวนความเห็น กรรมาธิการ ผู้รับมอบหมายจากกรรมาธิการซึ่งได้สงวนความเห็น หรือสมาชิกหรือกรรมาธิการผู้รับมอบหมายจากผู้แปร ญัตติซึ่งได้สงวนคำแปรญัตติไว้ในชั้นคณะกรรมาธิการ ให้มีฐานะเสมือนเป็นผู้แปรญัตติด้วย

ข้อ ๕๙ เมื่อผู้อภิปรายก่อนได้อภิปรายแล้ว ลำดับใน การอภิปรายในลำดับต่อไปจะต้องเป็นการอภิปรายสลับ การอภิปราย กันระหว่างฝ่ายค้านและฝ่ายสนับสนุน เว้นแต่ในวาระของ ฝ่ายใดไม่มีผู้อภิปราย อีกฝ่ายหนึ่งจึงอภิปรายซ้อนได้

การอภิปรายไม่สนับสนุนและไม่ค้านย่อมกระทำ ได้โดยไม่ต้องสลับและไม่ให้นับเป็นวาระอภิปรายของ ฝ่ายใด

ข้อ ๖๐ ถ้ามีผู้ขออภิปรายหลายคน ประธานจะ กรณีมีผู้ขออภิปราย ให้คนใดอภิปรายก็ได้ แต่ให้คำนึงถึงผู้เสนอญัตติ ผู้แปร หลายคน ญัตติ และผู้ซึ่งยังไม่ได้อภิปรายด้วย

ข้อ ๖๑ การอภิปรายต้องอยู่ในประเด็นหรือ ลักษณะ เกี่ยวกับประเด็นที่กำลังปรึกษากันอยู่ ต้องไม่ฟุ่มเฟือย การอภิปราย วนเวียน ซ้ำซาก หรือซ้ำกับผู้อื่น และห้ามไม่ให้นำเอกสาร ใด ๆ มาอ่านให้ที่ประชุมฟังโดยไม่จำเป็น และห้ามไม่ให้นำวัตถุใด ๆ เข้ามาแสดงในที่ประชุม เว้นแต่ประธานจะ อนุญาต

ห้ามผู้อภิปรายแสดงกิริยาหรือใช้วาจาอันไม่ สุภาพ ใส่ร้าย หรือเสียดสีบุคคลใด และห้ามกล่าวถึง

พระมหากษัตริย์หรือออกชื่อสมาชิกหรือบุคคลใดโดย
ไม่จำเป็น

ข้อ ๖๒ ถ้าประธานเห็นว่าผู้ใดได้อภิปรายพอ
สมควรแล้ว ประธานจะให้ผู้นั้นหยุดอภิปรายก็ได้

การประท้วง ข้อ ๖๓ สมาชิกผู้ใดต้องการประท้วงว่ามีการ
ฝ่าฝืนข้อบังคับ ให้ยืนและยกมือขึ้นพ้นศีรษะ ประธาน
ต้องให้โอกาสผู้นั้นชี้แจง แล้วให้ประธานวินิจฉัยว่าได้มี
การฝ่าฝืนข้อบังคับตามที่ประท้วงหรือไม่ คำวินิจฉัยของ
ประธานถือเป็นเด็ดขาด

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม
แก่ผู้ถูกอภิปรายพาดพิงถึงเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องอื่นใด
อันเป็นที่เสียหายแก่ผู้นั้น

การถอนคำพูด ข้อ ๖๔ เมื่อมีผู้ประท้วงตามข้อ ๖๓ ผู้อภิปราย
อาจถอนคำพูดของตนหรือตามคำวินิจฉัยของประธานได้

ถ้าผู้อภิปรายออกไปจากที่ประชุมสภาโดยไม่
ถอนคำพูดตามคำวินิจฉัยของประธาน ให้ประธานบันทึก
การไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยไว้ในรายงานการประชุม

การยุติ ข้อ ๖๕ การอภิปรายเป็นอันยุติ เมื่อ
การอภิปราย (๑) ไม่มีผู้ใดอภิปราย

(๒) ที่ประชุมลงมติให้ปิดอภิปราย

(๓) ที่ประชุมลงมติให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษา

ข้อ ๖๖ ในกรณีที่ประธานพิจารณาเห็นว่าได้ การปิดอภิปราย อภิปรายกันพอสมควรแล้ว จะขอให้ที่ประชุมวินิจฉัยว่าจะ ปิดอภิปรายหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๖๗ เมื่อการอภิปรายได้ยุติแล้ว ห้ามผู้ใด การอภิปรายสรุป อภิปรายอีก เว้นแต่ที่ประชุมจะต้องลงมติในเรื่องนั้น จึงให้ผู้ซึ่งมีสิทธิอภิปรายก่อนคนใดคนหนึ่งในแต่ละญัตติ มีสิทธิอภิปรายสรุปได้อีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งสุดท้ายก่อนที่ ที่ประชุมจะลงมติ

ข้อ ๖๘ ประธานอาจอนุญาตให้รัฐมนตรีมอบ การชี้แจง หมายให้บุคคลใด ๆ ชี้แจงข้อเท็จจริงต่อที่ประชุมประกอบ ข้อเท็จจริง การอภิปรายของรัฐมนตรีก็ได้

ข้อ ๖๙ ถ้าประธานให้สัตยาบันด้วยการเคาะ อำนาจประธาน ค้อนหรือยื่นขึ้น ให้ผู้ที่กำลังพูด หยุดพูดและนั่งลงทันที ในการประชุม

ส่วนที่ ๔

การลงมติ

ข้อ ๗๐ ในกรณีที่จะต้องมีมติของสภา ให้ การลงมติ ประธานมีสัตยาบันให้สมาชิกทราบก่อนลงมติ

ประธานมีอำนาจสั่งให้รวมหรือแยกประเด็น พิจารณาหรือลงมติ เว้นแต่ที่ประชุมจะมีมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๗๑ เสี่ยงข้างมากตามมาตรา ๑๒๖ วรรค สองของรัฐธรรมนูญนั้น ถ้าความเห็นของที่ประชุมมีตั้งแต่

สองฝ่ายขึ้นไป ให้ถือเอาจำนวนคะแนนเสียงฝ่ายที่มากที่สุด

ในกรณีมีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

การออกเสียง
ลงคะแนน ข้อ ๗๒ การออกเสียงลงคะแนนให้กระทำเป็นการเปิดเผย แต่เมื่อสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคนขอให้กระทำเป็นการลับ จึงให้ลงคะแนนลับ

ในกรณีที่สมาชิกเสนอญัตติให้ลงคะแนนลับตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีสมาชิกคัดค้านและมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกในที่ประชุม ให้ถือเป็นเอกสิทธิ์ที่จะลงคะแนนโดยเปิดเผย

การออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันมิได้

ข้อ ๗๓ การออกเสียงลงคะแนนเลือก หรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามมาตรา ๑๒๖ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญ ให้กระทำเป็นการลับ

ข้อ ๗๔ การออกเสียงลงคะแนน ห้ามมิให้รัฐมนตรีซึ่งเป็นสมาชิกในขณะเดียวกันออกเสียงลงคะแนนในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำรงตำแหน่ง การปฏิบัติหน้าที่หรือการมีส่วนได้เสียในเรื่องนั้น

การออกเสียง
ลงคะแนน
เปิดเผย ข้อ ๗๕ การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยมีวิธีปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนตามที่ประธานกำหนด

(๒) เรียกชื่อสมาชิกตามหมายเลขประจำตัวสมาชิก ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายคนตามวิธีที่ประธานกำหนด

(๓) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมเห็นสมควรเฉพาะกรณี การออกเสียงลงคะแนนตาม (๑) หากเครื่องออกเสียงลงคะแนนขัดข้องให้เปลี่ยนเป็นวิธีการตามที่ประธานกำหนด

การออกเสียงลงคะแนนให้ใช้วิธีตาม (๑) จะใช้วิธีตาม (๒) หรือ (๓) ได้ต่อเมื่อสมาชิกเสนอญัตติและที่ประชุมอนุมัติ หรือเมื่อมีการนับคะแนนเสียงใหม่ตามข้อ ๗๗

การออกเสียงลงคะแนนตาม (๒) หรือวรรคสอง ให้ประธานเชิญสมาชิกไม่น้อยกว่าหกคนเป็นผู้ตรวจนับคะแนน

ข้อ ๗๖ การออกเสียงลงคะแนนลับมีวิธีปฏิบัติ ดังต่อไปนี้ การออกเสียงลงคะแนนลับ

(๑) เขียนเครื่องหมายบนแผ่นกระดาษใส่ซองที่เจ้าหน้าที่จัดให้ ผู้เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ผู้ไม่เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมาย X ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้เขียนเครื่องหมาย O

(๒) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมเห็นสมควรเฉพาะกรณี
ให้นำความในข้อ ๗๕ วรรคสาม และวรรคสี่
มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การนับคะแนน ข้อ ๗๗ เมื่อมีการออกเสียงลงคะแนนตาม
เสียงใหม่ ข้อ ๗๕ (๑) แล้ว ถ้าสมาชิกร้องขอให้มีการนับใหม่ โดยมี
ผู้รับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ก็ให้มีการนับคะแนนเสียง
ใหม่ และให้เปลี่ยนวิธีการลงคะแนนเป็นวิธีตามข้อ
๗๕ (๒) เว้นแต่คะแนนเสียงต่างกันเกินกว่ายี่สิบห้า
คะแนนจะขอให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่ไม่ได้

เมื่อได้มีการออกเสียงลงคะแนนตามข้อ ๗๕ (๒)
แล้ว จะขอให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่อีกไม่ได้

ข้อ ๗๘ สมาชิกซึ่งเข้ามาในที่ประชุมระหว่าง
การออกเสียงลงคะแนนอาจออกเสียงลงคะแนนได้ก่อน
ประธานสั่งปิดการนับคะแนน

การประกาศมติ ข้อ ๗๙ เมื่อได้นับคะแนนเสียงแล้ว ให้ประธาน
ต่อที่ประชุม ประกาศมติต่อที่ประชุมทันที ถ้าเรื่องใดที่รัฐธรรมนูญ
กฎหมาย หรือข้อบังคับนี้กำหนดไว้ว่ามติจะต้องประกอบด้วย
คะแนนเสียงถึงจำนวนเท่าใด ก็ให้ประกาศด้วยว่า
คะแนนเสียงข้างมากถึงจำนวนที่กำหนดไว้หรือไม่

ญัตติที่ไม่มี ผู้คัดค้าน ข้อ ๘๐ ญัตติใดไม่มีผู้คัดค้าน ให้ประธานถาม
ผู้คัดค้าน ที่ประชุมว่ามีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ เมื่อไม่มีผู้เห็น
เป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าที่ประชุมลงมติเห็นชอบด้วยญัตติ
นั้น

ความในวรรคหนึ่งไม่ให้อำนาจแก่ผู้ใดที่เป็น
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราช
บัญญัติ หรือเรื่องอื่นใดที่รัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับนี้
กำหนดให้ที่ประชุมวินิจฉัยโดยการออกเสียงลงคะแนน

ข้อ ๘๑ ให้เลขาธิการจัดทำบันทึกการออก บันทึกและปิด
เสียงลงคะแนนของสมาชิกแต่ละคนและปิดประกาศ ประกาศการออก
บันทึกดังกล่าวไว้ ณ บริเวณสภาที่ประชาชนเข้าไปตรวจสอบ
เสียงลงคะแนน
ข้อ ๘๒ เว้นแต่การออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับตาม

หมวด ๔ กรรมวิธีการ

ข้อ ๘๒ ให้สภาตั้งคณะกรรมการสามัญขึ้น คณะกรรมการ
สามสิบห้าคน แต่ละคณะประกอบด้วยกรรมวิธีการมี สามัญ
จำนวนสิบห้าคน โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) คณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม คณะกรรมการ
และสิทธิมนุษยชน การกฎหมาย

มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน การยุติธรรมและ
หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามแนว สิทธิมนุษยชน
นโยบายด้านกฎหมาย การยุติธรรม สิทธิมนุษยชนและ
การคุ้มครองสิทธิชุมชนในกระบวนการยุติธรรม

คณะกรรมการ
กิจการสภา
ผู้แทนราษฎร

(๒) คณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร
มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน
หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาระบบและ
ปรับปรุงการดำเนินกิจการของสภาผู้แทนราษฎร คำร้องเรียน
ข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและประชาชน
ในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการของสภาผู้แทนราษฎร รวมทั้ง
เรื่องใด ๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎรและ
องค์กรรัฐสภาระหว่างประเทศ ตลอดจนตรวจสอบรายงาน
การประชุม พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการเปิดเผย
รายงานการประชุมลับ และติดตามผลการปฏิบัติตามมติ
ของสภาผู้แทนราษฎร

คณะกรรมการ
กิจการองค์กรตาม
รัฐธรรมนูญ
รัฐวิสาหกิจ
องค์กรมหาชน
และกองทุน

(๓) คณะกรรมการกิจการองค์กรตาม
รัฐธรรมนูญ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และกองทุน
มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน
หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของ
หน่วยงานขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ การดำเนินงาน
ของรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งการบริหารจัดการขององค์กร
มหาชน และกองทุนต่าง ๆ

คณะกรรมการ
กิจการชายแดนไทย

(๔) คณะกรรมการกิจการชายแดนไทย
มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน
หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหาและการ
พัฒนาชายแดนไทย

(๕) คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ คณะกรรมการ
กิจการเด็ก

มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน เยาวชน สตรี
หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ
ผู้สูงอายุและผู้พิการ รวมทั้งประสานกับองค์กรภายในประเทศ
ต่างประเทศ ประชาคมนานาชาติเกี่ยวกับแนวทางการ
ร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาและส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิ และ
การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและ
ผู้พิการ

(๖) คณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินแห่งชาติ คณะกรรมการ
แก้ไขปัญหา
มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หนี้สินแห่งชาติ
หรือศึกษาเรื่องใด ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหนี้สิน
ทุกระดับ ได้แก่ ปัญหาหนี้สินของประเทศ หนี้สินภาคธุรกิจ
หนี้สินภาคอุตสาหกรรม หนี้สินข้าราชการ ตลอดจน
หนี้สินเกษตรกร

(๗) คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ คณะกรรมการ
การเกษตรและ
มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน สหกรณ์
หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเกษตร
การสหกรณ์ การพัฒนาการผลิต และการตลาด

(๘) คณะกรรมการการคมนาคม คณะกรรมการ
การคมนาคม
มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน
หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการคมนาคมทั้งการจราจร

ทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ ทางอวกาศ การขนส่งมวลชน
การขนส่งสินค้า และการพาณิชย์นาวี

คณะกรรมการ
ความมั่นคงแห่งรัฐ (๙) คณะกรรมการความมั่นคงแห่งรัฐ
มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน
หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งรัฐ โดย
เฉพาะปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ทั้งเศรษฐกิจ
สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งการ
ส่งเสริม สนับสนุน และการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับดินแดน
และความมั่นคงของประชาชน

คณะกรรมการ
การคุ้มครอง
ผู้บริโภค (๑๐) คณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค
มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน
หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค
รวมทั้งปัญหาความเดือดร้อนของผู้บริโภค

คณะกรรมการ
การเงิน การคลัง
การธนาคารและ
สถาบันการเงิน (๑๑) คณะกรรมการการเงิน การคลัง การ
ธนาคารและสถาบันการเงิน
มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน
หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเงิน การคลัง การ
ธนาคาร ตลาดเงิน ตลาดทุน และสถาบันการเงินของ
ประเทศ

คณะกรรมการ
การต่างประเทศ (๑๒) คณะกรรมการการต่างประเทศ
มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน
หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการต่างประเทศ ความ
สัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาพลักษณ์ของประเทศ รวมทั้ง

กระทำกิจการทั้งปวงที่เกี่ยวข้องกับชาวไทยซึ่งตั้งถิ่นฐาน
หรือไปประกอบอาชีพในต่างประเทศ

(๑๓) คณะกรรมการการตำรวจ คณะกรรมการ

มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน การตำรวจ
หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการตำรวจ การปฏิบัติ
ให้เป็นไปตามกฎหมาย การป้องกัน และรักษาความสงบ
เรียบร้อยภายในประเทศ

(๑๔) คณะกรรมการติดตามการบริหารงบประมาณ คณะกรรมการ
ติดตามการบริหาร

มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน งบประมาณ
หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลใน
ด้านงบประมาณ ติดตามและประเมินผลการรับ การใช้
จ่ายเงินงบประมาณประจำปีของส่วนราชการ หน่วยงาน
ของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ

(๑๕) คณะกรรมการการทหาร คณะกรรมการ

มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน การทหาร
หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการทหาร การป้องกัน
การรักษาความมั่นคง และการพัฒนาประเทศ

(๑๖) คณะกรรมการการท่องเที่ยวและกีฬา คณะกรรมการ

มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน การท่องเที่ยว
หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน
การแก้ไขปัญหาอุปสรรค และการพัฒนาการท่องเที่ยว
และการกีฬาของไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศ

- คณะกรรมการ
การที่ดิน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
และสิ่งแวดล้อม
- (๑๗) คณะกรรมการการที่ดิน ทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน
หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการใช้ที่ดิน การบริหาร
จัดการทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนการส่งเสริม บำรุง
รักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- คณะกรรมการ
การปกครอง
- (๑๘) คณะกรรมการการปกครอง
มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน
หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน
ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค การพัฒนาระบบราชการและ
การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง
- คณะกรรมการ
การปกครอง
ส่วนท้องถิ่น
- (๑๙) คณะกรรมการการปกครองส่วนท้องถิ่น
มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน
หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารราชการและ
การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
รวมทั้ง ส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น
- คณะกรรมการ
การป้องกัน
ปราบปราม
การฟอกเงินและ
ยาเสพติด
- (๒๐) คณะกรรมการการป้องกันปราบปราม
การฟอกเงินและยาเสพติด
มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน
หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบ
ปรามการฟอกเงินและยาเสพติด

- (๒๑) คณะกรรมการการป้องกันและบรรเทา คณะกรรมการ
ผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย การป้องกันและ
มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน บรรเทาผลกระทบ
หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงาน จากภัยธรรมชาติ
ภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการและมาตรการ และสาธารณภัย
การป้องกันภัยธรรมชาติและสาธารณภัย การแจ้งเตือน
ภัยพิบัติธรรมชาติ รวมทั้งติดตามการให้ความช่วยเหลือ
และดูแลประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภัยดังกล่าว
- (๒๒) คณะกรรมการการป้องกันและปราบ คณะกรรมการ
ปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ การป้องกันและ
มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน ปราบปรามการ
หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการและมาตรการ ทุจริตประพฤติ
การป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ มิชอบ
- (๒๓) คณะกรรมการการพลังงาน คณะกรรมการ
มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน การพลังงาน
หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหาร การพัฒนา
การจัดหา การใช้ การอนุรักษ์พลังงาน และผลกระทบจาก
การจัดหาและการใช้พลังงาน
- (๒๔) คณะกรรมการการพัฒนาการเมือง คณะกรรมการ
การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน การพัฒนาการเมือง
มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน การสื่อสารมวลชน
หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเมือง และการมีส่วนร่วม
การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน

การส่งเสริมและเผยแพร่การเมืองการปกครองในระบบอบ
 ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
 วิถีคิดและวิถีปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตย รวมทั้งปัญหา
 และอุปสรรคเกี่ยวกับการบังคับใช้รัฐธรรมนูญ กฎหมาย
 ประกอบรัฐธรรมนูญ ส่งเสริมการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของ
 ประชาชน เสรีภาพและความรับผิดชอบในการแสดง
 ความคิดเห็นของบุคคลและสื่อมวลชน การคุ้มครอง
 ผู้เสียหายจากการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ตลอดจน
 ส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
 ทางการเมือง และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ

คณะกรรมการ
 การพัฒนาเศรษฐกิจ

(๒๕) คณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจ

มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน
 หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับผลกระทบต่อเศรษฐกิจ
 ของชาติ ธุรกิจภาคเอกชน ประชาชน สถานการณ์ทาง
 เศรษฐกิจในประเทศ และเศรษฐกิจของภูมิภาคต่าง ๆ
 ในสังคมโลกที่อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของไทย
 รวมทั้งนโยบายและแผนการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐ

คณะกรรมการ
 การพาณิชย์และ
 ทรัพย์สินทางปัญญา

(๒๖) คณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สิน
 ทางปัญญา

มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน
 หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการค้า การส่งออก
 ดุลการค้า ลิขสิทธิ์ ตราสาร ทะเบียน การประดิษฐ์หรือ
 การค้นคิดเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ และพัฒนาภูมิปัญญา

ท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย รวมทั้งการให้ความคุ้มครอง
ทรัพย์สินทางปัญญา

(๒๗) คณะกรรมการการแรงงาน คณะกรรมการ

มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน การแรงงาน
หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการแรงงานไทยและ
แรงงานต่างด้าวในประเทศ รวมทั้งแรงงานไทยในต่าง
ประเทศ

(๒๘) คณะกรรมการการวิทยาศาสตร์และ คณะกรรมการ
เทคโนโลยี การวิทยาศาสตร์

มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน และเทคโนโลยี
หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและ
การพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

(๒๙) คณะกรรมการส่งเสริมราคาผลิตผล คณะกรรมการ
เกษตรกรรม ส่งเสริมราคาผลิตผล

มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน เกษตรกรรม
หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมราคาผลิตผล
ทางการเกษตรให้สามารถคุ้มต่อต้นทุนการผลิตของ
เกษตรกรทุกประเภทและสามารถแข่งขันได้ในตลาด
การค้า ตลอดจนมีความมั่นคงอย่างยั่งยืนในอาชีพ

(๓๐) คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและ คณะกรรมการ
วัฒนธรรม การศาสนา ศิลปะ

มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน และวัฒนธรรม
หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการอุปถัมภ์ ทำนุบำรุง

และคุ้มครองศาสนาและโบราณสถาน การอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปะ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น วัฒนธรรมประชาธิปไตย ภูมิปัญญาชาวบ้าน เอกลักษณ์และแบบวิถีชีวิตไทย

คณะกรรมการการศึกษา (๓๑) คณะกรรมการการศึกษา
การศึกษา มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา การพัฒนาการศึกษาของชาติ และการส่งเสริมวัฒนธรรมประชาธิปไตย รวมทั้งแนวทางการปรับฐานการเรียนรู้ของประชาชนสู่โลกยุคโลกาภิวัตน์

คณะกรรมการการสวัสดิการสังคม (๓๒) คณะกรรมการการสวัสดิการสังคม
การสวัสดิการสังคม มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมไม่น้อยกว่าสิทธิขั้นพื้นฐาน การสงเคราะห์ดูแลเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะผู้ยากไร้ในเมืองและชนบท และผู้ด้อยโอกาสในสังคม

คณะกรรมการการสาธารณสุข (๓๓) คณะกรรมการการสาธารณสุข
การสาธารณสุข มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการแพทย์การสาธารณสุข ในด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสุขภาพตลอดจนการพัฒนาสุขภาพอนามัยของประชาชนและชุมชน

(๓๔) คณะกรรมการการสื่อสารและโทรคมนาคม คณะกรรมการ
มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน การสื่อสารและ
หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการสื่อสาร สารสนเทศ โทรคมนาคม
และโทรคมนาคม

(๓๕) คณะกรรมการการอุตสาหกรรม คณะกรรมการ
มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน การอุตสาหกรรม
หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนา
อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดย่อม
รวมทั้งศึกษาผลกระทบอันเกิดจากอุตสาหกรรม

หากมีความจำเป็นจะตั้งคณะกรรมการสามัญ
คณะอื่นเพิ่มขึ้นอีกเมื่อใดก็ได้ สมาชิกคนหนึ่งจะดำรง
ตำแหน่งกรรมการสามัญได้ไม่เกินสองคณะ

เมื่อคณะกรรมการสามัญจะดำเนินการ
พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ให้คณะ
กรรมการสามัญรายงานให้ประธานสภาทราบ ในกรณี
ที่มีการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
โดยคณะกรรมการสามัญหลายคณะ ให้เป็นอำนาจของ
ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภา และประธานคณะ
กรรมการสามัญที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาว่าจะให้
คณะกรรมการสามัญคณะใดพิจารณาสอบสวนหรือ
ศึกษาเรื่องนั้น

หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการตามวรรคสาม
ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด

การเลือกตั้ง
คณะกรรมการ
ข้อ ๘๓ การเลือกตั้งคณะกรรมการ สมาชิก
แต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อได้ไม่เกินจำนวนกรรมการ
การเสนอนั้นต้องมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่า
ห้าคน

การเลือกตั้งคณะกรรมการวิสามัญ ให้ตั้ง
จากบุคคลที่คณะรัฐมนตรีเสนอชื่อมีจำนวนไม่เกินหนึ่งในสี่
ของจำนวนกรรมการทั้งหมด จำนวนนอกจากนั้นให้
ที่ประชุมเลือกจากรายชื่อที่สมาชิกเสนอ โดยให้มีจำนวน
ตามหรือ ใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของ
แต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่มพรรคการเมืองที่มีอยู่
ในสภา

การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งคณะกรรมการ
ถ้ามีการเสนอชื่อกรรมการเท่ากับจำนวนกรรมการ
ทั้งหมด ให้ถือว่าผู้ถูกเสนอชื่อนั้นเป็นผู้ได้รับเลือก ถ้ามี
การเสนอชื่อมากกว่าจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้ออก
เสียงลงคะแนนเป็นการลับ

องค์ประชุมของ
คณะกรรมการ
ข้อ ๘๔ การประชุมคณะกรรมการ ต้องมี
กรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวน
กรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม เว้น
แต่ในการประชุมคณะกรรมการที่จะมีการลงมติในเรื่อง
ใดเรื่องหนึ่ง ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่า
กึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

ข้อ ๘๕ การประชุมคณะกรรมการฯ ให้ นำ การประชุม
ข้อบังคับนี้เฉพาะที่เกี่ยวกับการประชุมมาใช้บังคับโดยอนุโลม คณะกรรมการ

ให้คณะกรรมการแต่ละคณะเลือกตั้งประธาน
รองประธาน เลขานุการ โฆษก และตำแหน่งอื่นตาม
ความจำเป็นจากกรรมการในคณะนั้น

ประธานคณะกรรมการสามัญแต่ละคณะ
จะต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของ
จำนวนสมาชิกของแต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่ม
พรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภา

ข้อ ๘๖ เมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานคณะ กรรมการที่ไม่มีผู้ดำรง
กรรมการ หรือมีแต่ไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ ตำแหน่งประธาน
ได้ในกรณีที่มีรองประธานคณะกรรมการหลายคน คณะกรรมการ
ให้รองประธานคณะกรรมการคนที่หนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติ หรือมีแต่ไม่อยู่
หน้าที่แทนประธานคณะกรรมการ ถ้ารองประธาน
คณะกรรมการคนที่หนึ่งไม่อยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติ
หน้าที่ได้ ให้รองประธานคณะกรรมการลำดับต่อไป
เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานคณะกรรมการ

ข้อ ๘๗ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงาน คณะ
กรรมการสามัญอาจตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษา
ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะ
กรรมการก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธาน
สภากำหนดด้วยความเห็นชอบของที่ประชุมร่วมกันของ
ประธานคณะกรรมการสามัญ

การตั้งคณะ
อนุกรรมการ

ข้อ ๘๘ คณะกรรมการมีอำนาจตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาปัญหาอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ แล้วรายงานคณะกรรมการภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่คณะอนุกรรมการกระทำกิจการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใดไม่เสร็จภายในเวลาที่กำหนด ให้ประธานคณะอนุกรรมการขออนุญาตขยายเวลาต่อที่ประชุมคณะกรรมการ

คณะอนุกรรมการแต่ละคณะประกอบด้วยอนุกรรมการมีจำนวนไม่เกินสิบคน โดยให้ตั้งจากบุคคลที่เป็นกรรมการในขณะนั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนอนุกรรมการทั้งหมด จำนวนนอกจากนั้นให้ที่ประชุมเลือกจากรายชื่อที่กรรมการเสนอ

การเรียกเอกสาร
หรือบุคคลมาชี้แจง

ข้อ ๘๙ การเรียกเอกสารจากบุคคลใด ๆ หรือเรียกบุคคลใด ๆ มาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาอยู่ ให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อประธานคณะกรรมการหรือรองประธานคณะกรรมการ ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานคณะกรรมการ

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่ง เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ให้ประธานคณะกรรมการแจ้งให้รัฐมนตรีซึ่งบังคับบัญชาหรือ

กำกับดูแลหน่วยงานที่บุคคลนั้นสังกัดทราบและมีคำสั่งให้บุคคลนั้นดำเนินการ

การเรียกเอกสารจากบุคคลหรือการเรียกบุคคลมาแถลงข้อเท็จจริง ตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่ง และให้คำสั่งเรียกดังกล่าวมีผลบังคับตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่คำสั่งเรียกเช่นนั้นมิให้ใช้บังคับกับผู้พิพากษาหรือตุลาการที่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีหรือการบริหารงานบุคคลของแต่ละศาล และมีให้ใช้บังคับกับผู้ตรวจการแผ่นดินหรือกรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญที่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่โดยตรงในแต่ละองค์การตามรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญหรือตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๙๐ ในการประชุมคณะกรรมการสมาชิก รัฐมนตรี และผู้ซึ่งประธานของที่ประชุมอนุญาต มีสิทธิเข้าฟังการประชุม

การเข้าฟัง
การประชุม
คณะกรรมการ

ในกรณีประชุมลับ ผู้ที่จะเข้าฟังการประชุมได้ต้องเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประชุมและได้รับอนุญาตจากประธานของที่ประชุม

ข้อ ๙๑ ภายใต้บังคับข้อ ๙๐ ผู้เสนอญัตติ รัฐมนตรี และผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีมอบหมายมีสิทธิชี้แจง แสดงความคิดเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการได้ตลอด

การชี้แจงแสดง
ความเห็นใน
ที่ประชุมคณะ
กรรมการ

เรื่อง ส่วนผู้แปรญัตติที่มีสิทธิชี้แจงแสดงความคิดเห็นได้เฉพาะที่แปรญัตติไว้

การชี้แจงแสดงความคิดเห็นตามวรรคหนึ่ง ผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติอาจมอบหมายเป็นหนังสือให้สมาชิกอื่นหรือกรรมการคนใดคนหนึ่งกระทำการแทนได้

ประกาศกำหนด การประชุมคณะกรรมาธิการ
การประชุมคณะกรรมาธิการ
ข้อ ๙๒ ให้เลขาธิการประกาศกำหนดการประชุมคณะกรรมาธิการไว้ ณ บริเวณสภา และมีหนังสือนัดผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติมาชี้แจงประกอบญัตติหรือคำแปรญัตติ แล้วแต่กรณี ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน หากเรื่องใดจะก่อให้เกิดผลใช้บังคับเป็นกฎหมายหรือเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน ให้แจ้งคณะรัฐมนตรีทราบด้วย

กรณีคำแปรญัตติ
ตกไป
ข้อ ๙๓ ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายไม่มาชี้แจงต่อคณะกรรมาธิการตามนัดจนเวลาล่วงไปเกินกว่าสามสิบนาทีนับแต่เวลาที่ได้เริ่มพิจารณาคำแปรญัตติใดให้คำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป เว้นแต่คณะกรรมการพิจารณาเรื่องนั้นยังไม่เสร็จหรือที่ประชุมอนุญาตให้เลื่อนการชี้แจงไปวันอื่น

สงวน
คำแปรญัตติ
ข้อ ๙๔ ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการในข้อใด จะสงวนคำแปรญัตติในข้อนั้นไว้เพื่อขอให้สภาวินิจฉัยก็ได้

ข้อ ๙๕ กรรมการผู้ใดไม่เห็นด้วยกับมติของ คณะกรรมการในข้อใดจะสงวนความเห็นในข้อนั้นไว้ เพื่อขอให้สภาวินิจฉัยก็ได้

ข้อ ๙๖ เมื่อคณะกรรมการได้กระทำกิจการ การที่
พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ตามอำนาจหน้าที่ คณะกรรมการ
หรือตามที่สภามอบหมายเสร็จแล้วให้รายงานต่อสภา ปฏิบัติงาน
เสร็จแล้ว

ในที่ประชุมสภา คณะกรรมการมีสิทธิแถลง
ชี้แจง หรือแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกระทำดังกล่าวใน
วรรคหนึ่ง ในการนี้ คณะกรรมการอาจมอบหมายให้
บุคคลใดแถลงหรือชี้แจงแทนก็ได้ เมื่อได้รับอนุญาตจาก
ประธาน

ข้อ ๙๗ ในการพิจารณาของคณะกรรมการ ข้อสังเกตของ
ถ้าคณะกรรมการเห็นว่า มีข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรี คณะกรรมการ
ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องควรถวาย คณะกรรมการ
หรือควรปฏิบัติ ก็ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ใน
รายงานของคณะกรรมการ เพื่อให้สภาพิจารณา

ในการพิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมการ
ให้สภาลงมติว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยโดยไม่มีกร
อภิปราย

ในกรณีที่สภาเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะ
กรรมการ ให้ประธานสภาส่งรายงานและข้อสังเกตไป
ยังคณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่
เกี่ยวข้อง

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่
ประธานสภาส่งข้อสังเกตของคณะกรรมการให้คณะ
รัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง
ทราบ คณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่
เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติตามข้อสังเกตนั้นประการใดหรือไม่
ให้ประธานสภาแจ้งให้ที่ประชุมทราบในโอกาสแรกที่มี
การประชุม

กรณีคณะ
กรรมการกระทำ
กิจการใดไม่เสร็จ
ตามเวลาที่กำหนด

ข้อ ๙๘ ถ้าสภามีมติให้คณะกรรมการใด
กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใดให้
เสร็จภายในกำหนดเวลาใด และคณะกรรมการนั้น
กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาไม่เสร็จ
ภายในเวลาที่กำหนด ประธานคณะกรรมการต้อง
รายงานให้ประธานสภาทราบโดยด่วน

ในกรณีดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง ถ้าอยู่ในระหว่าง
สมัยประชุมสามัญทั่วไป ให้ประธานสภาปรับเสนอต่อ
ที่ประชุม และที่ประชุมอาจลงมติให้ขยายเวลาที่ได้
กำหนดไว้หรือให้ตั้งคณะกรรมการใหม่แทนคณะเดิม
หรือให้ดำเนินการอย่างอื่นสุดแต่ที่ประชุมจะเห็นสมควร
แต่ถ้าอยู่ในระหว่างสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติหรือ
นอกสมัยประชุม ก็ให้ประธานสภามีอำนาจอนุญาตให้
ขยายเวลาที่กำหนดไว้ได้ตามที่พิจารณาเห็นสมควร แล้ว
แจ้งให้สภาทราบภายหลัง

การนับระยะเวลาดังกล่าวในวรรคหนึ่งและ
วรรคสอง ให้เริ่มนับแต่วันถัดจากวันที่สภามีมติกำหนด
ระยะเวลา

ข้อ ๙๙ กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ การพ้นจากตำแหน่ง

(๑) อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมี ของกรรมการ
การยุบสภาผู้แทนราษฎร

(๒) ตาย

(๓) ลาออก

(๔) มีการตั้งคณะกรรมการใหม่แทนคณะเดิม

(๕) สภามีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

(๖) ขาดการประชุมสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มี
เหตุผลอันสมควรและไม่ได้แจ้งเป็นหนังสือให้ประธาน
คณะกรรมการทราบ

ข้อ ๑๐๐ ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการใน ตั้งกรรมการ
คณะกรรมการใดว่างลง ให้ประธานคณะกรรมการ แทนตำแหน่งที่ว่าง
แจ้งเป็นหนังสือต่อประธานสภา เพื่อขอให้สภาตั้งแทน
ตำแหน่งที่ว่างลง

หมวด ๕
การเสนอและการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

การเสนอร่าง พ.ร.บ. ประกอบ รัฐธรรมนูญ

ข้อ ๑๐๑ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ต้องแบ่งเป็นมาตรา และต้องมีบทที่ประกอบ ดังต่อไปนี้

(๑) หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญ

(๒) เหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ

(๓) บทที่วิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนั้น ให้กำหนดโดยชัดเจน

ข้อ ๑๐๒ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ที่เสนอต่อสภา ให้ประธานสภาเปิดเผยเพื่อให้ประชาชน ทราบและสามารถเข้าถึงข้อมูลรายละเอียดของร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นได้โดยสะดวก ตามวิธีการที่ประธานสภากำหนด

กรณีร่าง พ.ร.บ. ประกอบ รัฐธรรมนูญ บกพร่อง

ข้อ ๑๐๓ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ที่มีผู้เสนอตามมาตรา ๑๓๙ ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธาน สภาทำการตรวจสอบ และหากมีข้อบกพร่อง ให้ประธาน สภาแจ้งผู้เสนอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันได้รับ

ข้อ ๑๐๔ ให้ประธานสภาบรรจुर่างพระราช การบรรจुर่าง พ.ร.บ.
บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเข้าระเบียบวาระการประชุม ประกอบรัฐธรรมนูญ
เป็นเรื่องด่วน

ข้อ ๑๐๕ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การพิจารณาร่าง
ประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำเป็นสามวาระตามลำดับ พ.ร.บ. ประกอบ
และให้นำความในหมวด ๖ การเสนอและการพิจารณาร่าง รัฐธรรมนูญ
พระราชบัญญัติมาใช้บังคับโดยอนุโลม ยกเว้นข้อ ๑๑๑
ข้อ ๑๑๒ ข้อ ๑๑๔ วรรคสอง และข้อ ๑๑๕

ข้อ ๑๐๖ การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่หนึ่ง
ชั้นรับหลักการ และในวาระที่สองชั้นพิจารณาเรียงลำดับ
มาตรา ให้ถือเอาเสียงข้างมาก

การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สามต้องมี
คะแนนเสียงเห็นชอบมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิก
ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภา

ข้อ ๑๐๗ เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบกับร่าง กรณีเห็นชอบร่าง
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแล้ว ให้ประธานสภา พ.ร.บ. ประกอบ
ส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญไปยังศาล รัฐธรรมนูญ
รัฐธรรมนูญโดยด่วน เพื่อพิจารณาตามมาตรา ๑๔๑ ของ
รัฐธรรมนูญ

เมื่อประธานสภาได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของศาล
รัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้บรรจุนำเข้าระเบียบวาระ
การประชุมเป็นเรื่องด่วน

การแก้ไข
เพิ่มเติมร่าง
พ.ร.บ.ประกอบ
รัฐธรรมนูญ

ข้อ ๑๐๘ ในกรณีที่คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ
มีผลทำให้ข้อความที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญเป็นอัน
ตกไปตามมาตรา ๑๔๑ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ให้
สภาพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อมิให้ขัดหรือแย้งต่อ
รัฐธรรมนูญได้

การออกเสียงลงคะแนนในการแก้ไขเพิ่มเติม
ตามวรรคหนึ่ง ต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของ
จำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภา

ในกรณีที่สภามีมติเห็นชอบในการแก้ไขเพิ่มเติม
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภา
ดำเนินการเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
นั้นต่อวุฒิสภา

หมวด ๖

การเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

การเสนอ
ร่าง พ.ร.บ.

ข้อ ๑๐๙ การเสนอร่างพระราชบัญญัติ ให้นำ
ความในข้อ ๑๐๑ ข้อ ๑๐๒ และข้อ ๑๐๓ มาใช้บังคับโดย
อนุโลม

ร่าง พ.ร.บ.
ที่มีสิทธิเลือกตั้ง
เข้าชื่อเสนอ

ข้อ ๑๑๐ ร่างพระราชบัญญัติที่ประชาชนผู้มี
สิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอ ให้เลขาธิการจัดทำรายงานผล
การดำเนินการร่างพระราชบัญญัตินั้นเพื่อให้สภาทราบ
ด้วย

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตาม
วรรคหนึ่ง ให้ผู้แทนของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่
เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นผู้เสนอและชี้แจง
ร่างพระราชบัญญัติต่อที่ประชุม

ข้อ ๑๑๑ ในกรณีที่ประธานสภาเห็นว่าร่าง
พระราชบัญญัติที่มีผู้เสนอตามมาตรา ๑๔๒ (๒) (๓) และ
(๔) ของรัฐธรรมนูญเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการ
การเงิน ให้ประธานสภาแจ้งให้ผู้เสนอทราบ หากผู้เสนอ
ไม่คัดค้านความเห็นของประธานสภาภายในเจ็ดวันนับแต่
วันส่งคำแจ้ง ให้ถือว่าไม่มีกรณีเป็นที่สงสัยตามมาตรา
๑๔๓ ของรัฐธรรมนูญ ก็ให้ประธานสภาส่งร่างพระราช
บัญญัตินั้นไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้คำรับรอง

เมื่อนายกรัฐมนตรีได้รับร่างพระราชบัญญัติตาม
วรรคหนึ่งแล้ว หากไม่พิจารณาให้คำรับรองภายใน
สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ ให้ประธานสภาแจ้งเหตุ
ขัดข้องให้ผู้เสนอทราบ

หากผู้เสนอแจ้งคัดค้านตามวรรคหนึ่ง ให้เป็น
อำนาจของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธาน
คณะกรรมการสามัญทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัย

ข้อ ๑๑๒ ให้ประธานสภาจัดให้มีการประชุม
ร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมการ
สามัญทุกคณะเพื่อพิจารณากรณีตามข้อ ๑๑๑ วรรคสาม
ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มามีกรณีดังกล่าว

กรณี
ประธานสภา
เห็นว่าเป็น
ร่าง พ.ร.บ.
เกี่ยวกับการเงิน
การประชุมร่วมกัน
ของประธานสภา
และประธานคณะ
กรรมการสามัญ
ทุกคณะ

การประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธาน คณะกรรมาธิการสามัญทุกคณะเพื่อพิจารณาวินิจฉัยย่ำว่า ร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้นำข้อบังคับการประชุมนี้เฉพาะที่เกี่ยวกับการประชุมมาใช้บังคับโดยอนุโลม

การพิจารณา ข้อ ๑๑๓ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้
ร่าง พ.ร.บ. กระทำเป็นสามวาระตามลำดับ

การพิจารณา ข้อ ๑๑๔ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติใน
ในวาระที่หนึ่ง วาระที่หนึ่ง ให้สภาพิจารณาและลงมติว่าจะรับหลักการ
หรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น

เพื่อประโยชน์แก่การวินิจฉัยดังกล่าวใน
วาระหนึ่ง สภาจะให้คณะกรรมาธิการพิจารณาก่อน
รับหลักการก็ได้ ทั้งนี้ ต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน
หกสิบวันนับแต่วันที่สภามีมติ

ในกรณีที่สภามีมติให้พิจารณาร่างพระราช
บัญญัติที่มีหลักการทำนองเดียวกันหลายฉบับรวมกัน
สภาจะลงมติรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่าง
พระราชบัญญัติแต่ละฉบับหรือทั้งหมดรวมกันก็ได้ และ
เมื่อสภาได้มีมติรับหลักการแล้ว ให้สภาลงมติว่าจะให้ร่าง
พระราชบัญญัติฉบับใดเป็นหลักในการพิจารณาในวาระ
ที่สอง

กรณี ข้อ ๑๑๕ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มี
คณะรัฐมนตรี ผู้เสนอตามมาตรา ๑๔๒ (๒) (๓) และ (๔) ของรัฐธรรมนูญ
รับร่าง พ.ร.บ. ไปพิจารณา

ถ้าคณะรัฐมนตรีขอรับร่างพระราชบัญญัตินั้นไปพิจารณา ก่อนที่สภาจะลงมติตามข้อ ๑๑๔ เมื่อที่ประชุมอนุมัติก็ให้ รอกการพิจารณาไว้ก่อน แต่ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วัน ที่สภามีมติ

เมื่อประธานสภาได้รับร่างพระราชบัญญัติคืน จากคณะรัฐมนตรีหรือพ้นกำหนดเวลาที่รอกการพิจารณา ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้บรรจุร่างพระราชบัญญัตินั้นเข้า ระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน

ข้อ ๑๑๖ ในกรณีที่สภามีมติในวาระที่หนึ่งรับ การพิจารณา หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ ให้สภาพิจารณาตาม ในวาระที่สอง ลำดับต่อไปเป็นวาระที่สอง

การพิจารณาในวาระที่สอง ให้พิจารณาร่าง พระราชบัญญัติโดยคณะกรรมการ

ข้อ ๑๑๗ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดย การพิจารณาโดย คณะกรรมการ สภาจะให้คณะกรรมการสามัญหรือ คณะกรรมการ คณะกรรมการวิสามัญเป็นผู้พิจารณาก็ได้

การพิจารณาโดยกรรมการเต็มสภาจะกระทำ ได้ต่อเมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอ หรือเมื่อสมาชิกเสนอญัตติ โดยมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคนและ ที่ประชุมอนุมัติ

คณะกรรมการอาจเพิ่มมาตราขึ้นใหม่หรือ ตัดทอนหรือแก้ไขมาตราเดิมได้ แต่ต้องไม่ขัดกับหลักการ แห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น

การเลือกตั้ง
คณะกรรมการ
วิสามัญ

ข้อ ๑๑๘ การเลือกตั้งคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก
เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการ หรือผู้ทุพพลภาพ
ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ให้ตั้งจากบุคคลซึ่งเป็นผู้แทนองค์การ
เอกชนเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการ
หรือผู้ทุพพลภาพ จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของ
จำนวนกรรมการทั้งหมด โดยให้มีสัดส่วนหญิงและชาย
ที่ใกล้เคียงกัน ทั้งนี้ วิธีการคัดเลือกและการเสนอชื่อให้
เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด

(๒) ให้ตั้งจากบุคคลที่คณะรัฐมนตรีเสนอชื่อ
ไม่เกินหนึ่งในหกของจำนวนกรรมการทั้งหมด

(๓) จำนวนกรรมการที่เหลือให้ที่ประชุมเลือก
จากรายชื่อที่สมาชิกเสนอ โดยให้มีจำนวนตามหรือ
ใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของแต่ละ
พรรคการเมืองหรือกลุ่มพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภา

การเลือกตั้งคณะกรรมการวิสามัญให้นำความ
ในข้อ ๘๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๑๙ การเลือกตั้งคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
เข้าชื่อเสนอ ให้ตั้งจากผู้แทนของประชาชนผู้มีสิทธิ
เลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นจำนวน
ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด

และให้นำความในข้อ ๑๑๘ (๒) (๓) และวรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๒๐ ในกรณีที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อสภาแล้ว หากคณะรัฐมนตรี หรือสมาชิกได้เสนอร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการเดียวกับร่างพระราชบัญญัตินั้นอีก ถ้าสภามีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้นอีก ในการเลือกตั้งคณะกรรมการวิสามัญให้นำความในข้อ ๑๑๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๒๑ การเลือกตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอและที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการ หรือผู้ทุพพลภาพ ให้ตั้งจากผู้แทนของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด และให้ดำเนินการเลือกตั้งตามข้อ ๑๑๘ ต่อไป

ข้อ ๑๒๒ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่าง ผู้ช่วยเลขานุการในพระราชบัญญัติ คณะกรรมการอาจขอให้เลขาธิการ คณะกรรมการแต่งตั้งข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร คนหนึ่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการก็ได้

การพิจารณา
ร่าง พ.ร.บ. ชั้น
คณะกรรมการ
ที่สภาตั้ง

ข้อ ๑๒๓ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติชั้น
คณะกรรมการที่สภาตั้ง สมาชิกผู้ใดเห็นควรแก้ไข
เพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติ ก็ให้เสนอคำแปรญัตติ
ล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมการภายใน
กำหนดเจ็ดวันนับแต่วันถัดจากวันที่สภารับหลักการแห่ง
ร่างพระราชบัญญัติ เว้นแต่สภาจะได้อำหนดเวลาแปร
ญัตติสำหรับร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้เป็นอย่างอื่น

การแปรญัตติต้องแปรเป็นรายมาตรา

การแปรญัตติเพิ่มมาตราขึ้นใหม่หรือตัดทอน
หรือแก้ไขมาตราเดิมต้องไม่ขัดกับหลักการแห่งร่าง
พระราชบัญญัตินั้น

การพิจารณา
ร่าง พ.ร.บ.
งบประมาณฯ

ข้อ ๑๒๔ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบ
ประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราช
บัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และร่างพระราช
บัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย ชั้นคณะกรรมการที่
สภาตั้ง หากสภาเห็นว่างบประมาณรายจ่ายที่ได้รับการ
จัดสรรไม่เพียงพอกับการบริหารงานให้เสนอคำขอแปร
ญัตติต่อประธานคณะกรรมการ

กรณี
คณะกรรมการ
พิจารณาร่าง พ.ร.บ.
เสร็จแล้ว

ข้อ ๑๒๕ เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาร่าง
พระราชบัญญัติเสร็จแล้ว ให้เสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น
โดยแสดงร่างเดิมและการแก้ไขเพิ่มเติมพร้อมทั้งรายงาน
ต่อประธานสภา รายงานนั้นอย่างน้อยต้องระบุว่าได้มี
หรือไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดบ้าง และถ้ามีการ

แปรญัตติ มติของคณะกรรมการเกี่ยวด้วยคำแปรญัตตินั้นเป็นประการใด หรือมีการสงวนคำแปรญัตติของผู้แปรญัตติ หรือมีการสงวนความเห็นของกรรมการก็ให้ระบุไว้ในรายงานด้วย

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่ามิชอบสังเกตที่คณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง ควรทราบหรือควรปฏิบัติ ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวนั้นไว้ในรายงานของคณะกรรมการเพื่อให้ที่ประชุมสภาพิจารณา และให้นำความในข้อ ๙๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๒๖ ร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกเป็นผู้เสนอ และในขั้นรับหลักการไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวด้วยการเงิน แต่ในการพิจารณาในวาระที่สอง ถ้าสภาได้ลงมติแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดและประธานสภาเห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทำให้มีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน ให้ประธานสภาสั่งระงับการลงมติในวาระที่สามไว้ก่อน และส่งให้ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมการสามัญทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัยภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มิกรณีดังกล่าว และให้นำความในข้อ ๑๑๑ และข้อ ๑๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๒๗ เมื่อประธานสภาได้รับแจ้งเรื่องการรับรองร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงินจากนายก

รัฐมนตรีตามข้อ ๑๒๖ แล้ว ให้สภาดำเนินการลงมติในวาระที่สามต่อไป แต่ถ้านายกรัฐมนตรีไม่ให้คำรับรองก็ให้ดำเนินการแก้ไข เพื่อมิให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

กรรมาธิการ
เต็มสภา ข้อ ๑๒๘ ในกรณีที่สภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยกรรมาธิการเต็มสภา ให้ถือว่าสมาชิกทุกคนในที่ประชุมประกอบกันเป็นคณะกรรมาธิการ และประธานของที่ประชุมมีฐานะเป็นประธานคณะกรรมาธิการด้วย

การพิจารณาโดยกรรมาธิการเต็มสภาเป็นการพิจารณาชั้นคณะกรรมาธิการและการพิจารณาของสภาในวาระที่สองเรียงตามลำดับมาตรฐานกันไป

การพิจารณา
ร่าง พ.ร.บ. ที่
คณะกรรมาธิการ
พิจารณาเสร็จแล้ว ข้อ ๑๒๙ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว ให้สภาพิจารณาเริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราและให้สมาชิกอภิปรายได้เฉพาะถ้อยคำหรือข้อความที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม หรือผู้แปรญัตติที่มีการสงวนคำแปรญัตติ หรือกรรมาธิการ ที่มีการสงวนความเห็นไว้ ทั้งนี้ เว้นแต่ที่ประชุมจะลงมติเป็นอย่างอื่น

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เป็นกรรมาธิการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเดิม ให้พิจารณาเรียงตามลำดับมาตราที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมในกฎหมายเดิมด้วย และให้นำความในวรรคหนึ่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๓๐ เมื่อได้พิจารณาตามข้อ ๑๒๙ จนจบ การแก้ไขเพิ่มเติม ร่างแล้ว ให้สภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง ถ้อยคำ และในการพิจารณารั้งนี้สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติม ถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อความใดไม่ได้ นอกจากเนื้อความที่เห็นว่ายังขัดแย้งกันอยู่

ข้อ ๑๓๑ เมื่อได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การพิจารณา ในวาระที่สองเสร็จแล้ว ให้สภาลงมติในวาระที่สามว่า ในวาระที่สาม เห็นชอบหรือไม่เห็นชอบโดยไม่มีการอภิปราย

ข้อ ๑๓๒ ในกรณีที่สภาลงมติในวาระที่หนึ่งไม่ กรณีที่สภา รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติก็ดี หรือลงมติในวาระ ไม่รับหลักการ ที่สามไม่เห็นชอบก็ดี ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป ในวาระที่ ๑ เว้นแต่ร่างพระราชบัญญัติที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๔๕ ของรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๑๓๓ ร่างพระราชบัญญัติใดต้องยับยั้งไว้ การพิจารณา โดยบทบัญญัติมาตรา ๑๔๗ ของรัฐธรรมนูญ เมื่อกำหนด ร่าง พ.ร.บ. เวลาตามมาตรา ๑๔๘ ของรัฐธรรมนูญได้ล่วงพ้นไป ที่ต้องยับยั้งไว้ สมาชิกอาจเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ให้ยกร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ขึ้นเพื่อให้ สภาพิจารณาลงมติยืนยันร่างเดิมหรือร่างของคณะ กรรมการร่วมกัน

ข้อ ๑๓๔ ในกรณีที่สภามีมติในวาระที่สาม กรณีที่สภา เห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติใด ให้ประธานสภา เห็นชอบด้วย ดำเนินการเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อวุฒิสภา กับร่าง พ.ร.บ. ในวาระที่ ๓

ให้มีสารบบลงวันที่สภาส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังวุฒิสภา และวันที่สภาได้รับร่างพระราชบัญญัติคืนจากวุฒิสภา

กรณีที่วุฒิสภา
แก้ไขเพิ่มเติม
ร่าง พ.ร.บ.

ข้อ ๑๓๕ ในกรณีที่วุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติที่ได้เสนอไปตามข้อ ๑๓๔ ให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน เพื่อให้สภาพิจารณาว่าจะเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมของวุฒิสภาหรือไม่

ถ้าสภาไม่เห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมให้ประธานดำเนินการให้สภากำหนดจำนวนและตั้งกรรมาธิการร่วมกัน เมื่อสภาได้กำหนดจำนวนและตั้งกรรมาธิการร่วมกันแล้ว ให้ประธานสภาแจ้งไปยังวุฒิสภา

เมื่อคณะกรรมาธิการร่วมกันได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้ว ให้เสนอรายงานและร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อประธานสภา เพื่อให้สภาพิจารณาลงมติว่าจะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมาธิการร่วมกันได้พิจารณาแล้ว

ในกรณีที่คณะกรรมาธิการร่วมกันเห็นว่า มีข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติ ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ในรายงานของคณะกรรมาธิการร่วมกัน เพื่อให้ที่ประชุมสภาพิจารณา และให้นำความในข้อ ๘๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๓๖ ในกรณีร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภา
 ให้ความเห็นชอบแล้วมีข้อความผิดพลาดซึ่งเกิดขึ้น
 ในระหว่างการพิจารณาของสภา ประธานสภาอาจขอ
 ปรีกษาหรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่า
 ยี่สิบคน ให้นำร่างพระราชบัญญัตินั้นกลับมาทบทวนได้
 หากที่ประชุมสภาลงมติเห็นชอบ ก็ให้ดำเนินการได้

กรณีที่ร่าง พ.ร.บ.
 ที่รัฐธรรมนุญ
 เห็นชอบแล้วมี
 ข้อความผิดพลาด

การขอปรีกษาหรือญัตติตามวรรคหนึ่งต้องระบุ
 ประเด็นที่จะขอกลับมาทบทวนและให้เหตุผลที่ชัดเจน

การพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมให้กระทำได้เท่าที่
 จำเป็นและให้กระทำในที่ประชุมสภา

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคสามแล้ว ให้ประธาน
 สภาแจ้งไปยังวุฒิสภาเพื่อทราบและให้ดำเนินการตาม
 มาตรา ๑๕๐ ของรัฐธรรมนูญต่อไป

ข้อ ๑๓๗ ร่างพระราชบัญญัติใดที่รัฐสภาให้
 ให้ความเห็นชอบแล้ว เมื่อสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่า
 หนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภา
 เห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อ
 รัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติ
 แห่งรัฐธรรมนูญ ให้เสนอความเห็นต่อประธานสภา โดย
 ประธานสภาต้องชะลอและให้โอกาสสมาชิกสามารถเสนอ
 ได้ภายในสามวันนับแต่วันถัดจากวันที่รัฐสภาได้ให้
 ความเห็นชอบ

กรณีที่ร่าง พ.ร.บ. ที่
 รัฐสภาเห็นชอบแล้ว
 มีข้อความขัดหรือ
 แย้งต่อรัฐธรรมนูญ

หมวด ๗

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภา
มีมติเห็นชอบให้พิจารณาต่อไป

การพิจารณาร่าง พ.ร.บ. ประกอบ รัฐธรรมนูญ หรือร่าง พ.ร.บ. ที่รัฐบาลมีมติ เห็นชอบให้พิจารณา
ข้อ ๑๓๘ เมื่อรัฐสภามีมติให้ความเห็นชอบให้ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่าง พระราชบัญญัติต่อไป ตามมาตรา ๑๓๖ (๑) มาตรา ๑๔๐ วรรคสอง และมาตรา ๑๕๓ ของรัฐธรรมนูญ ถ้าร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราช บัญญัตินั้นค้างการพิจารณาอยู่ในวาระใด ก็ให้พิจารณา ต่อไปในวาระนั้น และให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ถ้าอยู่ ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการให้สภาตั้ง คณะกรรมการขึ้นใหม่

ข้อ ๑๓๙ ถ้าร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัตินั้นอยู่ระหว่าง การพิจารณาของคณะกรรมการร่วมกัน ให้สภาตั้ง กรรมการร่วมกันฝ่ายสภาขึ้นใหม่และให้ประธานสภา แจ้งไปยังวุฒิสภาเพื่อทราบ

ข้อ ๑๔๐ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติที่ค้างการ พิจารณาให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปตาม ที่กำหนดไว้ในหมวด ๕ การเสนอและการพิจารณาร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือหมวด ๖ การ เสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ แล้วแต่กรณี

หมวด ๘

กระทู้ถาม

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑๔๑ กระทู้ถามมี ๒ ประเภท คือ กระทู้ถาม

(๑) กระทู้ถามสด

(๒) กระทู้ถามทั่วไป

ข้อ ๑๔๒ การตั้งกระทู้ถาม ให้ผู้ตั้งกระทู้ถามมี อิสระจากมติพรรคการเมือง

กระทู้ถามแต่ละกระทู้นั้น ให้ตั้งถามและซักถาม ได้เฉพาะคนเดียว

ข้อ ๑๔๓ กระทู้ถามต้องไม่มีลักษณะอย่างหนึ่ง ลักษณะต้องห้าม อย่างใด ดังต่อไปนี้ ของกระทู้ถาม

(๑) เป็นเชิงประชด เสียดสี หรือกลั่นแกล้ง
ใส่ร้าย

(๒) เคลือบคลุมหรือเข้าใจยาก

(๓) เป็นเรื่องที่ได้ตอบแล้วหรือชี้แจงแล้วว่า
ไม่ตอบ

(๔) เป็นเรื่องที่มีประเด็นคำถามซ้ำกับกระทู้ถาม
ซึ่งมีผู้เสนอมาก่อน

(๕) เป็นการให้ออกความเห็น

(๖) เป็นปัญหาข้อกฎหมาย

(๗) เป็นเรื่องที่ไม่มีความสำคัญ

(๘) เป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลใด เว้นแต่ที่
เกี่ยวกับการงานในหน้าที่ราชการ

การตั้ง
กระทู้ถามใหม่

ข้อ ๑๔๔ กระทู้ถามตามข้อ ๑๔๓ (๓) และ (๔)
นั้น จะตั้งกระทู้ถามขึ้นใหม่ได้ในเมื่อสาระสำคัญต่างกัน
หรือพฤติการณ์ในขณะที่มีกระทู้ถามครั้งนั้นได้เปลี่ยนแปลง
ไปจากเมื่อตั้งกระทู้ถามครั้งก่อน

ข้อ ๑๔๕ กระทู้ถามที่สมาชิกตั้งถาม ให้ประธาน
สภาทำการตรวจสอบ และหากมีข้อบกพร่อง ให้ประธาน
สภาแจ้งสมาชิกผู้นั้นทราบ

การบรรจุและ
การจัดลำดับ
กระทู้ถาม

ข้อ ๑๔๖ การประชุมครั้งหนึ่ง ๆ ให้บรรจุกระทู้
ถามสดได้ไม่เกินสามกระทู้และกระทู้ถามทั่วไปไม่เกินสาม
กระทู้ แต่ถ้าหากมีกระทู้ถามทั่วไปรอบรรจุระเบียบวาระ
การประชุมจำนวนมากหรือมีกระทู้ถามทั่วไปที่เลื่อนมา

จากการประชุมครั้งที่แล้ว ประธานสภาจะบรรจุกระทู้ถาม
ทั่วไปเกินกว่านี้ก็ได้

การจัดลำดับกระทู้ถามในที่ประชุมสภา ให้จัด
ตามลำดับ คือ กระทู้ถามสดและกระทู้ถามทั่วไป

ข้อ ๑๔๗ นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ถูกต้อง การตอบ
กระทู้ถามต้องเข้าร่วมประชุมสภาเพื่อตอบกระทู้ถามใน กระทู้ถาม
เรื่องนั้นด้วยตนเอง เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยง
ได้ทำให้ไม่อาจตอบกระทู้ แต่ต้องแจ้งเหตุจำเป็นนั้น
เป็นหนังสือต่อประธานสภาก่อนหรือในวันประชุมสภา
และให้กำหนดว่าจะตอบได้เมื่อใด

ข้อ ๑๔๘ การตั้งกระทู้ถามต้องชัดเจน ไม่ฟุ้งเฟ้อ ลักษณะของ
วนเวียน ซ้ำซาก หรือมีลักษณะเป็นการอภิปราย กระทู้ถาม

การตอบกระทู้ถามของรัฐมนตรี ให้นำความใน
วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๔๙ ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิถอนกระทู้ถาม การถอน
เมื่อใดก็ได้ กระทู้ถาม

ข้อ ๑๕๐ กระทู้ถามใดที่ประธานสภาพิจารณา
เห็นว่าเหตุการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป ประธานสภาอาจสั่ง
ให้นำออกจากการรอบรรจุระเบียบวาระการประชุมได้
เมื่อได้รับความยินยอมของผู้ตั้งกระทู้ถาม

ข้อ ๑๕๑ กระทู้ถามตกไป เมื่อ กรณีที่กระทู้ถาม

(๑) ถึงระเบียบวาระกระทู้ถามของผู้ใด ถ้าผู้ตั้ง ตกไป
กระทู้ถามไม่ถามหรือไม่อยู่ในที่ประชุม

- (๒) สมาชิกภาพของผู้ตั้งกระทู้ถามสิ้นสุดลง
- (๓) คณะรัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง
- (๔) อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร

ส่วนที่ ๒

กระทู้ถามสด

การตั้งกระทู้ถามสด ข้อ ๑๕๒ การตั้งกระทู้ถามสด สมาชิกแต่ละคน มีสิทธิตั้งกระทู้ถามได้ครั้งละหนึ่งกระทู้ โดยให้ทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาในวันประชุมที่มีวาระการตอบกระทู้ถามก่อนเริ่มประชุมตามเวลาที่ประธานสภากำหนด โดยระบุ ชื่อเรื่องที่จะถามพร้อมระบุวัตถุประสงค์ว่าจะถามนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้ใด และต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- ลักษณะของกระทู้ถามสด
- (๑) เป็นเรื่องสำคัญที่อยู่ในความสนใจของประชาชน
 - (๒) เป็นเรื่องที่กระทบถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน
 - (๓) เป็นเรื่องเร่งด่วน
- ให้เป็นอำนาจของประธานสภาที่จะวินิจฉัยว่ากระทู้ถามใดเป็นกระทู้ถามสดหรือไม่

ข้อ ๑๕๓ ในสัปดาห์ใดมีกระทู้ถามสดที่ประชาชน การจัดลำดับ
สภาวินิจฉัยแล้วเกินจำนวนสามกระทู้ ให้ประชาชนสภา กระทู้ถามสด
จับสลากให้เหลือเพียงสามกระทู้ ในจำนวนสามกระทู้นี้
หากปรากฏว่ามีกระทู้ถามที่เป็นเรื่องทำนองเดียวกัน
ให้กระทู้ถามที่ถูกจับสลากขึ้นมาในลำดับหลังตกไป

ข้อ ๑๕๔ กระทู้ถามสดที่ประชาชนสภาวินิจฉัย
ตามข้อ ๑๕๒ หรือได้ดำเนินการตามข้อ ๑๕๓ แล้ว ให้
บรรจุกเข้าระเบียบวาระกระทู้ถามสดและแจ้งให้นายก
รัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ถูกตั้งกระทู้ถามทราบ

ข้อ ๑๕๕ การถามและการตอบกระทู้ถามสดใน การถาม-ตอบ
การประชุมครั้งหนึ่ง ๆ มีกำหนดเวลาไม่เกินหกสิบนาที กระทู้ถามสด

ข้อ ๑๕๖ กระทู้ถามสดแต่ละกระทู้ให้ถามด้วย
วาจาได้เรื่องละไม่เกินสามครั้งและต้องถามตอบให้แล้ว จำนวน
เสร็จภายในกำหนดเวลายี่สิบนาที เว้นแต่ในสัปดาห์ใดมี กระทู้ถามสด
กระทู้ถามสดน้อยกว่าสามกระทู้ ก็ให้ขยายเวลาออกไป ในการประชุม
อีกตามสัดส่วนภายในเวลาหกสิบนาที แต่ละครั้ง

ข้อ ๑๕๗ ในระหว่างการถามกระทู้ถามสด หาก
ประชาชนวินิจฉัยว่าคำถามข้อใดเข้าลักษณะต้องห้ามตาม
ข้อ ๑๔๓ ให้ประชาชนมีอำนาจสั่งให้เปลี่ยนแปลงคำถาม

ส่วนที่ ๓

กระทู้ถามทั่วไป

การตั้งกระทู้ถาม
ทั่วไป ข้อ ๑๕๘ การตั้งกระทู้ถามทั่วไปให้เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาโดยมีข้อความเป็นคำถามในข้อเท็จจริงหรือนโยบาย และระบุว่าจะให้ตอบในที่ประชุมสภาหรือในราชกิจจานุเบกษา

ข้อเท็จจริงที่อ้างประกอบกระทู้ถามทั่วไป ต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ผู้ตั้งกระทู้ถามรับรองว่าถูกต้องแม้ไม่ได้ยืนยันรับรองไว้ในกระทู้ถามทั่วไปก็ตาม และถ้าจำเป็นจะต้องมีคำชี้แจงประกอบให้ระบุแยกเป็นส่วนหนึ่งต่างหาก

การวินิจฉัย
กระทู้ถาม ข้อ ๑๕๙ ให้ประธานสภาวินิจฉัยว่ากระทู้ถามใดมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑๔๓ หรือมีลักษณะตามข้อ ๑๔๔ และเมื่อวินิจฉัยแล้วให้แจ้งผู้ตั้งกระทู้ถามทราบภายในเจ็ดวัน

กระทู้ถามที่ประธานสภาวินิจฉัยว่าเป็นกระทู้ถาม ให้จัดส่งไปยังรัฐมนตรีที่ถูกตั้งกระทู้ถาม

กระทู้ถามที่ต้อง
ตอบในที่ประชุม ข้อ ๑๖๐ กระทู้ถามที่ต้องตอบในที่ประชุมสภา ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่งไปยังรัฐมนตรีตามข้อ ๑๕๙ วรรคสอง

กระทู้ถาม
ที่ต้องตอบ
ในราชกิจจานุเบกษา ข้อ ๑๖๑ กระทู้ถามที่ต้องตอบในราชกิจจานุเบกษา ให้ประธานสภาแจ้งรัฐมนตรีที่ถูกตั้งกระทู้ถาม

เพื่อดำเนินการตอบภายในสามสัปดาห์นับแต่วันที่ส่งไปยัง รัฐมนตรีตามข้อ ๑๕๙ วรรคสอง

เมื่อรัฐมนตรีได้ตอบแล้วให้ส่งราชกิจจานุเบกษา ที่มีคำตอบกระทู้ถามมาเพื่อให้ประธานสภาแจ้งให้ผู้ตั้ง กระทู้ถามทราบ

หากรัฐมนตรีไม่สามารถตอบภายในกำหนด เวลาตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งเหตุขัดข้องเป็นหนังสือและให้ กำหนดว่าจะตอบได้เมื่อใดเพื่อประธานสภาแจ้งให้ผู้ตั้ง กระทู้ถามทราบ

ข้อ ๑๖๒ การตั้งกระทู้ถามทั่วไปตามข้อ ๑๕๘ การจัดลำดับ ในการประชุมให้บรรจุกระทู้ลำดับแรกของสมาชิกเข้า กระทู้ ระเบียบวาระการประชุมตามลำดับก่อนหลังที่ได้ยื่นต่อ ประธานสภา

เมื่อได้ตอบกระทู้ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้พิจารณา บรรจุกระทู้ลำดับถัดไปของแต่ละบุคคลเข้าสู่ระเบียบวาระ การประชุมตามลำดับที่ได้ยื่นไว้ต่อประธานสภา

กระทู้ที่ต้องตอบในที่ประชุมสภา ทั้งที่ได้รับ การบรรจุและยังไม่ได้รับการบรรจุเข้าระเบียบวาระใน สมัยประชุมหนึ่ง ๆ เมื่อสิ้นสุดสมัยประชุมให้ประธาน สภารวบรวมแจ้งรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องดำเนินการตอบใน ราชกิจจานุเบกษาภายในสามสัปดาห์

ข้อ ๑๖๓ กระทู้ถามที่ขอให้ตอบในที่ประชุมสภา กระทู้ถาม เมื่อรัฐมนตรีได้ตอบแล้ว ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิซักถามได้ ที่ขอให้ตอบใน ที่ประชุมสภา

อีกหนึ่งครั้ง เว้นแต่จะขอชกถามต่อไปเพราะคำตอบยังไม่
หมดประเด็นและประธานอนุญาต

หมวด ๙

การพิจารณาให้ความเห็นชอบนายกรัฐมนตรี

การพิจารณา
ให้ความเห็นชอบ
นายกรัฐมนตรี

ข้อ ๑๖๔ การพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคล
ซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีตามมาตรา
๑๗๒ ของรัฐธรรมนูญ สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อ
บุคคลได้หนึ่งชื่อการเสนอนั้นต้องมีจำนวนสมาชิกรับรอง
ไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มี
อยู่และสมาชิกแต่ละคนมีสิทธิรับรองได้หนึ่งชื่อ
การรับรองให้กระทำการเป็นการเปิดเผยตามข้อ
๗๕ (๑)

การออกเสียง
ลงคะแนน
ให้ความเห็นชอบ
นายกรัฐมนตรี

ข้อ ๑๖๕ การออกเสียงลงคะแนนพิจารณาให้
ความเห็นชอบนายกรัฐมนตรีให้กระทำการเป็นการเปิดเผย
ตามข้อ ๗๕ (๒) และให้ประธานประกาศผลการออกเสียง
ลงคะแนนให้ที่ประชุมทราบ

ข้อ ๑๖๖ ถ้าการออกเสียงลงคะแนนพิจารณา
ให้ความเห็นชอบนายกรัฐมนตรีไม่มีผู้ได้รับคะแนนเสียง
เห็นชอบมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มี
อยู่และมีการออกเสียงลงคะแนนตามข้อ ๑๖๕ หลายครั้ง
การเสนอชื่อบุคคลผู้ได้รับคะแนนเสียงสูงสุดเป็นนายก

รัฐมนตรีตามมาตรา ๑๗๓ ของรัฐธรรมนูญ ให้ผู้ได้รับ
คะแนนเสียงสูงสุดในการลงคะแนนครั้งสุดท้ายเป็นผู้ที่จะ
ได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี

ข้อ ๑๖๗ ในกรณีที่ความเป็นรัฐมนตรีของ
นายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเพราะเหตุตามมาตรา ๑๕๒ (๑)
(๒) (๓) (๕) (๗) หรือ (๘) ของรัฐธรรมนูญ ให้นำความใน
ข้อ ๑๖๔ ข้อ ๑๖๕ และข้อ ๑๖๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

กรณีความเป็น
รัฐมนตรีของ
นายกรัฐมนตรี
สิ้นสุดลง

หมวด ๑๐

การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ

ข้อ ๑๖๘ การเสนอญัตติขอให้เปิดอภิปราย
ทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีตามมาตรา
๑๕๘ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๖๐ ของรัฐธรรมนูญ ต้องทำ
เป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภา โดยระบุเรื่องที่จะขอ
เปิดอภิปรายและเสนอชื่อผู้สมควรดำรงตำแหน่ง
นายกรัฐมนตรีคนต่อไปซึ่งเป็นบุคคลตามมาตรา ๑๗๑
วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญไว้ในญัตติด้วย

การเสนอญัตติ
ขอให้เปิดอภิปราย
ทั่วไปเพื่อลงมติ
ไม่ไว้วางใจ
นายกรัฐมนตรี

กรณีเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของนายก
รัฐมนตรีตามมาตรา ๑๕๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ต้อง
แสดงหลักฐานการยื่นคำร้องขอตามมาตรา ๒๗๑ ของ
รัฐธรรมนูญ

ข้อ ๑๖๙ เมื่อประธานสภาได้รับญัตติตาม ข้อ ๑๖๘ แล้ว ให้ทำการตรวจสอบ หากมีข้อบกพร่องให้ ประธานสภาแจ้งผู้เสนอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ ได้รับญัตติ

เมื่อประธานสภาได้ตรวจสอบความถูกต้องของ ญัตติแล้ว ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วนและแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบ

การเสนอญัตติ
ขอให้เปิดอภิปราย
ทั่วไปเพื่อลงมติ
ไม่ไว้วางใจรัฐมนตรี
เป็นรายบุคคล

ข้อ ๑๗๐ การเสนอญัตติขอให้เปิดอภิปราย ทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลตาม มาตรา ๑๕๙ หรือมาตรา ๑๖๐ ของรัฐธรรมนูญ ให้ นำความในข้อ ๑๖๘ เว้นแต่การเสนอชื่อผู้สมควร ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี และข้อ ๑๖๙ มาใช้บังคับโดย อนุโลม

ผู้ที่มีสิทธิ
อภิปรายชี้แจง

ข้อ ๑๗๑ นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีต้องเข้า ร่วมประชุมสภาเพื่อชี้แจงด้วยตนเอง หากมีเหตุจำเป็น อันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ทำให้ไม่อาจชี้แจง ต้องแจ้งเป็น หนังสือต่อประธานสภาก่อนหรือในวันประชุมสภา

การชี้แจงตามวรรคหนึ่ง จะชี้แจงคำอภิปราย ของสมาชิกทีละคนเป็นลำดับไปหรือจะรวบรวมชี้แจงครั้ง ละหลายคนก็ได้

การอภิปราย
และการลงมติ
ไม่ไว้วางใจสมาชิก
มีอิสระจาก
พรรคการเมือง

ข้อ ๑๗๒ ในการอภิปรายและการลงมติไม่ไว้วางใจ สมาชิกมีอิสระจากพรรคการเมือง

การอภิปรายตามวรรคหนึ่ง นอกจากที่กำหนดไว้ในส่วนนี้แล้ว ให้นำความในหมวด ๓ ส่วนที่ ๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ยกเว้นข้อ ๕๙

หมวด ๑๑

การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย

ข้อ ๑๗๓ สถานที่ประชุมของสภาย่อมเป็นที่ การรักษาระเบียบ
เคารพและเป็นเขตหวงห้าม บุคคลซึ่งเข้าไปต้องประพฤติ และความเรียบร้อย
ตนให้เรียบร้อย มีสัมมาคารวะ และต้องแต่งกายตามที่ ในสถานที่
ประธานสภากำหนด บุคคลอื่นที่ไม่ใช่สมาชิกหรือ ที่ประชุมสภา
เจ้าหน้าที่ เมื่อหมดภารกิจต้องออกนอกสถานที่ประชุม
ของสภา

การแต่งกายของสมาชิกนั้นให้แต่งเครื่องแบบ
สมาชิกรัฐสภา หรือสากลนิยม หรือชุดพระราชทาน หรือ
ตามที่ประธานสภากำหนด

ห้ามใช้เครื่องมือสื่อสารใด ๆ ซึ่งก่อให้เกิดการ
รบกวนในห้องประชุมสภา

ข้อ ๑๗๔ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบังคับนี้ ประธานมี อำนาจของ
อำนาจเตือน ห้ามปราม ให้ถอนคำพูด ห้ามพูดในเรื่องที่ ประธาน
กำลังปรึกษากันอยู่ ให้กล่าวขอขมาในที่ประชุม หรือสั่งให้ ในการรักษา
ออกไปจากที่ประชุมโดยมีหรือไม่มีกำหนดเวลาในครั้งนั้น ระเบียบและ
ความเรียบร้อย
ก็ได้

ในกรณีที่ประธานสั่งให้ผู้ใดออกจากที่ประชุม หากผู้นั้นขัดขืน ประธานมีอำนาจสั่งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ให้นำตัวออกจากสถานที่ประชุมหรือออกไปให้พ้นบริเวณสภา

คำสั่งของประธานตามข้อนี้ ผู้ใดจะโต้แย้งไม่ได้

การรักษาระเบียบ
และความเรียบร้อย
ที่เกี่ยวกับบุคคล
ภายนอก

ข้อ ๑๗๕ การรักษาระเบียบและความสงบเรียบร้อยในส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอกที่จะเข้ามาในที่ประชุมสภา หรือบริเวณสภา หรือเข้าฟังการประชุมของสภา ตลอดจนมารยาทของบุคคลเช่นว่านั้น และการโฆษณาข้อความเกี่ยวกับการประชุมของสภา ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด

หมวด ๑๒

บทสุดท้าย

การงดใช้
ข้อบังคับ

ข้อ ๑๗๖ ถ้าประธานขอปรึกษา หรือสมาชิก เสนอญัตติโดยมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ให้งดใช้ข้อบังคับข้อหนึ่งข้อใดทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวเฉพาะกรณี หากที่ประชุมอนุมัติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิกในที่ประชุมก็ให้งดใช้ได้

การตีความ
ข้อบังคับ

ข้อ ๑๗๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕๕ ของรัฐธรรมนูญ ถ้ามีปัญหาที่จะต้องตีความข้อบังคับนี้ ให้

เป็นอำนาจของสภาที่จะวินิจฉัย และเมื่อที่ประชุมได้ลงมติวินิจฉัยโดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกในที่ประชุมเป็นประการใดแล้ว ให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นเป็นเด็ดขาด

การขอให้ที่ประชุมวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง อาจกระทำได้โดยประธานขอปรึกษาหรือสมาชิกเสนอญัตติ โดยมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน

ข้อ ๑๗๘ การขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับนี้ ต้อง การขอแก้ไข เสนอเป็นญัตติ โดยมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่า เพิ่มเติม ยี่สิบคน

การเสนอและพิจารณาญัตติในวรรคหนึ่ง ให้นำข้อบังคับว่าด้วยการเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๗๙ ในกรณีมีเรื่องที่สภาจะต้องพิจารณา การพิจารณา เกี่ยวกับการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้มีการจับ การอนุญาตให้มี คุ่มขัง หรือหมายเรียกตัวสมาชิกไปทำการสอบสวนใน การจับกุมขัง หรือ ฐานะเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาในระหว่างสมัยประชุมตาม หมายเรียกสมาชิก ในระหว่าง มาตรา ๑๓๑ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ หรือในกรณีมี สมัยประชุม เรื่องที่สภาจะต้องพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ มีการพิจารณาคดีอาญาที่สมาชิกถูกฟ้องในระหว่าง สมัยประชุมตามมาตรา ๑๓๑ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็น เรื่องด่วน

การขออนุญาตตามวรรคหนึ่ง หากประธานสภาเห็นว่าเหตุการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป ประธานสภาอาจสั่งให้นำออกจากระเบียบวาระการประชุมได้ แล้วแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ข้อ ๑๘๐ ในกรณีที่ประธานสภาได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๓๑ วรรคสองหรือวรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแล้วให้ประธานสภาแจ้งให้สภาทราบในโอกาสแรกที่มีการประชุม

บทเฉพาะกาล

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๘๑ ข้อบังคับนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ได้กระทำเสร็จไปแล้วก่อนใช้ข้อบังคับนี้ ส่วนการใดที่ยังกระทำค้างอยู่ให้ดำเนินการต่อไปตามข้อบังคับที่ใช้อยู่ก่อนวันใช้ข้อบังคับนี้

ข้อ ๑๘๒ ให้นำข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกและกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาใช้บังคับกับสมาชิกและกรรมการโดยอนุโลม จนกว่าจะได้มีการตราและประกาศใช้ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกและกรรมการขึ้นใหม่

ข้อ ๑๘๓ ให้คณะกรรมการวิสามัญที่สภาตั้งคงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะปฏิบัติหน้าที่เสร็จสิ้น

ข้อ ๑๘๔ ให้บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่ข้อบังคับนี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งข้อบังคับนี้ จนกว่าจะมีข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามข้อบังคับนี้ใช้บังคับ

ประกาศ ณ วันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

สมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง
รักษาราชการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม ๑๒๕
ตอนพิเศษ ๗๙ ง ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑

ข้อบังคับ
ว่าด้วยประมวลจริยธรรมของ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมาธิการ
พ.ศ. ๒๕๕๓

ข้อบังคับ
ว่าด้วยประมวลจริยธรรมของ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมการ
พ.ศ. ๒๕๕๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓๔ ประกอบ
มาตรา ๒๗๙ มาตรา ๒๘๐ และมาตรา ๓๐๔ ของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
และข้อ ๑๘๒ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทน
ราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ สภาผู้แทนราษฎรจึงตราข้อบังคับ
ว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และกรรมการ พ.ศ. ๒๕๕๓ ขึ้นไว้ บนหลักการพื้นฐาน
ที่ว่าสมาชิกและกรรมการจักต้องปฏิบัติตนอยู่ในกรอบ
จริยธรรม คุณธรรม และศีลธรรม ทั้งโดยส่วนตัวและ
หน้าที่ความรับผิดชอบต่อสาธารณชน โดยมีสาระสำคัญ
ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับว่าด้วย
ประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ
กรรมการ พ.ศ. ๒๕๕๓”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้ คำว่า

“สมาชิก” หมายถึง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

“กรรมาธิการ” หมายถึง กรรมาธิการสามัญและ
กรรมาธิการวิสามัญซึ่งสภาผู้แทนราษฎรตั้งขึ้น และ
หมายความรวมถึงบุคคลหรือคณะบุคคลที่คณะ
กรรมาธิการแต่งตั้งขึ้นด้วย

“การประชุม” หมายถึง การประชุมสภา
ผู้แทนราษฎรและการประชุมคณะกรรมาธิการ และ
หมายความรวมถึงการประชุมอื่นใดซึ่งเป็นหน้าที่ของ
สมาชิกและกรรมาธิการ

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการ
จริยธรรมสภาผู้แทนราษฎร

“ประธานกรรมการ” หมายถึง ประธานกรรมการ
จริยธรรมสภาผู้แทนราษฎร

“กรรมการ” หมายถึง กรรมการจริยธรรมสภา
ผู้แทนราษฎร

ข้อ ๔ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรรักษาการ
ตามข้อบังคับนี้ และมีอำนาจออกระเบียบ ประกาศ
หรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

หมวด ๑

ส่วนที่ ๑

อุดมคติของการเป็นสมาชิกและกรรมการ

ข้อ ๕ สมาชิกและกรรมการจักต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการจงรักภักดีและพิทักษ์รักษาไว้ ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ข้อ ๖ สมาชิกและกรรมการจักต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ รวมถึงการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรโดยเคร่งครัด

ข้อ ๗ สมาชิกและกรรมการจักต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต และเสียสละ โดยยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสิ่งสูงสุด

ข้อ ๘ สมาชิกและกรรมการจักต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการรู้จักสามัคคี

ข้อ ๙ สมาชิกและกรรมการจักต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการกล้ายืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม ยึดมั่นหลักการในการปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากอคติใดๆ

ข้อ ๑๐ สมาชิกและกรรมการจักต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการเสริมสร้างสถาบันครอบครัว

ส่วนที่ ๒

การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นสมาชิกและกรรมการ

ข้อ ๑๑ สมาชิกและกรรมการจักต้องรักษาไว้ซึ่งชื่อเสียงของสภาผู้แทนราษฎร และไม่กระทำการใดๆ อันอาจก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อเกียรติภูมิของประเทศชาติและสภาผู้แทนราษฎร

ข้อ ๑๒ สมาชิกและกรรมการจักต้องปฏิบัติหน้าที่ และแสดงความคิดเห็นโดยสุจริตเที่ยงธรรม และมีความเป็นอิสระ เพื่อรักษาไว้ซึ่งประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสำคัญ

ข้อ ๑๓ สมาชิกและกรรมการจักต้องยึดถือและปกป้องผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสิ่งสูงสุด

ข้อ ๑๔ สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่วางตนอยู่ภายใต้อิทธิพลทางการเงิน ผลประโยชน์ หรือข้อต่อรงใดๆ เพื่อบุคคลหรือองค์กรอื่นใด ซึ่งอาจมีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกและกรรมการ

ข้อ ๑๕ สมาชิกและกรรมการจักต้องเคารพสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลของผู้อื่น ไม่แสดงกิริยา หรือใช้

วาจาอันไม่สุภาพ มีลักษณะเป็นการดูหมิ่น หมิ่นประมาท เสียดสีหรือใส่ร้ายป้ายสีบุคคลใด โดยไม่มีพยานหลักฐาน หรือนำเอาเรื่องที่เป็นเท็จมาอภิปรายแสดงความเห็นในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมคณะกรรมการ หรือที่อื่นใด

ข้อ ๑๖ สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่ แสดงการข่มขู่ อาฆาตมาดร้าย หรือใช้กำลังประทุษร้าย ต่อบุคคลอื่นในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุม คณะกรรมการ บริเวณที่ทำการรัฐสภา หรือที่อื่นใด

ข้อ ๑๗ สมาชิกและกรรมการจักต้องรักษา ความลับในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรหรือการประชุม คณะกรรมการที่กระทำการลับ โดยไม่นำไปเปิดเผยแก่ผู้ใดหรือในทางใด เว้นแต่เป็นการปฏิบัติตาม กฎหมาย หรือข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ข้อ ๑๘ สมาชิกและกรรมการจักต้องปฏิบัติ หน้าที่โดยคำนึงถึงระเบียบปฏิบัติราชการที่กำหนดไว้ อย่างเคร่งครัด การใช้จ่ายเงินงบประมาณตามภารกิจและ อำนาจหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากสภาผู้แทนราษฎร ต้องดำเนินการโดยประหยัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อ ๑๙ สมาชิกและกรรมการจักต้องอุทิศ เวลาให้แก่การประชุม โดยคำนึงถึงการตรงต่อเวลา และ ต้องไม่ขาดการประชุมโดยไม่จำเป็น เว้นแต่ในกรณี เจ็บป่วย หรือมีเหตุสุดวิสัย

ข้อ ๒๐ สมาชิกและกรรมการจักต้องพิจารณากฎหมาย ญัตติ กระทำ หรือเรื่องร้องทุกข์ที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนส่วนรวมโดยเร็ว

ข้อ ๒๑ สมาชิกและกรรมการพึงพบปะเยี่ยมเยียนเพื่อรับฟังเรื่องร้องทุกข์ และความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของประชาชน ทั้งต้องปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน

ข้อ ๒๒ สมาชิกและกรรมการจักต้องแสดงความรับผิดชอบเมื่อปฏิบัติหน้าที่บกพร่อง หรือผิดพลาดตามควรแก่กรณี

ข้อ ๒๓ สมาชิกและกรรมการจักต้องให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง โดยไม่บิดเบือนข้อเท็จจริงเพื่อให้ผู้อื่นหรือประชาชนเข้าใจผิด หรือเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวหรือบุคคลอื่นใด

ข้อ ๒๔ สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่ร่วมมือกับบุคคลหรือองค์กรใดๆ กระทำการหรือแสวงหาผลประโยชน์ที่ขัดต่อความรับผิดชอบและการปฏิบัติราชการ

ข้อ ๒๕ สมาชิกและกรรมการพึงเสนอข้อมูลหรือการกระทำที่ทำให้ราชการ ผู้อื่น และประชาชนเสียหาย ตลอดจนการฉ้อฉล หลอกลวง การใช้อำนาจในทางที่ผิด และการทุจริตประพฤติมิชอบ ต่อหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

ส่วนที่ ๓

จริยธรรมเกี่ยวกับการดำรงตน ครอบครัว และผู้อื่น

ข้อ ๒๖ สมาชิกและกรรมการจักต้องแต่งกายสุภาพเรียบร้อยตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ให้เกียรติและเคารพต่อสถานที่ และสำรวมกิริยาวาจาในบริเวณที่ทำการรัฐสภา

ข้อ ๒๗ สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่ประกอบอาชีพ วิชาชีพ ดำเนินธุรกิจ หรือกระทำกิจการใดอันเป็นการเสื่อมเสียต่อเกียรติศักดิ์ของการเป็นสมาชิกหรือกรรมการ

ข้อ ๒๘ สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่แสดงพฤติกรรมคุกคามหรือระรานทางเพศต่อผู้ใด

ข้อ ๒๙ สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่คบหา หรือให้การสนับสนุนแก่ผู้ประพฤติผิดศีลธรรม หรือมีชื่อในทางเสียหาย หรือผู้แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ อันอาจกระทบกระเทือนต่อชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ ของการเป็นสมาชิกหรือกรรมการ

ข้อ ๓๐ สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่ยินยอมให้บุคคลในครอบครัว หรือผู้อื่นใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนโดยมิชอบ

ข้อ ๓๑ สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่นำความลับของทางราชการไปใช้เพื่อประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยมิชอบ

ข้อ ๓๒ สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่เรียกหรือรับของขวัญ ของกำนัล สิทธิประโยชน์ หรือประโยชน์อื่นใด อันเกิดหรืออาจจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ของตน และจะต้องดูแลให้คู่สมรสและบุคคลในครอบครัวปฏิบัติเช่นเดียวกันด้วย

ข้อ ๓๓ สมาชิกและกรรมการจักต้องระมัดระวังการปฏิบัติงาน หรือการปฏิบัติหน้าที่ของผู้เชี่ยวชาญประจำตัว ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิก หรือผู้ปฏิบัติงานให้สมาชิก มิให้กระทำการใดๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สมาชิก กรรมการและสภาผู้แทนราษฎร

หมวด ๒

การควบคุมให้เป็นไปตามจริยธรรม

ข้อ ๓๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการจริยธรรมสภาผู้แทนราษฎร” ประกอบด้วย บุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานกรรมการ

(๒) ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร

(๓) ผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งประธานสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่เกินสามคน ซึ่งได้รับเลือกจากกรรมการตาม (๑) (๒) (๔) และ (๕)

(๔) สมาชิกซึ่งเป็นตัวแทนของพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคน

(๕) สมาชิกจำนวนสี่คน จากพรรคการเมืองที่สมาชิกพรรคการเมืองในสังกัดมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีจำนวนสองคน และพรรคการเมืองที่สมาชิกพรรคการเมืองในสังกัดได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีจำนวนสองคน ซึ่งได้รับเลือกจากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร โดยอย่างน้อยต้องเป็นหญิงจำนวนสองคน

ในการเลือกกรรมการตาม (๕) ให้เป็นไปตามที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรกำหนด

ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นเลขานุการ

ข้อ ๓๕ กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง หรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร

(๒) ขาดจากสมาชิกภาพของการเป็นสมาชิก

(๓) ตาย

(๔) ลาออก

(๕) ขาดการประชุมคณะกรรมการสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และมีได้แจ้งเป็นหนังสือให้ประธานกรรมการทราบ

(๖) สมาชิกผู้แทนราษฎรมีมติให้ออก

(๗) พรรคการเมืองที่กรรมการเป็นสมาชิกถูกยุบ

(๘) ได้รับการลงโทษตามข้อ ๓๘

ข้อ ๓๖ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้อย่างเคร่งครัด

(๒) รับเรื่องร้องเรียนจากผู้ตรวจการแผ่นดิน บุคคลหรือหน่วยงานใด กรณีที่มีการกล่าวหาว่าสมาชิกหรือกรรมการกระทำผิดตามข้อบังคับนี้

(๓) พิจารณา สอบสวน วินิจฉัยคำร้องเรียนและลงโทษตามระเบียบแห่งข้อบังคับนี้

(๔) ตั้งอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

(๕) วางหลักเกณฑ์ วิธีการ และระเบียบในการพิจารณา และสอบสวนให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

(๖) ดำเนินการในเรื่องอื่นใดตามที่สภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย

ข้อ ๓๗ วิธีพิจารณาของคณะกรรมการอย่างน้อยต้องมีหลักประกันขั้นพื้นฐานเรื่องการพิจารณาโดยเปิดเผย การให้โอกาสคู่กรณีแสดงพยานหลักฐาน

และความเห็นของตนก่อนการวินิจฉัย การให้สิทธิคู่กรณี ขอตรวจดูเอกสารที่เกี่ยวข้องตน การเปิดโอกาสให้มีการ คัดค้านกรรมการ

องค์ประชุมของคณะกรรมการต้องไม่น้อยกว่า กึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

คำวินิจฉัยหรือคำสั่งของคณะกรรมการให้ถือเอา คะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในห้าของจำนวนกรรมการ ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และอย่างน้อยจะต้องประกอบด้วย เหตุผลประกอบคำวินิจฉัย ความเป็นมา หรือคำกล่าวหา สรุปข้อเท็จจริงที่ได้มาจากการพิจารณา ตลอดจน บทบัญญัติของกฎหมายหรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ให้กรรมการทำคำวินิจฉัยส่วนตนเป็นลายลักษณ์อักษร ไว้ด้วย

ข้อ ๓๘ ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่า มีพยาน หลักฐานที่มีน้ำหนักรับฟังได้ และที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยว่า สมาชิกหรือกรรมการ ผู้ใดฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมข้อใด ให้คณะกรรมการ มีอำนาจที่จะพิจารณาลงโทษสมาชิกหรือกรรมการ ผู้นั้น

ในกรณีที่คณะกรรมการมีมติว่าเป็นความผิดไม่ ร้ายแรง ให้ลงโทษโดยการตักเตือน ดำเนิน ให้ขอโทษ ต่อที่ประชุมตามที่คณะกรรมการกำหนด หรือประณามให้ เป็นที่ประจักษ์

ในกรณีที่คณะกรรมการมีมติว่าเป็นความผิดร้ายแรง ให้ลงโทษโดยการเสนอถอดถอนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามกฎหมายต่อไป

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการถือเป็นที่สุด และให้รายงานต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อทราบ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓

ชัย ชิดชอบ
ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม ๑๒๗
ตอนพิเศษ ๒๖ ง ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

ข้อบังคับ

การประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา

พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ วุฒิสภาจึงตราข้อบังคับการประชุมวุฒิสภาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับการประชุม ข้อบังคับวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๔

ข้อ ๔ ให้ประธานวุฒิสภารักษาการตามข้อบังคับนี้ และมีอำนาจวางระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามข้อบังคับนี้

หมวด ๑

การเลือกประธานวุฒิสภาและรองประธานวุฒิสภา

ข้อ ๕ ในการเลือกประธานวุฒิสภาและรองประธานวุฒิสภาครั้งแรก ให้เลขาธิการวุฒิสภา เชิญสมาชิกผู้มีอายุสูงสุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมวุฒิสภาเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม เพื่อให้ที่ประชุมวุฒิสภา

ดำเนินการเลือกตั้งประธานวุฒิสภาและรองประธานวุฒิสภา และเพื่อให้ที่ประชุมวุฒิสภาดำเนินการในเรื่องอื่นที่จำเป็นจะต้องประชุมปรึกษาในการประชุมครั้งนั้นด้วย

ในการดำเนินการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ถ้าผู้เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุมได้รับการเสนอชื่อเป็นประธานวุฒิสภาหรือรองประธานวุฒิสภา ให้สมาชิกผู้มีอายุสูงสุดในลำดับถัดไปซึ่งอยู่ในที่ประชุมเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม

การเลือกประธาน
วุฒิสภา

ข้อ ๖ ในการเลือกประธานวุฒิสภา สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกได้หนึ่งชื่อการเสนอนั้นต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน

ก่อนที่จะดำเนินการเลือกตั้งประธานวุฒิสภานั้น ให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อตามวรรคหนึ่ง กล่าวแสดงวิสัยทัศน์ในการที่จะดำรงตำแหน่งต่อที่ประชุมวุฒิสภากายในเวลา ที่ที่ประชุมวุฒิสภากำหนด

ถ้ามีการเสนอชื่อผู้ใดเพียงชื่อเดียว ให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือก

ถ้ามีการเสนอชื่อสองชื่อหรือมากกว่าสองชื่อ ให้มีการลงคะแนนเป็นการลับโดยการเขียนชื่อผู้ซึ่งตนประสงค์จะเลือกลงบนแผ่นกระดาษ ใส่ซองที่เจ้าหน้าที่จัดให้ แล้วให้เรียกชื่อสมาชิกตามลำดับอักษรมาลงคะแนนเป็นรายคน โดยนำซองใส่ลงในภาชนะที่จัดไว้เพื่อ

การนั้น ในการตรวจนับคะแนน ให้ประธานของที่ประชุม
เชิญสมาชิกไม่น้อยกว่าห้าคนเป็นกรรมการตรวจนับ
คะแนน

กรณีมีการเสนอชื่อสองชื่อ ให้ผู้ได้คะแนนสูงสุด
เป็นผู้ได้รับเลือก ถ้าได้คะแนนสูงสุดเท่ากัน ให้เลือกใหม่
อีกครั้งหนึ่ง แต่ถ้าคะแนนเท่ากันอีก ให้ใช้วิธีจับสลาก

กรณีมีการเสนอชื่อมากกว่าสองชื่อ ให้ผู้ได้
คะแนนสูงสุดและมีคะแนนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน
สมาชิกที่มาประชุมเป็นผู้ได้รับเลือก แต่ถ้าผู้ได้คะแนน
สูงสุดมีคะแนนไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่มา
ประชุม ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ถ้ามีผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับแรกหนึ่งคน
และผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับที่สองหนึ่งคนให้นำชื่อผู้ได้
คะแนนสูงสุดสองลำดับดังกล่าวมาให้สมาชิกลงคะแนน
หรือ

(๒) ถ้ามีผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับแรกเกินกว่า
หนึ่งคนให้นำชื่อผู้ได้คะแนนสูงสุดดังกล่าวมาให้สมาชิก
ลงคะแนน หรือ

(๓) ถ้ามีผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับแรกหนึ่งคนและ
มีผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับที่สองเกินกว่าหนึ่งคนให้นำชื่อ
ผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับแรกและลำดับที่สองทุกคนมาให้
สมาชิกลงคะแนน

ทั้งนี้ ให้ผู้ได้คะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับเลือก แต่ถ้าคะแนนเท่ากัน ให้ใช้วิธีจับสลาก

ให้ประธานของที่ประชุมประกาศชื่อผู้ได้รับเลือก ต่อที่ประชุมวุฒิสภา และสั่งให้เจ้าหน้าที่ ทำลายบัตรออกเสียงลงคะแนนนั้นด้วย

การเลือกรองประธานวุฒิสภา ข้อ ๗ ในการเลือกรองประธานวุฒิสภา ให้นำความในข้อ ๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่วุฒิสภามีมติให้มีรองประธานวุฒิสภาสองคน ให้เลือกรองประธานวุฒิสภาคนที่หนึ่งก่อน แล้วจึงเลือกรองประธานวุฒิสภาคนที่สอง

ข้อ ๘ ในการเลือกประธานวุฒิสภาหรือรองประธานวุฒิสภาแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้นำความในข้อ ๖ และข้อ ๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การแต่งตั้งประธานและรองประธานวุฒิสภา ข้อ ๙ เมื่อได้เลือกประธานวุฒิสภาและรองประธานวุฒิสภาแล้วให้เลขาธิการวุฒิสภามีหนังสือแจ้งไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำความขึ้นกราบบังคมทูล

เมื่อพระมหากษัตริย์ได้ทรงแต่งตั้งประธานวุฒิสภาและรองประธานวุฒิสภาแล้ว ให้เลขาธิการวุฒิสภาส่งสำเนาประกาศพระบรมราชโองการไปยังสภาผู้แทนราษฎร ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง และองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญเพื่อทราบด้วย

หมวด ๒

อำนาจและหน้าที่ของประธานวุฒิสภา รองประธานวุฒิสภา และเลขาธิการวุฒิสภา

ข้อ ๑๐ ประธานวุฒิสภามีอำนาจและหน้าที่ อำนาจหน้าที่
ดังต่อไปนี้ ประธานวุฒิสภา

(๑) ควบคุมและดำเนินกิจการของวุฒิสภาตาม
บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

(๒) เป็นประธานของที่ประชุมวุฒิสภา

(๓) รักษาความสงบเรียบร้อยในที่ประชุม
วุฒิสภาตลอดถึงบริเวณที่ประชุมวุฒิสภา

(๔) เป็นผู้แทนวุฒิสภาในกิจการภายนอก

(๕) แต่งตั้งกรรมการเพื่อดำเนินกิจการใด ๆ อัน
เป็นประโยชน์ต่อกิจการของวุฒิสภา

(๖) อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่มิมีกฎหมาย
บัญญัติไว้หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้

ข้อ ๑๑ รองประธานวุฒิสภามีอำนาจและ อำนาจหน้าที่
หน้าที่ช่วยประธานวุฒิสภาในกิจการอันเป็นอำนาจและ รองประธาน
หน้าที่ของประธานวุฒิสภา หรือปฏิบัติการตามที่ประธาน วุฒิสภา
วุฒิสภามอบหมาย

ในกรณีที่ไม่มีประธานวุฒิสภาหรือประธาน
วุฒิสภาไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้
รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน

ประธานวุฒิสภา ถ้าทั้งประธานวุฒิสภาและรองประธานวุฒิสภาคคนที่หนึ่งไม่มี หรือไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานวุฒิสภาคคนที่สองเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานวุฒิสภา

อำนาจหน้าที่

เลขาธิการวุฒิสภา

ข้อ ๑๒ เลขาธิการวุฒิสภามีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) นัดประชุมวุฒิสภา และนัดประชุมคณะกรรมการการครั้งแรก

(๒) เชิญผู้เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุมวุฒิสภาและที่ประชุมคณะกรรมการ เข้าปฏิบัติหน้าที่

(๓) ช่วยประธานของที่ประชุมในการควบคุมการนับคะแนนเสียง

(๔) ควบคุมการทำรายงานการประชุมทั้งปวง

(๕) ยืนยันมติของวุฒิสภาไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง

(๖) รักษาสรรพเอกสาร ข้อมูล และทรัพย์สินของวุฒิสภา

(๗) ควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานวุฒิสภากำหนด

(๘) กำกับดูแลการปฏิบัติงานของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับนี้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๙) หน้าที่ยื่นตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้ หรือ ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ หรือตามที่ประธานวุฒิสภามอบหมาย

หมวด ๓ การประชุมวุฒิสภา

ส่วนที่ ๑ วิธีการประชุม

ข้อ ๑๓ การประชุมวุฒิสภาย่อมเป็นการเปิดเผย การประชุม แต่ถ้าคณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ วุฒิสภา ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภาแล้วแต่กรณี ร้องขอให้ประชุมลับ ก็ให้ประชุมลับ

ในการประชุมวุฒิสภาเฉพาะที่เป็นการเปิดเผย ให้บุคคลภายนอกเข้าฟังการประชุมได้ตามระเบียบที่ประธานวุฒิสภากำหนดไว้ และให้ประธานวุฒิสภาจัดให้มีการถ่ายทอดการประชุมทางวิทยุกระจายเสียง และหรือวิทยุโทรทัศน์ และจัดให้มีการถ่ายทอดการประชุมทางเครื่องขยายเสียงและหรือวิทยุโทรทัศน์วงจรปิดภายในบริเวณของรัฐสภา และล่ามภาษามือ หากมีเหตุขัดข้องให้แจ้งที่ประชุมทราบ

ในการประชุมลับ ผู้ที่จะอยู่ในที่ประชุมวุฒิสภา หรือ ณ ที่ใดในระยะเวลาที่จะฟังการประชุมได้ก็แต่เฉพาะ สมาชิก รัฐมนตรี และผู้ที่ได้รับอนุญาตจากประธานของที่ประชุม และห้ามใช้เครื่องบันทึกเสียง หรือเครื่องมือสื่อสารใด ๆ ยกเว้นการบันทึกของวุฒิสภา

การประชุม
วุฒิสภาครั้งแรก

ข้อ ๑๔ ให้มีการประชุมวุฒิสภาครั้งแรกภายใน สิบวันนับแต่วันเปิดสมัยประชุมสามัญหรือวิสามัญของรัฐสภา เว้นแต่ประธานวุฒิสภาเห็นว่าไม่มีวาระที่จะพิจารณา ในกรณีเช่นนั้นให้ประธานวุฒิสภาแจ้งให้สมาชิกทราบล่วงหน้า

การประชุมครั้งต่อไปให้เป็นไปตามมติที่ประชุมวุฒิสภา ประธานวุฒิสภาอาจสั่งงดการประชุมครั้งใดก็ได้เมื่อเห็นว่าไม่มีเรื่องที่เหมาะสมจะบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุม แต่ต้องแจ้งให้สมาชิกทราบล่วงหน้า

ในกรณีที่ประธานวุฒิสภาเห็นสมควรหรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภาเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาให้เรียกประชุมเป็นพิเศษ ก็ให้เรียกประชุมได้

การนัดประชุม

ข้อ ๑๕ การนัดประชุมให้ทำเป็นหนังสือ เว้นแต่เมื่อได้แจ้งนัดในที่ประชุมวุฒิสภาแล้วจึงให้ทำหนังสือแจ้งเฉพาะสมาชิกที่ไม่ได้มาประชุม

การนัดประชุมให้นัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ประธานวุฒิสภาจะนัดเร็วกว่านั้นก็ได้ เมื่อเห็นว่าเป็นเรื่องด่วน

ข้อ ๑๖ ภายใต้บังคับข้อ ๑๐๗ ให้ส่งระเบียบวาระการประชุมกับเอกสารที่เกี่ยวข้องไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุม แต่ประธานวุฒิสภาจะให้ส่งเพิ่มเติมอีกในเวลาใดก็ได้ตามที่เห็นว่าจำเป็นหรือสมควร

ข้อ ๑๗ การนัดประชุมหรือการส่งเอกสารตามข้อ ๑๕ หรือข้อ ๑๖ อาจดำเนินการทางโทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นเมื่อประธานวุฒิสภาเห็นสมควรก็ได้

ข้อ ๑๘ การจัดระเบียบวาระการประชุม ให้จัดลำดับ ดังต่อไปนี้

- (๑) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม
- (๒) รับรองรายงานการประชุม
- (๓) กระทู้ถาม
- (๔) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว
- (๕) เรื่องที่ค้างพิจารณา
- (๖) เรื่องที่เสนอใหม่
- (๗) เรื่องอื่นๆ

ในกรณีที่ประธานวุฒิสภาเห็นว่าเรื่องใดเป็นเรื่องด่วน จะจัดไว้ในลำดับใดของระเบียบวาระการประชุมก็ได้

องค์ประชุม

ข้อ ๑๙ ให้สมาชิกผู้มาประชุมลงชื่อในสมุดที่จัดไว้ก่อนเข้าประชุมทุกครั้ง และเมื่อมีสัญญาณให้เข้าประชุม ให้สมาชิกเข้านั่งในที่ที่จัดไว้

เมื่อมีสมาชิกลงชื่อมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในกรณีพิจารณาระเบียบวาระกระทู้ถาม ถ้ามีสมาชิกลงชื่อมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ก็ให้ถือว่าเป็นองค์ประชุมพิจารณาได้

เมื่อประธานของที่ประชุมขึ้นบัลลังก์ ให้ผู้ที่อยู่ในที่ประชุมวุฒิสภายืนขึ้นจนกว่าประธานของที่ประชุมจะได้นั่งลง

ข้อ ๒๐ เมื่อพ้นกำหนดเวลาประชุมไปสามสัปดาห์แล้ว จำนวนสมาชิกยังไม่ครบองค์ประชุม ประธานของที่ประชุมอาจสั่งให้เลื่อนการประชุมไปก็ได้

กรณีประธาน
และรองประธาน
วุฒิสภาไม่อาจ
มาประชุมได้

ข้อ ๒๑ เมื่อถึงกำหนดเวลาประชุมหรือพ้นกำหนดเวลาประชุมไปสามสัปดาห์แล้ว ประธานวุฒิสภาและรองประธานวุฒิสภาไม่อาจมาประชุมได้ ให้เลขาธิการวุฒิสภาแจ้งให้ที่ประชุมวุฒิสภาทราบในกรณีเช่นนี้ให้เลขาธิการวุฒิสภาขออนุมัติที่ประชุมวุฒิสภา เพื่อเชิญสมาชิกผู้มียุสสุกซึ่งอยู่ในที่ประชุมวุฒิสภาเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม เพื่อให้ที่ประชุมวุฒิสภาดำเนินการเลือกตั้งประธานเฉพาะคราวสำหรับการ

ประชุมครั้งนั้น โดยให้นำความในข้อ ๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ส่วนการลงคะแนนเลือกตั้ง ประธานเฉพาะคราว ให้กระทำการเป็นการเปิดเผยตามข้อ ๖๗

ข้อ ๒๒ ในการประชุมวุฒิสภา ให้ที่ประชุมวุฒิสภาพิจารณาเฉพาะเรื่องที่มีอยู่ในระเบียบวาระการประชุม และต้องดำเนินการพิจารณาตามลำดับระเบียบวาระการประชุมที่จัดไว้ เว้นแต่ที่ประชุมวุฒิสภาจะได้ลงมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๒๓ ผู้ใดประสงค์จะกล่าวถ้อยคำต่อที่ประชุม การกล่าวถ้อยคำวุฒิสภา ให้ยกมือขึ้นพ้นศีรษะ เมื่อประธานของที่ประชุม ในที่ประชุมอนุญาตแล้วจึงยืนขึ้นกล่าวได้ และต้องเป็นคำกล่าวกับประธานของที่ประชุม

ข้อ ๒๔ ถ้าวุฒิสภา ศาลรัฐธรรมนูญ ศาล การแถลงหรือชี้แจง ยุติธรรม ศาลปกครอง องค์การตามรัฐธรรมนูญ หรือผู้เข้า ต่อที่ประชุม ชื่อเสนอกฎหมาย ขอแถลงหรือชี้แจงเรื่องใดที่เกี่ยวข้อง ต่อที่ประชุมวุฒิสภา ให้ประธานของที่ประชุมพิจารณาอนุญาต

สมาชิกอาจซักถามเพื่อความกระจ่างแจ้งในเรื่องที่แถลงหรือชี้แจงนั้นก็ได้

ข้อ ๒๕ ในกรณีที่วุฒิสภาพิจารณาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง องค์การตามรัฐธรรมนูญ หรือหน่วยงานอื่นที่กฎหมายกำหนดให้ต้อง รายงานผลการปฏิบัติงานต่อวุฒิสภา ให้ผู้แทนของ

องค์กรนั้นมีสิทธิเข้าแถลงหรือชี้แจงต่อที่ประชุมวุฒิสภา
ได้ เมื่อประธานของที่ประชุมอนุญาต

ในการแถลงหรือชี้แจง ให้นำความในข้อ ๒๔
ข้อ ๕๕ ข้อ ๕๖ ข้อ ๕๗ และข้อ ๕๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

อำนาจประธาน
ในการขอปรึกษา
ที่ประชุม

ข้อ ๒๖ ประธานของที่ประชุมมีอำนาจปรึกษา
ที่ประชุมวุฒิสภาในปัญหาใด ๆ กำหนดวิธีการตรวจสอบ
องค์ประชุม ส่งพักรงประชุม เลื่อนการประชุม หรือเลิก
การประชุมได้ตามที่เห็นสมควร

ถ้าประธานวุฒิสภาลงจากบัลลังก์โดยมิได้
มอบหมายให้รองประธานวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่แทน ให้
เลิกการประชุม

รายงาน
การประชุม
วุฒิสภา

ข้อ ๒๗ รายงานการประชุมวุฒิสภา เมื่อคณะ
กรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภาตรวจแล้ว ก่อนที่จะ
เสนอให้วุฒิสภารับรอง ให้ทำสำเนาวางไว้สามฉบับ ณ ที่
ซึ่งสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้ประกาศกำหนดไว้
ไม่น้อยกว่าสามวัน เพื่อให้สมาชิกตรวจดูได้

รายงานการประชุมวุฒิสภาทุกครั้งจะต้องมี
รายชื่อสมาชิกที่มาประชุม ที่ลาประชุม และที่ขาดประชุม
และบันทึกการออกเสียงลงคะแนนแต่ละเรื่อง

การแก้ไขเพิ่มเติม
รายงาน
การประชุม

สมาชิกมีสิทธิขอแก้ไขเพิ่มเติมรายงานการ
ประชุมวุฒิสภาดังกล่าวให้ตรงตามที่เป็นจริง โดยยื่น
คำขอแก้ไขเพิ่มเติมต่อประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ
กิจการวุฒิสภา ถ้าคณะกรรมาธิการดังกล่าวไม่ยอมแก้ไข

เพิ่มเติมให้ตามที่ขอ สมาชิกผู้นั้นมีสิทธิที่จะยืนยันคำขอ
แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อขอให้วุฒิสภาวินิจฉัย

ข้อ ๒๘ ในการตรวจรายงานการประชุมวุฒิสภา การตรวจรายงาน
ครั้งใด ถ้ามีผู้ใดกล่าวถ้อยคำหรือข้อความใด ๆ และได้มี การประชุม
การถอนหรือถูกสั่งให้ถอนถ้อยคำหรือข้อความนั้นแล้ว
ให้คณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภาพิจารณาว่า
สมควรจะตัดถ้อยคำหรือข้อความดังกล่าวออกหรือไม่
ถ้าเห็นสมควรให้ตัดออก ให้บันทึกว่า “มีการถอนคำพูด”
หรือ “ถูกสั่งให้ถอนคำพูด” แล้วแต่กรณี ไว้ในรายงาน
การประชุมวุฒิสภาครั้งนั้น ส่วนถ้อยคำหรือข้อความที่
ตัดออกให้บันทึกไว้ในรายงานการประชุมของคณะ
กรรมธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภาด้วย

ข้อ ๒๙ รายงานการประชุมวุฒิสภาครั้งใด เมื่อ กรณีที่มี
ได้วางสำเนาไว้เพื่อให้สมาชิกตรวจดูแล้ว ถ้ามีการแก้ไข การแก้ไขรายงาน
เพิ่มเติมในภายหลังโดยคณะกรรมการวิสามัญกิจการ การประชุม
วุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติมเอง หรือโดยสมาชิกขอให้แก้ไข
เพิ่มเติมก็ตาม ในคราวที่วุฒิสภาพิจารณารับรองรายงาน
การประชุมนั้นคณะกรรมการดังกล่าวจะต้องแถลงต่อ
ที่ประชุมวุฒิสภาถึงการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นด้วย

ข้อ ๓๐ เมื่อวุฒิสภาได้รับรองรายงานการประชุม การรับรอง
วุฒิสภาครั้งใดแล้ว ให้ประธานวุฒิสภาลงลายมือชื่อไว้ รายงาน
เป็นหลักฐาน การประชุม

ในกรณีที่มีเหตุทำให้ประธานวุฒิสภาไม่อาจลง
ลายมือชื่อรับรองรายงานการประชุมวุฒิสภาได้ ให้
เลขาธิการวุฒิสภานั้นทักเหตุนั้นไว้ และเป็นผู้ลงลายมือ
ชื่อรับรองความถูกต้องของรายงานการประชุมนั้นแทน

การจดยางาน
การประชุมลับ ข้อ ๓๑ วุฒิสภาอาจมีมติมิให้จดยางานการ
ประชุมลับครั้งใดทั้งหมด หรือแต่เพียงบางส่วนก็ได้ แต่ให้
มีบันทึกพฤติการณ์ไว้

การเปิดเผย
รายงาน
การประชุมลับ ข้อ ๓๒ การเปิดเผยรายงานการประชุมลับ ให้
คณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภาพิจารณาและ
เสนอความเห็นเพื่อให้วุฒิสภามีมติว่าจะเปิดเผยหรือไม่

ข้อ ๓๓ วุฒิสภาอาจมีมติห้ามโฆษณาข้อความ
อันเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของ
แผ่นดินที่มีการกล่าวหรือปรากฏในการประชุมได้

การจัดพิมพ์
รายงาน
การประชุม ข้อ ๓๔ ให้เลขาธิการวุฒิสภาเป็นผู้พิมพ์และ
ผู้โฆษณารายงานการประชุมวุฒิสภา ทั้งนี้ นอกจาก
รายงานการประชุมลับที่มีได้มีมติของวุฒิสภาให้เปิดเผย
และข้อความที่ห้ามโฆษณาตามข้อ ๓๓

ส่วนที่ ๒

การเสนอญัตติ

การเสนอญัตติ ข้อ ๓๕ ญัตติทั้งหลายต้องเสนอล่วงหน้าเป็น
หนังสือต่อประธานวุฒิสภา และต้องมีสมาชิกรับรอง

ไม่น้อยกว่าห้าคน ทั้งนี้ เว้นแต่ข้อบังคับนี้ได้กำหนดไว้
เป็นอย่างอื่น

ข้อ ๓๖ ผู้ติดตามมาตรา ๑๓๓ มาตรา ๑๖๑ ผู้ติดตามไม่ต้อง
และมาตรา ๒๗๑ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญหรือผู้ติดตาม ผู้รับรอง
คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ ไม่ต้องมีผู้รับรอง

ข้อ ๓๗ ผู้ติดตามขอให้วุฒิสภามีมติให้รัฐมนตรีผู้ใด ผู้ติดตามให้
เข้าร่วมประชุมในเรื่องใดในที่ประชุมวุฒิสภามาตรา วุฒิสภามีมติให้
๑๗๗ ของรัฐธรรมนูญ ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิก รัฐมนตรีเข้าร่วม
รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน ประชุม

ข้อ ๓๘ ผู้ติดตามขอให้คณะกรรมการการสามัญ ผู้ติดตามให้
ประจำวุฒิสภาคณะใดคณะหนึ่งหรือผู้ติดตามให้วุฒิสภาตั้ง คณะกรรมการการ
คณะกรรมการการสามัญหรือคณะกรรมการวิสามัญเพื่อ กระทำกิจการใด ๆ
กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ
อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอ
ต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าสิบคน

ผู้ติดตามวรรคหนึ่ง กรณีขอให้วุฒิสภาตั้งคณะ
กรรมการการสามัญหรือคณะกรรมการวิสามัญแล้วแต่
กรณีนั้น จะต้องระบุกิจการหรือเรื่องให้ชัดเจนและไม่ซ้ำ
หรือซ้อนกัน และจะต้องไม่ซ้ำหรือซ้อนกับอำนาจหน้าที่
ของคณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภาคณะต่าง ๆ

ข้อ ๓๙ ผู้ติดตามขอให้วุฒิสภามีมติในกรณีมีความ ผู้ติดตามกรณีมีความ
ขัดแย้งเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างวุฒิสภา คณะ ขัดแย้งเกี่ยวกับ
รัฐมนตรี หรือองค์การตามรัฐธรรมนูญที่มีใช้ศาล ตั้งแต่สอง อำนาจหน้าที่

องค์กรขึ้นไปตามมาตรา ๒๑๔ ของรัฐธรรมนูญ ต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน

ญัตติที่ไม่ต้อง
เสนอล่วงหน้า
หรือเป็นหนังสือ

ข้อ ๔๐ ญัตติต่อไปนี้ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าหรือ
เป็นหนังสือ

- (๑) ขอให้ปรึกษาเป็นเรื่องด่วน
- (๒) ขอให้เปลี่ยนระเบียบวาระการประชุม
- (๓) ขอให้ลงมติตามข้อ ๓๑ หรือข้อ ๓๓
- (๔) ญัตติตามข้อ ๔๑ ข้อ ๖๖ ข้อ ๖๗ ข้อ ๖๘
ข้อ ๗๔ ข้อ ๑๔๐ หรือข้อ ๑๘๑
- (๕) ญัตติที่ประธานของที่ประชุมอนุญาตตามที่
เห็นสมควร

ญัตติที่เสนอได้
ในขณะที่ประชุม
กำลังปรึกษา
ญัตติอื่นอยู่

ข้อ ๔๑ เมื่อที่ประชุมวุฒิสภากำลังปรึกษาญัตติ
โดยอยู่ ห้ามมิให้เสนอญัตติอื่นนอกจากญัตติดังต่อไปนี้

- (๑) ขอแปรญัตติเฉพาะในเรื่องที่มีใช้ร่าง
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราช
บัญญัติ
- (๒) ขอให้รวมระเบียบวาระการประชุมที่เป็น
เรื่องเดียวกัน ทำนองเดียวกัน หรือเกี่ยวเนื่องกันเพื่อ
พิจารณาพร้อมกัน
- (๓) ขอให้ส่งปัญหาไปยังคณะกรรมการเพื่อ
พิจารณา หรือขอให้บุคคลใดส่งเอกสาร หรือมาแถลง
ข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็น

(๔) ขอให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือ
ลงมติ

(๕) ขอให้เลื่อนการปรึกษา

(๖) ขอให้ปิดอภิปราย

(๗) ขอให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษา

ญัตติตาม (๓) (๕) (๖) หรือ (๗) เมื่อที่ประชุม
วุฒิสภาลงมติเห็นชอบตามที่เสนอแล้วห้ามมิให้เสนอ
ญัตติอื่นในข้อนี้อีก

ข้อ ๔๒ ญัตติตามข้อ ๔๑ (๖) และ (๗) ห้าม
มิให้ผู้ใดเสนอในคราวเดียวกับการอภิปรายของตน

ข้อ ๔๓ ญัตติตามข้อ ๔๑ (๗) ห้ามมิให้เสนอ

(๑) ในการพิจารณาญัตติที่คณะรัฐมนตรีเป็น
ผู้เสนอ

(๒) ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติ

(๓) ในการพิจารณาเลือก แต่งตั้ง ให้คำแนะนำ
หรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตาม
บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายอื่น

(๔) ในการพิจารณาและมีมติให้ถอดถอนบุคคล
ออกจากตำแหน่ง

ข้อ ๔๔ ในกรณีที่ที่ประชุมวุฒิสภาลงมติให้ยก กรณีที่ญัตติ
เรื่องอื่นขึ้นปรึกษา ญัตติเดิมเป็นอันตกไป เดิมตกไป

ข้อ ๔๕ ญัตติที่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ
ผู้เสนอและผู้รับรองต้องลงลายมือชื่อทำยญัตติที่เสนอ

การเสนอและ
รับรองญัตติ

ข้อ ๔๖ ญัตติที่ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็น
หนังสือ ให้ผู้รับรองแสดงการรับรองโดยวิธียกมือขึ้นพัน
ศีรษะ

การแก้ไขเพิ่มเติม
หรือการถอนญัตติ

ข้อ ๔๗ การแก้ไขเพิ่มเติมญัตติหรือการถอน
ญัตติที่ประธานวุฒิสภาสั่งบรรจุเข้าระเบียบวาระการ
ประชุมและได้ส่งให้สมาชิกแล้ว จะกระทำได้อีกเมื่อได้รับ
ความยินยอมของที่ประชุมวุฒิสภา

ข้อ ๔๘ การถอนคำแปรญัตติจะกระทำเมื่อใด
ก็ได้ แต่การขอแก้ไขเพิ่มเติมคำแปรญัตติจะกระทำ
ได้เฉพาะภายในกำหนดเวลาแปรญัตติตามข้อ ๑๔๒

การถอนชื่อจาก
การเป็นผู้ร่วมกัน
เสนอญัตติ

ข้อ ๔๙ การถอนชื่อจากการเป็นผู้ร่วมกันเสนอ
ญัตติใด หรือจากการเป็นผู้รับรอง ให้ทำเป็นหนังสือ
ยื่นต่อประธานวุฒิสภา และจะกระทำได้เฉพาะก่อน
ที่ประธานวุฒิสภาสั่งบรรจุญัตตินั้นเข้าระเบียบวาระ
การประชุม

ในกรณีที่ประธานวุฒิสภาสั่งบรรจุญัตติตาม
วรรคหนึ่งเข้าระเบียบวาระการประชุมแล้วจะถอนชื่อได้
ต่อเมื่อได้รับความยินยอมของที่ประชุมวุฒิสภา

กรณีที่ญัตติหรือ
คำแปรญัตติตกไป

ข้อ ๕๐ ญัตติใดถึงวาระพิจารณาในที่ประชุม
วุฒิสภาแล้ว ถ้าผู้เสนอญัตติไม่ชี้แจงในที่ประชุมวุฒิสภา
หรือผู้เสนอญัตติไม่อยู่ในที่ประชุมวุฒิสภาโดยไม่มีผู้ชี้แจง

แทนในฐานะผู้รับมอบหมาย ญัตตินั้นเป็นอันตกไป
เว้นแต่ ที่ประชุมวุฒิสภาจะพิจารณาเห็นเป็นอย่างอื่น

คำแปรญัตติใดถึงวาระพิจารณาในที่ประชุม
วุฒิสภาแล้ว ถ้าผู้แปรญัตติไม่ชี้แจงในที่ประชุมวุฒิสภา
หรือผู้แปรญัตติไม่อยู่ในที่ประชุมวุฒิสภาโดยไม่มีผู้ชี้แจง
แทนในฐานะผู้รับมอบหมาย คำแปรญัตตินั้นเป็นอัน
ตกไป

การมอบหมายให้ชี้แจงแทนในกรณีตามวรรคหนึ่ง
หรือวรรคสองนั้นต้องมอบแก่สมาชิก และทำเป็นหนังสือ
ยื่นต่อประธานของที่ประชุมก่อนวาระพิจารณาญัตติหรือ
คำแปรญัตตินั้น

ข้อ ๕๑ ญัตติใดตกไปแล้ว ห้ามมิให้นำญัตติซึ่ง
มีหลักการเช่นเดียวกันขึ้นเสนออีกในสมัยประชุมเดียวกัน
เว้นแต่ประธานวุฒิสภาจะอนุญาตในเมื่อพิจารณาเห็นว่า
พฤติการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป

ส่วนที่ ๓

การอภิปราย

ข้อ ๕๒ ผู้มีสิทธิอภิปรายก่อนคือผู้เสนอญัตติ ผู้มีสิทธิ
แต่ถ้าผู้เสนอญัตติมีหลายคน ให้ประธานของที่ประชุม อภิปรายก่อน
อนุญาตให้ใช้สิทธิอภิปรายก่อนได้เพียงคนเดียว

กรรมาธิการซึ่งได้สงวนความเห็น กรรมาธิการ ผู้รับมอบหมายจากกรรมาธิการซึ่งได้สงวนความเห็น ผู้แปรญัตติซึ่งได้สงวนคำแปรญัตติ หรือสมาชิกผู้รับ มอบหมายจากผู้แปรญัตติซึ่งได้สงวนคำแปรญัตติไว้ใน ชั้นคณะกรรมาธิการ ให้มีฐานะเสมือนเป็นผู้เสนอญัตติ ด้วย

ลำดับใน การอภิปราย ข้อ ๕๓ เมื่อผู้อภิปรายก่อนตามข้อ ๕๒ ได้ อภิปรายแล้ว การอภิปรายในลำดับต่อไปจะต้องเป็นการ อภิปรายสลับกันระหว่างฝ่ายคัดค้านและฝ่ายสนับสนุน เว้นแต่ในวาระของฝ่ายใดไม่มีผู้อภิปรายอีกฝ่ายหนึ่งจึง อภิปรายซ้อนได้

การอภิปรายไม่สนับสนุนและไม่คัดค้านย่อม กระทำได้โดยไม่ต้องสลับ และมีให้นับเป็นวาระอภิปราย ของฝ่ายใด

กรณีมีผู้อภิปราย หลายคน ข้อ ๕๔ ถ้ามีผู้ขออภิปรายหลายคน ประธาน ของที่ประชุมจะให้คนใดอภิปรายก็ได้ แต่ให้คำนึงถึง ผู้เสนอญัตติ ผู้แปรญัตติ ผู้รับรองญัตติหรือผู้รับรองคำ แปรญัตติ และผู้ซึ่งยังไม่ได้อภิปรายด้วย

ลักษณะ การอภิปราย ข้อ ๕๕ การอภิปรายต้องอยู่ในประเด็นหรือ เกี่ยวกับประเด็นที่กำลังปรึกษากันอยู่ ต้องไม่ฟุ่มเฟือย วนเวียน ซ้ำซาก หรือซ้ำกับผู้อื่น หรือใช้ภาษาต่างประเทศ โดยไม่จำเป็น และห้ามมิให้นำเอกสารใด ๆ มาอ่าน หรือนำวัตถุใด ๆ เข้ามาแสดงในที่ประชุมวุฒิสภา เว้นแต่

ประธานของที่ประชุมจะอนุญาต แต่ทั้งนี้ไม่เป็นการตัด สิทธิสมาชิกที่จะเขียนคำอภิปรายของตนและอ่านคำ อภิปรายนั้นในที่ประชุมวุฒิสภา

ห้ามมิให้ผู้อภิปรายแสดงกิริยาหรือใช้วาจาอัน ไม่สุภาพ ใส่ร้ายหรือเสียดสีบุคคลใด และห้ามมิให้กล่าว ถึงสถาบันพระมหากษัตริย์ หรือออกชื่อสมาชิกหรือบุคคล ใดโดยไม่จำเป็น

ข้อ ๕๖ ถ้าประธานของที่ประชุมเห็นว่าผู้ใดได้ การยุติ อภิปรายพอสมควรแล้ว ประธานของที่ประชุมจะให้ผู้นั้น การอภิปราย ยุติการอภิปรายก็ได้ แม้จะมีได้ฝ่าฝืนข้อ ๕๕ ก็ตาม

ข้อ ๕๗ สมาชิกผู้ใดเห็นว่ามี การฝ่าฝืนข้อบังคับ การประท้วง และประสงค์จะประท้วง ให้ยื่นและยกมือขึ้นพันศิริษะ ประธานของที่ประชุมจะต้องให้โอกาสผู้นั้นชี้แจง แล้วให้ ประธานของที่ประชุมวินิจฉัยว่า ได้มีการฝ่าฝืนข้อบังคับ ตามที่ประท้วงนั้นหรือไม่ คำวินิจฉัยของประธานของ ที่ประชุมดังกล่าว ให้ถือเป็นเด็ดขาด

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม แก่ผู้ถูกอภิปรายพาดพิงถึงเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องอื่นใดอัน เป็นที่เสียหายแก่ผู้นั้น และเมื่อประธานของที่ประชุม วินิจฉัยว่าการอภิปรายนั้นเป็นการฝ่าฝืนข้อบังคับ ประธานของที่ประชุมอาจสั่งให้ผู้อภิปรายถอนคำพูด และ ผู้อภิปรายต้องปฏิบัติตามคำสั่ง

ข้อ ๕๘ ผู้อภิปรายอาจถอนคำพูดของตนได้เอง หรือเมื่อมีผู้ประท้วง หรือตามคำสั่งของประธานของที่ประชุมตามข้อ ๕๗

การยุติ
การอภิปราย

ข้อ ๕๙ การอภิปรายเป็นอันยุติ เมื่อ

(๑) ไม่มีผู้ใดอภิปราย

(๒) ที่ประชุมวุฒิสภาลงมติให้ปิดอภิปราย

(๓) ที่ประชุมวุฒิสภาลงมติให้ยกเรื่องอื่นขึ้น

ปรึกษา

การปิดอภิปราย

ข้อ ๖๐ ในกรณีที่ประธานของที่ประชุมพิจารณาเห็นว่า ได้อภิปรายกันพอสมควรแล้ว จะขอให้ที่ประชุมวุฒิสภาวินิจฉัยว่าจะปิดอภิปรายหรือไม่ก็ได้

อภิปรายสรุป

ข้อ ๖๑ เมื่อการอภิปรายได้ยุติแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดอภิปรายอีก นอกจากในกรณีที่ที่ประชุมวุฒิสภาจะต้องลงมติในเรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่ จึงให้ผู้มีสิทธิอภิปรายก่อนอภิปรายสรุปได้อีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งสุดท้าย ก่อนจะลงมติเมื่อการอภิปรายได้สิ้นสุดแล้ว ให้ประธานของที่ประชุมให้สัญญาณแจ้งสมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ

อำนาจประธาน
ในการประชุม

ข้อ ๖๒ ประธานของที่ประชุมอาจอนุญาตให้บุคคลใด ๆ ชี้แจงข้อเท็จจริงต่อที่ประชุมวุฒิสภาก็ได้

ข้อ ๖๓ ถ้าประธานของที่ประชุมให้สัญญาณด้วยการเคาะค้อนหรือยื่นขึ้น ให้ผู้ที่กำลังพูดอยู่หยุดพูดและนั่งลงทันที และให้ทุกคนนั่งฟังประธานของที่ประชุม

ในกรณีอ่านพระบรมราชโองการหรือกระแสพระราชดำริส ให้ผู้อยู่ในที่ประชุมวุฒิสภายืนฟังด้วยอาการสำรวมตลอดเวลาที่อ่าน

ส่วนที่ ๔ การลงมติ

ข้อ ๖๔ ในกรณีที่จะต้องมิตีของวุฒิสภา ให้ การลงมติ
ประธานของที่ประชุมขอให้ที่ประชุมวุฒิสภาลงมติ

การลงมิตีต้องมีสมาชิกครบองค์ประชุม โดยให้
ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ เว้นแต่ที่มีกฎหมาย
หรือข้อบังคับที่กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อ ๖๕ เสียงข้างมากตามมาตรา ๑๒๖ วรรค
สองของรัฐธรรมนุญ ในกรณีความเห็นของที่ประชุม
วุฒิสภามีสองฝ่าย ให้ถือเอาจำนวนคะแนนเสียงฝ่ายที่
มากกว่า และในกรณีความเห็นของที่ประชุมวุฒิสภามี
เกินสองฝ่าย ให้ถือเอาจำนวนคะแนนเสียงฝ่ายที่มาก
ที่สุด

การออกเสียงชี้ขาดของประธานของที่ประชุม
ให้กระทำการเปิดเผยโดยจะให้เหตุผล หรือไม่ก็ได้

ข้อ ๖๖ ภายใต้บังคับบทบัญญัติของรัฐธรรมนุญ การออกเสียง
การออกเสียงลงคะแนนให้กระทำการเปิดเผย เว้นแต่ ลงคะแนน
เมื่อสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน

ขอให้กระทำเป็นการลับ จึงให้ลงคะแนนลับ แต่ถ้ามีสมาชิกคัดค้านและมีผู้รับรองมากกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกในที่ประชุมวุฒิสภา ก็ให้ลงคะแนนโดยเปิดเผย

การออกเสียง
ลงคะแนนเปิดเผย ข้อ ๖๗ การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยมีวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนตามที่ประธานวุฒิสภากำหนด

(๒) ยกมือขึ้นพันศีรษะพร้อมกับแสดงบัตรลงคะแนน ผู้เห็นด้วยให้แสดงบัตรลงคะแนนสีน้ำเงิน ผู้ไม่เห็นด้วยให้แสดงบัตรลงคะแนนสีแดง ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้แสดงบัตรลงคะแนนสีขาว โดยบัตรลงคะแนดังกล่าวให้สมาชิกกลายมือชื่อและหมายเลขประจำตัวสมาชิกกำกับไว้ด้วย

(๓) เรียกชื่อสมาชิกตามลำดับอักษรให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายคนตามวิธีที่ประธานของที่ประชุมกำหนด

(๔) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมวุฒิสภาเห็นสมควรเฉพาะกรณี

การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยนั้น ให้ใช้วิธีตาม

(๑) จะใช้วิธีตาม (๒) (๓) หรือ (๔) ได้ต่อเมื่อสมาชิกเสนอญัตติและที่ประชุมวุฒิสภาอนุมัติ หรือเมื่อมีการนับคะแนนเสียงใหม่ตามข้อ ๗๔

การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยตาม (๑) ให้ใช้ เครื่องออกเสียงลงคะแนนได้จนกว่าประธานของที่ประชุม จะได้สั่งปิดการออกเสียงลงคะแนน

การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยตาม (๒) ให้ ประธานของที่ประชุมสั่งให้เจ้าหน้าที่ไปปรับบัตรลงคะแนน จากสมาชิกมา เพื่อดำเนินการตรวจนับคะแนนต่อไป

ข้อ ๖๘ การออกเสียงลงคะแนนลับมีวิธีปฏิบัติ การออกเสียง
ดังต่อไปนี้ ลงคะแนนลับ

(๑) ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนตามที่ประธาน วุฒิสภากำหนด

(๒) เขียนเครื่องหมายบนแผ่นกระดาษใส่ซอง ที่เจ้าหน้าที่จัดให้ ผู้เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมายถูก (✓) ผู้ไม่เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้เขียนเครื่องหมายวงกลม (O)

(๓) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมวุฒิสภาเห็นสมควร เฉพาะกรณี

การออกเสียงลงคะแนนลับตาม (๑) ให้ใช้เครื่อง ออกเสียงลงคะแนนได้จนกว่าประธานของที่ประชุมจะได้ สั่งปิดการออกเสียงลงคะแนน

เมื่อจะมีการออกเสียงลงคะแนนลับตาม (๒) ให้ สมาชิกนั่งลงในที่ที่จัดไว้ และให้ประธานของที่ประชุมสั่ง ให้เจ้าหน้าที่แจกกระดาษและซองให้แก่สมาชิกทุกคน และเมื่อสมาชิกเขียนเครื่องหมายบนแผ่นกระดาษใส่ซอง

แล้ว ให้ประธานของที่ประชุมสั่งให้เจ้าหน้าที่ไปรับมา เพื่อส่งให้แก่กรรมการตรวจนับคะแนนดำเนินการต่อไป และในการตรวจนับคะแนนให้ประธานของที่ประชุม เชิญสมาชิกไม่น้อยกว่าห้าคนเป็นกรรมการตรวจนับคะแนน

ข้อ ๖๙ ก่อนออกเสียงลงคะแนนลับให้ประธาน ของที่ประชุมให้สัญญาณแจ้งสมาชิกทราบเพื่อพร้อมที่จะ ออกเสียงลงคะแนนลับ

ลำดับการลงมติ ข้อ ๗๐ ลำดับการลงมตินั้น ให้ลงมติในญัตติ สุกสุดท้ายก่อนแล้วย้อนเป็นลำดับไปหาญัตติต้น แต่มิให้ ถือว่าความผิดพลาดในการเรียงลำดับดังกล่าวมานี้ เป็น เหตุให้มติที่ได้ลงคะแนนและนับคะแนนเสร็จแล้วเป็นอัน เสียไป

ข้อ ๗๑ ประธานของที่ประชุมมีอำนาจสั่งให้ รวมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือลงมติเว้นแต่ที่ประชุม วุฒิสภาจะมีมติเป็นอย่างอื่น

กรณีสมาชิก ข้อ ๗๒ สมาชิกซึ่งเข้ามาในที่ประชุมวุฒิสภา ซึ่งเข้ามาใน ระหว่างการออกเสียงลงคะแนน ในกรณีออกเสียงลง คະแนนเปิดเผยตามข้อ ๖๗ (๑) หรือออกเสียงลงคะแนน ลับตามข้อ ๖๘ (๑) อาจลงคะแนนได้ก่อนประธานของ ที่ประชุมสั่งปิดการออกเสียงลงคะแนน ในกรณีออกเสียง ลงคะแนนเปิดเผยโดยวิธีอื่น อาจลงคะแนนทางฝ่ายที่ ยังนับคะแนนเสียงไม่เสร็จได้ หรือในกรณีออกเสียงลง

คะแนนลับโดยวิธีอื่นอาจลงคะแนนได้ก่อนประธานของที่ประชุมสั่งให้นับคะแนนเสียง

ข้อ ๗๓ เมื่อได้นับคะแนนเสียงเสร็จแล้ว ให้ การประกาศมติ ประธานของที่ประชุมประกาศมติต่อที่ประชุมวุฒิสภา ต่อที่ประชุม ทันที ในกรณีเรื่องได้รัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับนี้กำหนด ไว้ว่ามติจะต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงถึงจำนวนเท่าใด ก็ให้ประกาศด้วยว่าคะแนนเสียงถึงจำนวนที่กำหนดไว้ นั้นหรือไม่

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าได้ประกาศมติต่อ ที่ประชุมวุฒิสภาจากผลการออกเสียงลงคะแนน ด้วยวิธี ตามข้อ ๖๘ (๒) แล้วให้ประธานของที่ประชุมสั่งให้ เจ้าหน้าที่ทำลายบัตรออกเสียงลงคะแนนนั้นด้วย

ข้อ ๗๔ ในการนับคะแนนเสียงครั้งใด ถ้า การนับคะแนน สมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคนให้มี เสียงใหม่ การนับคะแนนเสียงใหม่ ก็ให้มีการนับใหม่ เว้นแต่คะแนน เสียงมีความต่างกันเกินกว่าสิบคะแนนจะขอให้มีการนับ คะแนนเสียงใหม่มิได้

การนับคะแนนเสียงใหม่ตามวรรคหนึ่ง ให้ เปลี่ยนวิธีลงคะแนนเป็นวิธีตามข้อ ๖๗ หรือข้อ ๖๘ ซึ่งอยู่ ในลำดับถัดไป แล้วแต่กรณี เว้นแต่รัฐธรรมนูญหรือ ข้อบังคับนี้กำหนดวิธีลงคะแนนไว้โดยเฉพาะเป็นอย่างอื่น

การนับคะแนนเสียงโดยวิธีตามข้อ ๖๗ (๓) หรือ ข้อ ๖๘ (๒) จะขอให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่อีกมิได้

ญัตติที่ไม่มีผู้คัดค้าน ข้อ ๗๕ ญัตติใดไม่มีผู้คัดค้าน ให้ประธานของที่ประชุมถามที่ประชุมวุฒิสภาว่ามีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ เมื่อไม่มีผู้เห็นเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าที่ประชุมวุฒิสภาลงมติเห็นชอบด้วยกับญัตตินั้น

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ญัตติที่เป็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือร่างพระราชบัญญัติ หรือเรื่องอื่นใดที่รัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับนี้กำหนดให้ที่ประชุมวุฒิสภาวินิจฉัย โดยการออกเสียงลงคะแนน

การจัดทำบันทึกการลงมติ ข้อ ๗๖ ให้เลขาธิการวุฒิสภาจัดทำบันทึกการลงมติการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกแต่ละคน และเปิดเผยบันทึกการลงมติดังกล่าวไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เพื่อให้ประชาชนเข้าไปตรวจสอบได้ เว้นแต่กรณีการออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ

หมวด ๔

กรรมวิธีการ

คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา ข้อ ๗๗ ให้วุฒิสภาดั้งคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาขึ้นเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิเคราะห์สอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาหรือตามที่วุฒิสภามอบหมาย

คณะกรรมการธิการสามัญประจำวุฒิสภาแต่ละคณะ ประกอบด้วยกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบห้าคน และให้มีจำนวนยี่สิบสองคณะ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) คณะกรรมการธิการการกีฬา คณะกรรมการ

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การกีฬา
 กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่
 เกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการกีฬาของ
 ชาติ รวมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาการ
 กีฬาของไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศ และอื่น ๆ ที่
 เกี่ยวข้อง

(๒) คณะกรรมการธิการการเกษตรและสหกรณ์ คณะกรรมการ

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การเกษตรและ
 สหกรณ์
 กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่
 เกี่ยวกับการพัฒนาเกษตรกรรม อุตสาหกรรมการเกษตร
 อาหาร การสหกรณ์ การพัฒนาการผลิต การแปรรูป และ
 ธุรกิจการเกษตร แนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรค
 ทางการพัฒนาการเกษตร อาหาร การสหกรณ์ และอื่น ๆ
 ที่เกี่ยวข้อง

(๓) คณะกรรมการธิการการคมนาคม คณะกรรมการ

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การคมนาคม
 กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่
 เกี่ยวกับการคมนาคม ทั้งการจราจรทางบก ทางน้ำ ทาง

อากาศ ทางอวกาศ การขนส่งมวลชน การขนส่งสินค้า การพาณิชย์นาวี และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการการเงินการคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน (๔) คณะกรรมการการเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ปรึกษาหารือ ปรึกษาหารือ หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเงิน การคลัง การธนาคาร ตลาดเงิน ตลาดทุน สถาบันการเงินของประเทศ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการการต่างประเทศ (๕) คณะกรรมการการต่างประเทศ มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ปรึกษาหารือ ปรึกษาหารือ หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการต่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คนไทยโพ้นทะเล สถานการณ์ใด ๆ ที่เกิดขึ้นอันอาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ รวมทั้งภาพลักษณ์ของประเทศ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการการทหาร (๖) คณะกรรมการการทหาร มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ปรึกษาหารือ ปรึกษาหารือ หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการทหาร การป้องกัน การรักษาความมั่นคง การปกป้องผลประโยชน์ของชาติ การพัฒนาประเทศ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๗) คณะกรรมาธิการการท่องเที่ยว

คณะกรรมาธิการ

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

การท่องเที่ยว

กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยว รวมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนากการท่องเที่ยวของไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๘) คณะกรรมาธิการการปกครอง

คณะกรรมาธิการ

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

การปกครอง

กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงการปกครองรูปแบบพิเศษ การพัฒนาระบบราชการ การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง การกระจายอำนาจ พิจารณาศึกษานโยบายในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน การป้องกันบรรเทาสาธารณภัย และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๙) คณะกรรมาธิการการพลังงาน

คณะกรรมาธิการ

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

การพลังงาน

กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหาร การส่งเสริมพัฒนา การจัดหา การใช้ การอนุรักษ์พลังงาน การแสวงหาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก การศึกษาผลกระทบและแนวทางการ

แก้ไขปัญหาลดอุปสรรคจากการจัดหาและการใช้พลังงาน
ความมั่นคงด้านพลังงาน และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการ
การพัฒนาการเมือง
และการมีส่วนร่วม
ของประชาชน

(๑๐) คณะกรรมการการพัฒนาการเมืองและ
การมีส่วนร่วมของประชาชน
มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
กระทำกิจการ พิเคราะห์สอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ
ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนา
การเมืองและการดำเนินการอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมการ
ปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุข การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
กำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผน
พัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และอื่น ๆ
ที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการ
การพัฒนาสังคมและ
กิจการเด็ก เยาวชน
สตรี ผู้สูงอายุ
คนพิการและ
ผู้ด้อยโอกาส

(๑๑) คณะกรรมการการพัฒนาสังคมและ
กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อย
โอกาส
มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
กระทำกิจการ พิเคราะห์สอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่
เกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อย
โอกาส รวมทั้งประสานกับองค์กรภายในประเทศ
ต่างประเทศ ประชาคมภายในประเทศและนานาชาติ และ
องค์กรปกครองท้องถิ่นเกี่ยวกับแนวทางความร่วมมือเพื่อ
ส่งเสริมการแก้ปัญหาเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คน

พิการ และผู้ด้อยโอกาส การส่งเสริมศักยภาพของชุมชน
 ด้านการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ การคุ้มครองและดูแล
 ผู้ยากไร้ การพัฒนาสังคม การส่งเสริมความเสมอภาค
 และขจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล
 การสร้างหลักประกัน ความมั่นคง และการพัฒนาคุณภาพ
 ชีวิตของคนไทยโดยรวม และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๑๒) คณะกรรมการการยุติธรรมและการตำรวจ คณะกรรมการ

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การยุติธรรมและ
 กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่ การตำรวจ
 เกี่ยวกับการดำเนินการตามนโยบายด้านการบริหารงาน
 ยุติธรรม กระบวนการยุติธรรม การตำรวจ อัยการ และ
 ราชทัณฑ์ การปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย ป้องกันและ
 รักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศและอื่น ๆ ที่
 เกี่ยวข้อง

(๑๓) คณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการ คณะกรรมการ

สังคม การแรงงานและ
 มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ สวัสดิการสังคม
 กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่
 เกี่ยวกับการแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวในประเทศ
 ทั้งในและนอกระบบ แรงงานไทยในต่างประเทศ ผู้
 ประกอบอาชีพอิสระ การให้สวัสดิการ การประกันสังคม
 และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการ
การวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยี
เทคโนโลยี
การสื่อสารและ
โทรคมนาคม

(๑๔) คณะกรรมการการวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยี การสื่อสารและโทรคมนาคม
มีอำนาจหน้าที่พิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ
กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ
ที่เกี่ยวกับการบริหาร การส่งเสริมและการพัฒนาด้าน
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เทคโนโลยีสารสนเทศ
การสื่อสาร การสื่อสารสาธารณะ โทรคมนาคม และอื่น ๆ
ที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการ
การศาสนา
คุณธรรม จริยธรรม
ศิลปะและวัฒนธรรม

(๑๕) คณะกรรมการการศาสนา คุณธรรม
จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม
มีอำนาจหน้าที่พิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ
กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ
ที่เกี่ยวกับศาสนา การอุปถัมภ์และคุ้มครองศาสนา การ
อนุรักษ์และการสืบสานศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น
และภูมิปัญญาชาวบ้าน การส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรม
จริยธรรม วัฒนธรรม เอกลักษณ์และอัตลักษณ์ไทย และ
อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการ
การศึกษา

(๑๖) คณะกรรมการการศึกษา
มีอำนาจหน้าที่พิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ
กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่
เกี่ยวกับการศึกษา การพัฒนาการศึกษาในทุกๆระดับและ
ทุกรูปแบบของชาติ การให้บริการทางการศึกษาสำหรับ
ประชาชน โดยคำนึงถึงความเป็นมาตรฐาน เป็นธรรมและ

ทั่วถึง เน้นความเป็นเลิศทางปัญญา วินัย คุณธรรม จริยธรรม จิตสาธารณะ ความเป็นไทยบนพื้นฐานการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และความเป็นอิสระทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๑๗) คณะกรรมการการสาธารณสุข

คณะกรรมการการ

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

การสาธารณสุข

กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการสาธารณสุข การพัฒนาระบบสุขภาพ การบริการสาธารณสุขที่เหมาะสมและได้มาตรฐาน โดยรวมถึงการรักษาพยาบาล การควบคุมและป้องกันโรค การฟื้นฟู การส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๑๘) คณะกรรมการกิจการองค์กรตาม

คณะกรรมการการ

รัฐธรรมนูญและติดตามการบริหารงบประมาณ

กิจการองค์กรตาม

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

รัฐธรรมนูญและ

ประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติ

ติดตามการบริหาร

กิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่

งบประมาณ

เกี่ยวกับการดำเนินการบริหารจัดการขององค์กรตาม

รัฐธรรมนูญ และนโยบายของรัฐบาลในด้านงบประมาณ

ติดตามและประเมินผลการรับ การใช้จ่ายเงินงบประมาณ

ประจำปีของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐและ

รัฐวิสาหกิจ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
และสิ่งแวดล้อม

(๑๙) คณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ
ที่เกี่ยวกับการจัดการที่ดิน การจัดการทรัพยากรน้ำ
การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ ตลอดจน
การส่งเสริม บำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อม
ศึกษาปัญหาการใช้ การป้องกัน การแก้ไข การอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการ
ศึกษา ตรวจสอบ
เรื่องการทุจริต
และเสริมสร้าง
ธรรมาภิบาล

(๒๐) คณะกรรมการศึกษา ตรวจสอบเรื่อง
การทุจริต และเสริมสร้างธรรมาภิบาล

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
กระทำกิจการ พิจารณาศึกษา และตรวจสอบเรื่องการ
กระทำการทุจริตประพฤติมิชอบในหน่วยงานของรัฐหรือ
หน่วยงานอื่น การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหาร
ราชการแผ่นดิน และศึกษาเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับกลไก
กระบวนการและมาตรการป้องกันและปราบปรามการ
ทุจริตประพฤติมิชอบ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการ
เศรษฐกิจ
การพาณิชย์และ
อุตสาหกรรม

(๒๑) คณะกรรมการเศรษฐกิจ การพาณิชย์
และอุตสาหกรรม

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่
เกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ การ

พาณิชย์และอุตสาหกรรม การส่งเสริม พัฒนาเศรษฐกิจ
อย่างยั่งยืนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และอื่น ๆ
ที่เกี่ยวข้อง

(๒๒) คณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชน สิทธิ คณะกรรมาธิการ
เสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค สิทธิมนุษยชน

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ สิทธิเสรีภาพและ
กระทำกิจการ พิเคราะห์สอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่ การคุ้มครอง
เกี่ยวกับการส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงาน ผู้บริโภค
ระหว่างหน่วยราชการ องค์กรเอกชน และองค์กรในด้าน
สิทธิมนุษยชน ติดตาม ตรวจสอบการกระทำหรือการ
ละเว้นการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน สิทธิ
เสรีภาพ การคุ้มครองผู้บริโภค ปัญหาความเดือดร้อนของ
ผู้บริโภค และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

หากมีความจำเป็นหรือเห็นสมควรวุฒิสภาจะตั้ง
คณะกรรมาธิการสามัญประจำวุฒิสภาเพิ่มขึ้นหรือลด
จำนวนคณะกรรมาธิการลงเมื่อใดก็ได้

สมาชิกคนหนึ่งจะดำรงตำแหน่งกรรมาธิการ
สามัญประจำวุฒิสภาได้ไม่เกินสองคณะ เว้นแต่สมาชิกที่
ดำรงตำแหน่งเป็นประธานคณะกรรมาธิการสามัญประจำ
วุฒิสภา ให้ดำรงตำแหน่งกรรมาธิการสามัญประจำ
วุฒิสภาได้หนึ่งคณะ สำหรับสมาชิกผู้ดำรงตำแหน่ง
เลขานุการคณะกรรมาธิการสามัญประจำวุฒิสภาจะดำรง
ตำแหน่งเลขานุการคณะกรรมาธิการสามัญประจำ
วุฒิสภาอื่นอีกมิได้

การสรรหา
สมาชิกให้
ดำรงตำแหน่ง
กรรมการ
สามัญ

ข้อ ๗๘ การสรรหาสมาชิกให้ดำรงตำแหน่ง
กรรมการสามัญประจำวุฒิสภาตามข้อ ๗๗ ให้ที่ประชุม
วุฒิสภาตั้งคณะกรรมการสามัญขึ้นคณะหนึ่งที่มีจำนวน
ไม่เกินสามสิบคน และให้สมาชิกแต่ละคนแสดงความ
จำนงโดยยื่นต่อคณะกรรมการสามัญ ตามแบบที่คณะ
กรรมการสามัญกำหนด เพื่อที่จะดำรงตำแหน่งในคณะ
กรรมการสามัญประจำวุฒิสภาได้ไม่เกินสองคณะ ใน
กรณีที่คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาคณะใดมี
สมาชิกยื่นแสดงความจำนงจะดำรงตำแหน่งไว้น้อยกว่า
หรือเกินกว่าจำนวนที่จะมีได้ในคณะกรรมการในคณะ
นั้น ให้ใช้วิธีเกลี่ยโดยหารือกับสมาชิกที่เกี่ยวข้องหรือใช้
วิธีจับสลาก

การเลือกตั้งคณะกรรมการสามัญประจำ
วุฒิสภา ให้ที่ประชุมวุฒิสภาพิจารณาเลือกจากรายชื่อ
สมาชิกที่ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการสามัญ
ตามวรรคหนึ่ง

เมื่อสมาชิกที่มาจาก การสรรหาหรือการเลือกตั้ง
ชุดใหม่เข้ารับหน้าที่ ให้มีการดำเนินการสรรหาคณะ
กรรมการสามัญประจำวุฒิสภาตามข้อ ๗๗ ใหม่
ทั้งหมด

กรณีมีปัญหา
ในเรื่องอำนาจ
หน้าที่ของ
คณะกรรมการ

ข้อ ๗๙ ในกรณีที่ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจ
หน้าที่ในระหว่างคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา
คณะต่าง ๆ ตามข้อ ๗๗ ที่อาจมีความไม่ชัดเจนหรืออาจ

มีความซ้ำซ้อนกันอยู่ และทำให้เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการดำเนินกิจการตามภารกิจ ในกรณีนี้ให้คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาในแต่ละคณะดังกล่าวนัดประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาหาข้อยุติ และหากไม่อาจหาข้อยุติร่วมกันได้ ให้เสนอเรื่องต่อวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภาพิจารณาตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเฉพาะกรณีนั้นต่อไป

ข้อ ๘๐ ให้วุฒิสภที่ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ คณะกรรมการกิจการวุฒิสภาขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยประธานวุฒิสภา วิสามัญกิจการหรือรองประธานวุฒิสภาที่ได้รับมอบหมายคนหนึ่งเป็นวุฒิสภาประธานคณะกรรมการ ผู้แทนคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาตามข้อ ๗๗ วรรคสอง ทุกคณะ ๆ ละหนึ่งคน สมาชิกที่ที่ประชุมวุฒิสภาเลือกตั้งตามข้อ ๘๑ อีกไม่เกินเจ็ดคน และเลขาธิการวุฒิสภา เป็นกรรมการ มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือเรื่องอื่นใดตามที่วุฒิสภามอบหมายหรือตามที่ประธานวุฒิสภามอบหมาย

(๒) ติดตามมติและตรวจรายงานการประชุมของวุฒิสภา

(๓) กระทำกิจการหรือพิจารณาเรื่องใด ๆ ที่ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอื่น ของวุฒิสภา

(๔) ประสานงานระหว่างวุฒิสภากับสภาผู้แทนราษฎร คณะรัฐมนตรี องค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในกิจการของวุฒิสภา

(๕) ประสานงานกับคณะกรรมการสามัญญะประจำวุฒิสภาทุกคณะและสมาชิก เกี่ยวกับการพิจารณา รายชื่อสมาชิกหรือบุคคลใด ๆ ที่จะเสนอให้ที่ประชุมวุฒิสภาเลือกตั้งเป็นกรรมการสามัญญะ หรือกรรมการวิสามัญญตาม ข้อ ๘๑ หรือข้อ ๑๐๒ แล้วแต่กรณี เพื่อให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เหมาะสมและเป็นธรรม

(๖) ดำเนินงานทางด้านวิชาการ ข้อมูลข่าวสาร การสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนกิจการของวุฒิสภา

(๗) รับคำร้องเรียนหรือเรื่องราวร้องทุกข์ของราษฎรเพื่อมอบต่อคณะกรรมการคณะต่าง ๆ หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณา

(๘) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานของวุฒิสภา

(๙) เสนอแนะต่อวุฒิสภาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบงานวุฒิสภาและการดำเนินกิจการในด้านต่าง ๆ ของวุฒิสภา

(๑๐) เสนอแนะต่อวุฒิสภาเกี่ยวกับการกำหนดรายละเอียดของงบประมาณและการแปรรูปจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในส่วนของวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

(๑๑) เสนอแนะต่อวุฒิสภาเกี่ยวกับการจัด
สวัสดิการและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ให้แก่สมาชิกวุฒิสภา
คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งให้มีวาระการ
ดำรงตำแหน่งเช่นเดียวกับคณะกรรมการสามัญประจำ
วุฒิสภา

ข้อ ๘๑ การเลือกตั้งคณะกรรมการสามัญ การเลือกตั้ง
หรือคณะกรรมการวิสามัญ ให้ที่ประชุมวุฒิสภาเลือก คณะกรรมการ
จากรายชื่อที่สมาชิกเสนอ โดยต้องมีสมาชิกรับรอง
ไม่น้อยกว่าห้าคน เว้นแต่การเลือกตั้งคณะกรรมการ
สามัญประจำวุฒิสภา ให้ดำเนินการตามข้อ ๗๘ วรรคสอง

ในการเลือกคณะกรรมการวิสามัญเพื่อ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือ
ร่างพระราชบัญญัติ ให้คณะรัฐมนตรี ศาลรัฐธรรมนูญ
ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง หรือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ
ที่เกี่ยวข้อง เสนอรายชื่อได้ไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวน
กรรมการทั้งหมด แต่ในการเลือกคณะกรรมการ
วิสามัญเพื่อกระทำกิจการในเรื่องอื่น ๆ ให้ประกอบด้วย
บุคคลที่มีได้เป็นสมาชิกมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม
แต่ไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด

การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งคณะกรรมการ
ให้สมาชิกออกเสียงลงคะแนนโดยเลือกบุคคลที่ได้รับการ
เสนอชื่อเท่ากับจำนวนกรรมการที่จะเลือกตั้งตามวิธีที่
ประธานของที่ประชุมกำหนด

ให้ประธานวุฒิสภาและเลขาธิการวุฒิสภาเป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจนับคะแนนและให้ประธานวุฒิสภาแจ้งผลการตรวจนับคะแนนและประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมาธิการในการประชุมครั้งนั้นหรือครั้งต่อไป

ให้ถือว่าผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมาธิการดำรงตำแหน่งกรรมาธิการนับแต่วันที่วุฒิสภาลงมติเลือกตั้ง

กรณีพิจารณา
ร่าง พ.ร.บ. ที่มี
ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
เข้าชื่อเสนอ

ข้อ ๘๒ การเลือกคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอ ให้ตั้งจากผู้แทนของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมด

กรณีพิจารณาร่าง
พ.ร.บ. ที่เกี่ยวกับ
เด็ก เยาวชน สตรี
และผู้สูงอายุหรือ
ผู้พิการ หรือ
ทุพพลภาพ

ข้อ ๘๓ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ประธานวุฒิสภาวินิจฉัยว่ามีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี และผู้สูงอายุ หรือผู้พิการหรือทุพพลภาพ หากวุฒิสภามีได้พิจารณาโดยกรรมาธิการเต็มสภา ให้วุฒิสภاتั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนเกี่ยวกับบุคคลประเภทนั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมด ทั้งนี้ โดยมีสัดส่วนหญิงและชายที่ใกล้เคียงกัน

องค์ประชุมของ
คณะกรรมาธิการ

ข้อ ๘๔ การประชุมคณะกรรมาธิการต้องมีกรรมาธิการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุม และ

ให้นำข้อบังคับนี้เฉพาะที่เกี่ยวกับการประชุมวุฒิสภามา
ใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๘๕ ให้คณะกรรมการแต่ละคณะเลือกตั้ง ตำแหน่งต่าง ๆ ใน
ประธาน รองประธาน เลขานุการ โฆษก และตำแหน่งอื่น คณะกรรมการ
ตามความจำเป็นจากกรรมการในคณะนั้น ๆ

ให้กรรมการผู้มีอายุสูงสุดซึ่งอยู่ในที่ประชุม
ของคณะกรรมการเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม
เพื่อดำเนินการตามวาระหนึ่ง

ให้มีผู้ช่วยเลขานุการคนหนึ่งประจำคณะ
กรรมการแต่ละคณะ โดยให้คณะกรรมการแต่งตั้ง
จากรายชื่อข้าราชการสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาตาม
รายชื่อที่เลขาธิการวุฒิสภาเสนอ

ในส่วนของคณะกรรมการสามัญประจำ วาระการดำรง
วุฒิสภา การเลือกตำแหน่งต่าง ๆ ตามวาระหนึ่งให้ ตำแหน่ง
ดำเนินการใหม่ทั้งหมดเมื่อปฏิบัติหน้าที่ครบหนึ่งปี
หกเดือนนับจากวันที่ได้รับแต่งตั้ง เว้นแต่เมื่อประธาน
คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาคณะหนึ่งคณะใด
ร้องขอต่อที่ประชุมวุฒิสภาเพื่อขยายการดำรงตำแหน่ง
ต่าง ๆ ต่อไปอีกไม่เกินสามครั้ง ๆ ละสามสิบวัน
เนื่องจากอยู่ในระหว่างการพิจารณา สอบสวน หรือศึกษา
เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกระทำทุจริต ประพฤติมิชอบของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและข้าราชการระดับสูง

เห็นในกิจการที่กระทำ หรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาอยู่ตามมาตรา ๑๓๕ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อประธานคณะกรรมการ หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานคณะกรรมการ

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งเป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ให้ประธานคณะกรรมการแจ้งให้รัฐมนตรี ซึ่งบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลหน่วยงานที่บุคคลนั้นสังกัดทราบ เพื่อมีคำสั่งแจ้งให้บุคคลนั้นดำเนินการ

หนังสือนัดประชุมคณะกรรมการนอกจากครั้งแรก ให้เลขานุการคณะกรรมการ หรือผู้ทำหน้าที่แทนเลขานุการคณะกรรมการเป็นผู้ลงลายมือชื่อ

ข้อ ๘๙ สมาชิกและผู้ซึ่งได้รับอนุญาตจาก คณะกรรมการมีสิทธิเข้าฟังการประชุมคณะกรรมการ การประชุม

ในกรณีประชุมลับผู้ที่เข้าฟังการประชุมได้ คณะกรรมการ ต้องเป็นสมาชิกหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประชุม และ ได้รับอนุญาตจากประธานของที่ประชุม

ข้อ ๙๐ ภายใต้บังคับข้อ ๘๙ ผู้เสนอญัตติมี สิทธิชี้แจงแสดงความเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการได้ แสดงความเห็น ตลอดเรื่อง ส่วนผู้แปรญัตติมีสิทธิชี้แจงแสดงความเห็นได้ ในที่ประชุม เฉพาะที่แปรญัตติไว้ คณะกรรมการ

การชี้แจงแสดงความคิดเห็นตามวรรคหนึ่ง ผู้เสนอ
ญัตติหรือผู้แปรญัตติอาจมอบหมายเป็นหนังสือให้สมาชิก
อื่นกระทำการแทนได้ โดยยื่นต่อประธานคณะกรรมการ

ประกาศกำหนด ข้อ ๙๑ ให้เลขาธิการวุฒิสภาประกาศกำหนด
การประชุม คณะกรรมการไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการ
วุฒิสภา และมีหนังสือนัดผู้เสนอญัตติหรือผู้แปร
ญัตติ ให้มาชี้แจงประกอบญัตติหรือคำแปรญัตติ แล้วแต่
กรณี

คำแปรญัตติ ข้อ ๙๒ ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายไม่
ตกไป มาชี้แจงต่อคณะกรรมการตามนัดจนเวลาล่วงไปเกิน
กว่าสามสัปดาห์นับแต่เวลาที่คณะกรรมการได้เริ่ม
พิจารณาคำแปรญัตติใด คำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป
เว้นแต่ คณะกรรมการจะพิจารณาเห็นสมควรผ่อนผัน
ให้เป็น กรณีพิเศษก่อนเสร็จการพิจารณาเรื่องนั้น

สงวน ข้อ ๙๓ ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมาย
คำแปรญัตติ ไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการในข้อใดจะสงวน
คำแปรญัตติในข้อนั้นไว้เพื่อขอให้วุฒิสภาวินิจฉัยก็ได้

ข้อ ๙๔ กรรมการผู้ใดไม่เห็นด้วยกับมติของ
คณะกรรมการในข้อใด จะสงวนความเห็นของตนในข้อ
นั้นไว้เพื่อขอให้วุฒิสภาวินิจฉัยก็ได้

รายงานของ ข้อ ๙๕ เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาร่าง
คณะกรรมการ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราช
บัญญัติกระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่อง

ใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาหรือตามที่
วุฒิสภามอบหมายเสร็จแล้ว ให้รายงานต่อวุฒิสภา

ในที่ประชุมวุฒิสภา คณะกรรมการมีสิทธิแถลง
ชี้แจง หรือแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกระทำ ดังกล่าว
ในวรรคหนึ่ง ในการนี้คณะกรรมการจะมอบหมายให้
บุคคลใด ๆ แถลงหรือชี้แจงแทนก็ได้

ข้อ ๘๖ ในการพิจารณาของคณะกรรมการ ข้อสังเกตของ
ถ้าคณะกรรมการเห็นว่า มีข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรี คณะกรรมการ
ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง หรือองค์กร
ตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง ควรทราบหรือควรปฏิบัติ
ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ในรายงานของคณะ
กรรมการเพื่อให้วุฒิสภาพิจารณา

ในกรณีที่วุฒิสภาเห็นด้วยกับข้อสังเกตของ
คณะกรรมการ ให้ประธานวุฒิสภาส่งรายงาน และ
ข้อสังเกตไปยังคณะรัฐมนตรี ศาลรัฐธรรมนูญ ศาล
ยุติธรรม ศาลปกครอง หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่
เกี่ยวข้อง

ข้อ ๘๗ ถ้ามีมติของวุฒิสภาให้คณะกรรมการ กรณีคณะ
ใดกระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใดให้ กรรมการ
เสร็จภายในกำหนดเวลาใด และคณะกรรมการจะกระทำ กรรมการ
กิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องนั้นไม่เสร็จภายใน หรือพิจารณา
เวลาที่กำหนด ประธานคณะกรรมการหรือผู้ทำหน้าที่ เรื่องใดไม่เสร็จ
แทนต้องรายงานให้ประธานวุฒิสภาทราบโดยด่วน ตามกำหนด

ในกรณีดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง ถ้าอยู่ในระหว่างสมัยประชุมสามัญทั่วไป ให้ประธานวุฒิสภาเสนอต่อที่ประชุมวุฒิสภา และที่ประชุมวุฒิสภาอาจลงมติให้ขยายเวลาที่ได้กำหนดไว้ หรือให้ตั้งคณะกรรมการใหม่แทนคณะเดิม หรือให้ดำเนินการอย่างอื่นสุดแต่ที่ประชุมวุฒิสภาจะเห็นสมควร แต่ถ้านอกสมัยประชุมหรืออยู่ในระหว่างสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติก็ให้ประธานวุฒิสภามีอำนาจอนุญาตให้ขยายเวลาที่กำหนดไว้ได้ตามที่พิจารณาเห็นสมควร แล้วแจ้งให้วุฒิสภาทราบภายหลัง ทั้งนี้ ภายใต้งบบังคับข้อ ๑๕๒

กรณีที่ สภาผู้แทนราษฎร
สิ้นอายุหรือ
มีการยุบสภา

ข้อ ๙๘ ในระหว่างที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรมิได้ เว้นแต่จะดำเนินการตามภาระหน้าที่อื่นอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคณะนั้น ๆ หรือตามภาระหน้าที่อื่นตามที่วุฒิสภามอบหมายต่อไป

การพ้นจาก
ตำแหน่งของ
กรรมการ

ข้อ ๙๙ กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) สมาชิกถึงคราวออกตามวาระ
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก
- (๔) คณะกรรมการครบวาระตามข้อ ๗๘ หรือ

ข้อ ๘๐

(๕) มีการตั้งคณะกรรมการใหม่แทนคณะเดิม ตามข้อ ๙๗

(๖) วุฒิสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามมาตรา ๑๓๒ ของรัฐธรรมนูญ ให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตาม (๑) ทำหน้าที่ต่อไปจนกว่าสมาชิกที่ได้รับเลือกตั้งหรือสรรหาใหม่จะเข้ารับหน้าที่

เพื่อประโยชน์ในการกระทำการ พิจารณา สอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของ วุฒิสภา ให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตาม (๑) หรือ (๔) ทำหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีการตั้งคณะกรรมการใหม่

ข้อ ๑๐๐ ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการใน ตั้งกรรมการ คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาคณะใดว่างลง ให้ แทนตำแหน่ง ที่ว่าง ประธานคณะกรรมการแจ้งต่อประธานวุฒิสภาเพื่อขอให้วุฒิสภาดั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง สำหรับคณะกรรมการ วิสามัญหากตำแหน่งกรรมการในคณะใดว่างลง ประธานคณะกรรมการวิสามัญจะแจ้งต่อประธาน วุฒิสภาเพื่อขอให้วุฒิสภาดั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือไม่ ก็ได้

หมวด ๕
การพิจารณาให้บุคคลดำรงตำแหน่งตาม
มาตรา ๑๒๑ ของรัฐธรรมนูญ

การพิจารณา
ให้บุคคล
ดำรงตำแหน่ง
ตามมาตรา ๑๒๑
ของรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๑๐๑ เมื่อมีกรณีที่วุฒิสภาจะต้องพิจารณาให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญให้วุฒิสภาแต่งตั้งคณะกรรมการสามัญขึ้นคณะหนึ่ง มีจำนวนไม่เกินสิบห้าคน เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคล ผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งนั้น รวมทั้งรวบรวม ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานอันจำเป็นสำหรับตำแหน่ง นั้นเป็นกรณี ๆ ไป

ข้อ ๑๐๒ การตั้งกรรมการสามัญตามข้อ ๑๐๑ ให้ตั้งจากสมาชิกที่คณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภาเสนอชื่อ มีจำนวนสามคน จำนวนที่เหลือให้ที่ประชุมวุฒิสภาเลือกจากรายชื่อสมาชิกที่คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาเสนอจากกรรมการ คณะนั้น ๆ คณะละหนึ่งคน

ข้อ ๑๐๓ การประชุมคณะกรรมการสามัญตามข้อ ๑๐๑ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

ข้อ ๑๐๔ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบประวัติ การดำเนินการของ คณะกรรมการ สามัญเพื่อพิจารณา บุคคลตาม มาตรา ๑๒๑ ของรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๑๐๔ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคล ผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งใดตามบทบัญญัติ ของรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการสามัญตามข้อ ๑๐๑ อาจ เรียกเอกสารหรือพยานหลักฐานอันจำเป็นจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็น ได้ตามที่เห็นสมควร รวมทั้งให้มีหนังสือเชิญบุคคลผู้ได้ รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งตามบทบัญญัติของ รัฐธรรมนูญมาให้ข้อเท็จจริง หรือชี้แจงเกี่ยวกับประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมที่ประสงค์จะ ทราบ หากปรากฏว่ามีข้อมูลหรือข้อเท็จจริงอันจะก่อให้เกิด ความเสียหายแก่บุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรง ตำแหน่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และข้อมูลหรือ ข้อเท็จจริงนั้นยังไม่เป็นที่ยุติ ให้บุคคลผู้ได้รับการเสนอ ชื่อให้ดำรงตำแหน่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญมีสิทธิ ชี้แจงและแถลงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพื่อความ เป็นธรรม

ข้อ ๑๐๕ การประชุมคณะกรรมการสามัญ ตามข้อ ๑๐๑ ให้กระทำการลับ โดยผู้ที่เข้าฟังการ ประชุมได้ต้องเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประชุม และได้รับ อนุญาตจากประธานของที่ประชุม

ข้อ ๑๐๖ เมื่อคณะกรรมการสิทธิการสามัญตามข้อ ๑๐๑ ดำเนินการตามหน้าที่เสร็จแล้ว ให้เสนอรายงานต่อประธานวุฒิสภา

รายงานดังกล่าวให้จัดทำเป็นรายงานลับ และให้ระบุข้อมูล หรือข้อเท็จจริง พยานหลักฐานอันจำเป็นพร้อมรายละเอียดเป็นรายบุคคล

การรายงานของ
คณะกรรมการ

ข้อ ๑๐๗ เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับรายงานของคณะกรรมการตามข้อ ๑๐๖ แล้วให้ประธานวุฒิสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน และให้เลขาธิการวุฒิสภาจัดส่งเฉพาะระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภาและเอกสารที่เกี่ยวข้องให้สมาชิกโดยไม่ต้องจัดส่งรายงานลับของคณะกรรมการดังกล่าวไปด้วย

ข้อ ๑๐๘ ในการประชุมวุฒิสภา ให้คณะกรรมการสิทธิการสามัญตามข้อ ๑๐๑ นำเสนอรายงานของคณะกรรมการต่อที่ประชุมวุฒิสภา โดยให้เลขาธิการวุฒิสภาแจกจ่ายสำเนารายงานลับของคณะกรรมการให้แก่สมาชิกเพื่อประกอบการพิจารณาในที่ประชุมวุฒิสภา สำเนารายงานลับดังกล่าวสมาชิกจะนำออกนอกห้องประชุมมิได้

ก่อนนำเสนอรายงานของคณะกรรมการต่อที่ประชุมวุฒิสภาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการร้องขอต่อที่ประชุมวุฒิสภาเพื่อให้มีการดำเนินการประชุมลับ

ในกรณีที่มีได้มีการประชุมลับ ให้ประธาน วุฒิสภาสั่งงดการถ่ายทอดการประชุมทางวิทยุกระจายเสียงและหรือวิทยุโทรทัศน์ ถ้ามี และให้เลขาธิการวุฒิสภา ส่งรายงานลับตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการวิสามัญ กิจการวุฒิสภาเพื่อพิจารณาก่อนว่าจะสมควรเปิดเผยหรือไม่ และถ้าคณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภาเห็นว่า ไม่สมควรเปิดเผย ให้เลขาธิการวุฒิสภาแยกรายงานลับ ดังกล่าวออกจากรายงานการประชุมวุฒิสภาและเก็บ รักษาไว้ โดยจะเปิดเผยมิได้

ข้อ ๑๐๙ เมื่อที่ประชุมวุฒิสภาได้พิจารณา เสร็จแล้วให้สมาชิกส่งคืนสำเนารายงานลับของคณะกรรมการวิสามัญตามข้อ ๑๐๑ ต่อเลขาธิการวุฒิสภาใน ที่ประชุมวุฒิสภา เพื่อนำไปทำลายตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ต่อไป โดยให้ประธานคณะกรรมการหรือผู้ที่ประธานคณะกรรมการมอบหมาย เป็นผู้กำกับในการทำลายนั้น

ข้อ ๑๑๐ ให้นำความในหมวด ๔ ว่าด้วยกรรมาธิการมาใช้บังคับกับการดำเนินการของคณะกรรมการ โดยอนุโลม เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้แล้วในหมวดนี้

หมวด ๖
การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๒๗๐
ของรัฐธรรมนูญ

คำนิยามที่ใช้
ในหมวดนี้

ข้อ ๑๑๑ ในหมวดนี้

“ผู้ถูกกล่าวหา” หมายความว่า ผู้ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทำรายงานเสนอวุฒิสภาว่าข้อกล่าวหา มีมูล

“ผู้ดำรงตำแหน่ง” หมายความว่า บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งที่อาจถูกถอดถอนตามรัฐธรรมนูญ และบุคคลผู้อาจถูกถอดถอนตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

“คณะกรรมการ ป.ป.ช.” หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

การถอดถอน
ผู้ดำรงตำแหน่ง
ตามมาตรา ๒๗๐
ของรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๑๑๒ เมื่อมีคำร้องขอถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ ในระหว่างสมัยประชุม ให้ประธานวุฒิสภาแจ้งให้ที่ประชุมวุฒิสภาทราบโดยเร็ว ถ้าอยู่นอกสมัยประชุม ให้ประธานวุฒิสภาแจ้งเป็นหนังสือให้สมาชิกทราบโดยเร็ว

ข้อ ๑๑๓ เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องขอถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๒๗๑ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานวุฒิสภาดำเนินการตรวจสอบและพิจารณาว่าคำร้องขอถูกต้องและครบถ้วน

ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่ และส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ หากไม่สามารถดำเนินการได้ทัน ให้ประธานวุฒิสภาชี้แจงให้ที่ประชุมวุฒิสภาทราบเพื่อขอขยายระยะเวลา

ในกรณีที่ประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องขอ การถอดถอน ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๒๗๑ วรรคสาม ของ ผู้ดำรงตำแหน่ง รัฐธรรมนูญให้ประธานวุฒิสภาคำเนินการตรวจสอบและ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ พิจารณาว่าคำร้องขอถูกต้องและครบถ้วนตามมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่ และส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ หากไม่สามารถดำเนินการได้ทัน ให้ประธานวุฒิสภาชี้แจงให้ที่ประชุมวุฒิสภาทราบเพื่อขอขยายระยะเวลา

หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการตรวจสอบและการพิจารณาคำร้องขอ การส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวน และการแจ้งผลการตรวจสอบกรณีคำร้องขอไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานวุฒิสภากำหนด

ข้อ ๑๑๔ เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับรายงานเอกสาร และความเห็นจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่มีมติ

ซึ่งผู้ถูกร้องกล่าวหาผู้ใดมีพฤติการณ์อย่างหนึ่งอย่างใด ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานวุฒิสภาจัดให้มีการประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณาโดยเร็ว และบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน

ข้อ ๑๑๕ ให้ประธานวุฒิสภามีคำสั่งให้แจกสำเนารายงานพร้อมเอกสารที่มีอยู่ และความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้แก่สมาชิกและผู้ถูกร้องเพื่อศึกษาล่วงหน้า ไม่น้อยกว่าสิบห้าวันก่อนถึงวันประชุมนัดแรก ตามข้อ ๑๑๗ เว้นแต่เอกสารที่เป็นหลักฐานมีจำนวนมาก ให้สมาชิกหรือคู่กรณีตรวจดูได้ที่ห้องเก็บหลักฐานซึ่งสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจัดไว้

สมาชิกหรือคู่กรณีมีสิทธิขอคัดสำเนาเอกสารที่เป็นหลักฐาน เว้นแต่เป็นเอกสารลับ หรือเป็นเอกสารที่ไม่ควรเปิดเผย

การคัดสำเนาเอกสารตามวรรคสอง ให้อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของเลขาธิการวุฒิสภา หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจัดทำบัญชีเอกสารเป็นลำดับให้ชัดเจน

ข้อ ๑๑๖ เอกสารทุกฉบับที่ใช้ประกอบการประชุมของวุฒิสภาหรือที่เป็นหลักฐานในเรื่องที่พิจารณา ถอดถอน ให้ถือว่าเป็นเอกสารที่เปิดเผย เว้นแต่ที่ประชุมวุฒิสภาจะมีมติเห็นเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๑๑๗ ให้ประธานวุฒิสภานัดประชุมนัดแรก ประชุมนัดแรก ภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน และความเห็น ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อกำหนดวันแถลงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และผู้ถูกกล่าวหาตามข้อ ๑๒๐ และ พิจารณาคำขอเพิ่มเติมพยานหลักฐานตามข้อ ๑๒๑

ข้อ ๑๑๘ ในการพิจารณาของวุฒิสภาเพื่อ การพิจารณา ถอดถอน บุคคลหนึ่งบุคคลใด ให้พิจารณาโดยเปิดเผย ของวุฒิสภา เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ เพื่อถอดถอน สำคัญ

ในการพิจารณาลับ ผู้ที่จะอยู่ในที่ประชุมวุฒิสภา หรือ ณ ที่ใดในระหว่างที่จะฟังการพิจารณาได้ก็แต่เฉพาะ สมาชิก คู่กรณี และผู้ที่ได้รับอนุญาตจากที่ประชุม และ ห้ามใช้เครื่องบันทึกเสียงหรือเครื่องมือสื่อสารใด ๆ ยกเว้นการบันทึกของวุฒิสภา

ข้อ ๑๑๙ ในการพิจารณาของวุฒิสภาให้ยึด สำนวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลัก รวมทั้งให้ พิจารณาหลักฐานและเหตุผลในข้อกล่าวหาที่ชี้มูลว่าเป็น ความผิดเป็นข้อ ๆ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๑๒๐ ในวาระเริ่มแรกของการพิจารณา ให้ผู้ ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีสิทธิแถลง เปิดสำนวนตามรายงานและความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายหลังจากนั้น ให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้แทนมีสิทธิ แถลงคัดค้านโต้แย้งคำแถลงเปิดสำนวนหรือรายงาน

พร้อมความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยไม่มีการ
ซักถาม

เมื่อการแถลงตามวรรคหนึ่งเสร็จสิ้นลง ให้
ที่ประชุมพิจารณาว่าควรมีการซักถามในประเด็นใดเพิ่มเติม
โดยพิจารณาตามญัตติของสมาชิกที่เสนอล่วงหน้าก่อน
วันประชุม

หากที่ประชุมมีมติให้มีการซักถามในประเด็น
ปัญหาใด ให้ตั้งคณะกรรมการซักถามขึ้นคณะหนึ่ง
โดยนำข้อบังคับข้อ ๑๐๑ และข้อ ๑๐๒ มาใช้บังคับและ
ต้องกำหนดให้มีการประชุมวุฒิสภาเพื่อซักถามผู้เกี่ยวข้อง
ภายในเจ็ดวันโดยต้องแจ้งมติให้คู่กรณีทราบโดยพลัน

การซักถามตามวรรคสามให้อยู่ในประเด็นที่
ที่ประชุมกำหนด และกระทำโดยคณะกรรมการซักถาม
เท่านั้น

ข้อ ๑๒๑ ในการพิจารณาของวุฒิสภา ห้ามมิให้
นำเอกสารหรือพยานอื่น ๆ นอกจากพยานเอกสารตาม
ข้อ ๑๑๙ มาสอบเพิ่มเติมให้มากขึ้นกว่าที่ปรากฏใน
สำนวนคณะกรรมการ ป.ป.ช. เว้นแต่เป็นพยานเอกสาร
หรือพยานวัตถุสำคัญที่ผู้ถูกกล่าวหาได้นำเข้าสู่การ
พิจารณาในชั้นไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว แต่
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ยอมรับหรือไม่ยอมนำเข้าสู่การ
พิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือมีเหตุอันสมควร
แสดงได้ว่าตนไม่สามารถทราบได้ว่าต้องนำพยานดังกล่าว

มาแสดงเพื่อประโยชน์ของตน หรือไม่ทราบว่ายาน
ดังกล่าวได้มีอยู่

การขอเพิ่มเติมพยานหลักฐานตามวรรคหนึ่ง
ให้เป็นไปตามมติของที่ประชุมวุฒิสภา โดยให้ยื่นคำขอ
ก่อนการประชุมนัดแรกตามข้อ ๑๑๗ ไม่น้อยกว่าห้าวัน

ข้อ ๑๒๒ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. และผู้ถูก การยื่นคำขอ
กล่าวหา มีสิทธิยื่นคำขอแถลงการณ์ปิดสำนวนด้วยวาจา แถลงการณ์
หรือเป็นหนังสือต่อที่ประชุมวุฒิสภาได้ภายในเจ็ดวัน ปิดสำนวน
นับแต่วันแถลงเปิดสำนวนเสร็จสิ้น

ในกรณีที่มีผู้ยื่นคำขอแถลงการณ์ปิดสำนวน
ด้วยวาจาต่อที่ประชุมวุฒิสภา ให้ประธานวุฒิสภานัด
ประชุมเพื่อรับฟังคำแถลงการณ์ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่
ได้รับคำขอ หากมีการแถลงการณ์ปิดสำนวนด้วยวาจา
ของทั้งสองฝ่ายให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นฝ่ายแถลง
ก่อน

ในกรณีที่มีผู้ยื่นคำขอแถลงการณ์เป็นหนังสือ
ให้ผู้ขอยื่นคำแถลงการณ์ปิดสำนวนเป็นหนังสือต่อ
ประธานวุฒิสภภายในเจ็ดวันนับจากวันที่ครบกำหนด
ตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๑๒๓ ให้ประธานวุฒิสภาเรียกประชุมเพื่อ การเรียกประชุม
ลงมติถอดถอนหรือไม่ถอดถอนภายในสามวันนับแต่วัน เพื่อลงมติ
แถลงการณ์ปิดสำนวนด้วยวาจา หรือวันพ้นกำหนดให้ยื่น
คำแถลงการณ์ปิดสำนวนเป็นหนังสือ

การออกเสียง ข้อ ๑๒๔ การออกเสียงลงคะแนนถอดถอนให้
 ลงคะแนน กระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ ให้เลขาธิการวุฒิสมาจัดให้มีการ
 ถอดถอน การลงคะแนนในคูหา โดยมีกล่องใส่บัตรลงคะแนน และ
 จัดเตรียมบัตรลงคะแนนที่ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา จากนั้นให้
 เลขาธิการวุฒิสมาขานชื่อสมาชิกเพื่อรับบัตรลงคะแนน
 ที่หน้าคูหาลงคะแนน แล้วเข้าลงคะแนนในคูหาไปโดย
 ลำดับ โดยให้สมาชิกกาเครื่องหมายกากบาท (x) ในช่อง
 ที่กำหนดว่าถอดถอนหรือไม่ถอดถอน และเมื่อลงคะแนน
 เสร็จแล้วจึงเริ่มนับคะแนน

การนับคะแนน ข้อ ๑๒๕ ให้ประธานวุฒิสมาจัดให้มีการจับ
 สลากเพื่อคัดเลือกสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าสิบคนเป็น
 กรรมการ ผู้ดำเนินการลงคะแนนและตรวจนับคะแนน

การนับคะแนนให้ขานคะแนนว่า “ถอดถอน”
 หรือ “ไม่ถอดถอน” พร้อมทั้งชูบัตรลงคะแนนโดย
 เปิดเผยให้ผู้อยู่ในที่ประชุมได้เห็นด้วย

การลงมติ ข้อ ๑๒๖ เมื่อวุฒิสภามีมติแล้ว ให้ประธาน
 วุฒิสมาแจ้งมติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ถูกกล่าวหา
 หรือผู้ถูกถอดถอนออกจากตำแหน่ง แล้วแต่กรณี
 เลขาธิการคณะรัฐมนตรี และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่เกี่ยวข้อง
 โดยทันที

ข้อ ๑๒๗ นับแต่เมื่อประธานวุฒิสมาได้รับ
 รายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามข้อ ๑๑๔ เป็นต้น
 ไปจนเสร็จสิ้นการออกเสียงลงคะแนนตามข้อ ๑๒๔

สมาชิกจกต้องวางตนเป็นกลางและเที่ยงธรรม ไม่กล่าวหรือแสดงไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ ซึ่งข้อความหรือความเห็นอันจะทำให้การพิจารณาและการวินิจฉัยของที่ประชุมต้องเสียความยุติธรรมไป เช่น

(๑) วิพากษ์ต่อสาธารณะซึ่งการดำเนินคดีหรือคำพยานหลักฐานของฝ่ายใดในลักษณะที่ไม่เหมาะสมต่อความเป็นกลางในคดี

(๒) ให้ความเห็นต่อสาธารณะ โดยประสงค์จะบ่งบอกให้ทราบได้ว่าตนจะมีมติเช่นใด

(๓) ให้ความเห็นในหมู่สมาชิกอันเป็นการแสดงผิดจากข้อเท็จจริงแห่งคดี หรือเป็นการวิพากษ์โดยไม่เที่ยงธรรมซึ่งการดำเนินคดีหรือพยานหลักฐานของฝ่ายใดหรือยัง ผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เกี่ยวข้องในคดี

(๔) ชักจูงหรือชี้แนะให้สมาชิกผู้หนึ่งผู้ใดมีมติไปในทางใดในลักษณะที่เสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการเป็นสมาชิก

ข้อ ๑๒๘ การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งนอกเหนือจากมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ ให้นำความในหมวดนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๗

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ
และพระราชกำหนด

ส่วนที่ ๑

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ลำดับการ
พิจารณาร่าง
พ.ร.บ. ประกอบ
รัฐธรรมนูญ

ข้อ ๑๒๙ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญในวาระที่หนึ่ง ให้วุฒิสภาพิจารณาลง
มติว่าจะรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราช
บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

ประธานวุฒิสภาอาจอนุญาตให้ผู้แทนคณะ
รัฐมนตรี ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลฎีกา หรือองค์การอิสระตาม
รัฐธรรมนูญ ที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนั้น แถลงหรือชี้แจงประกอบการพิจารณาของ
ที่ประชุมวุฒิสภาก็ได้

การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่หนึ่งขึ้นรับ
หลักการ และในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา
ให้ถือเสียงข้างมากของวุฒิสภา

การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สามต้องมี
คะแนนเสียงเห็นชอบมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิก
ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

ข้อ ๑๓๐ ในกรณีวุฒิสภาได้แก้ไขเพิ่มเติมร่าง ตั้งกรรมการ
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ และสภาผู้แทน ร่วมกัน
ราษฎรได้ตั้งกรรมการร่วมกันตามมาตรา ๑๔๗ (๓)
ประกอบกับมาตรา ๑๔๐ ของรัฐธรรมนูญ เมื่อสภาผู้แทน
ราษฎรได้แจ้งจำนวนกรรมการร่วมกันมาให้ทราบแล้ว
ให้ประธานวุฒิสภาดำเนินการเพื่อให้วุฒิสภาดัง
กรรมการร่วมกัน

เมื่อคณะกรรมการร่วมกันได้เสนอร่างพระ
ราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ได้พิจารณาแล้วพร้อม
กับรายงานของคณะกรรมการ ให้ประธานวุฒิสภา
บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน และให้
วุฒิสภาพิจารณาลงมติว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วย
กับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

ในกรณีที่วุฒิสภาเห็นชอบด้วยกับร่างพระราช
บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามวรรคสอง ต้องมีคะแนน
เสียงเห็นชอบมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด
เท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

ข้อ ๑๓๑ เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับร่างพระราช พิจารณาร่าง
บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้แก้ไข แก้ไขเพิ่มเติม
เพิ่มเติมเพื่อมิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญจากสภา
ผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๑๔๑ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ
แล้ว ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน

ให้วุฒิสภาพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมตามวรรคหนึ่ง เพื่อมิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ การออกเสียงลงคะแนนในการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

ข้อ ๑๓๒ ให้นำความในหมวด ๗ ส่วนที่ ๒ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ มาใช้บังคับกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญด้วยโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

การพิจารณา
ร่าง พ.ร.บ.
ของวุฒิสภา

ข้อ ๑๓๓ ให้มีสารบบลงวัน เดือน ปี ที่วุฒิสภาได้รับร่างพระราชบัญญัติจากสภาผู้แทนราษฎร และวัน เดือน ปี ที่วุฒิสภาส่งร่างพระราชบัญญัติคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร

ข้อ ๑๓๔ เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับร่างพระราชบัญญัติจากสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน

การพิจารณา
ร่าง พ.ร.บ.
ของรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๑๓๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖๘ วรรคสาม การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ให้กระทำเป็นสามวาระตามลำดับ

ข้อ ๑๓๖ ในกรณีที่มีความจำเป็นเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ เมื่อสภาผู้แทนราษฎรมีมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติใดในวาระที่หนึ่งแล้ว ประธานวุฒิสภาอาจพิจารณามอบหมายให้คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาคณะใดคณะหนึ่งที่เกี่ยวข้อง หรือวุฒิสภา อาจตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวนไม่เกินสิบห้าคน แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาศึกษา ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นเฉพาะกรณีไปก็ได้ และเมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบในวาระที่สามแล้ว ให้คณะกรรมการดังกล่าวรายงานต่อประธานวุฒิสภาเป็นการด่วน ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิกในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไป

ข้อ ๑๓๗ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติใน การพิจารณา วาระที่หนึ่ง ให้พิจารณาและลงมติว่าจะรับร่างพระราช วาระที่หนึ่ง บัญญัตินั้นไว้พิจารณา หรือไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร

ข้อ ๑๓๘ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว หากเป็นร่างพระราชบัญญัติที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้เสนอ ให้ผู้แทนของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นผู้ชี้แจงหลักการของร่างพระราชบัญญัติต่อที่ประชุมวุฒิสภา

ข้อ ๑๓๙ ในกรณีที่วุฒิสภามีมติในวาระที่หนึ่ง
รับร่างพระราชบัญญัติไว้พิจารณา ให้วุฒิสภาพิจารณา
ในลำดับต่อไปเป็นวาระที่สอง

การพิจารณา วุฒิสภา ข้อ ๑๔๐ การพิจารณาในวาระที่สอง ให้
วาระที่สอง พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมการที่
วุฒิสภาตั้ง หรือกรรมการเต็มสภา

ตามปกติ ให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดย
คณะกรรมการที่วุฒิสภาตั้ง การพิจารณาโดย
กรรมการเต็มสภาจะกระทำได้อต่อเมื่อสมาชิกเสนอ
ญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคนและที่ประชุม
วุฒิสภาอนุมัติ

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยกรรมมา
ธิการเต็มสภานั้น วุฒิสภาจะตั้งคณะกรรมการเพื่อ
พิจารณาปัญหาใดโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับร่างพระราช
บัญญัตินั้นก็ได้

กรณีพิจารณา วุฒิสภา ข้อ ๑๔๑ ในกรณีที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ร่าง พ.ร.บ. โดย โดยคณะกรรมการที่วุฒิสภาตั้งนั้น วุฒิสภาจะ
คณะกรรมการ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมการที่วุฒิสภาตั้งนั้น วุฒิสภาจะ
มอบหมายให้คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาหรือ
คณะกรรมการวิสามัญเป็นผู้พิจารณาก็ได้

การเสนอ คำแปรญัตติ ข้อ ๑๔๒ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ชั้นคณะกรรมการที่วุฒิสภาตั้ง สมาชิกผู้ใดเห็นควร
แก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติ ก็ให้เสนอคำแปรญัตติ
ล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมการภายใน

กำหนดเจ็ดวันนับถัดจากวันที่วุฒิสภารับร่างพระราชบัญญัติไว้พิจารณา เว้นแต่วุฒิสภาจะได้กำหนดเป็นอย่างอื่น

การแปรญัตติ ต้องแปรเป็นรายมาตรา และให้เป็นไปตามแบบที่เลขาธิการวุฒิสภากำหนด

ข้อ ๑๔๓ เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาร่าง พระราชบัญญัติเสร็จแล้ว ให้เสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น โดยแสดงร่างเดิมและการแก้ไขเพิ่มเติม พร้อมทั้งรายงาน ต่อประธานวุฒิสภา รายงานนั้นอย่างน้อยต้องระบุว่าได้มี หรือไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดบ้าง และถ้ามีการ แปรญัตติ มติของคณะกรรมการเกี่ยวกับคำแปรญัตติ นั้นเป็นประการใด หรือมีการสงวนคำแปรญัตติของผู้แปร ญัตติ หรือมีการสงวนความเห็นของกรรมการก็ให้ระบุ ไว้ในรายงานด้วย

กรณี

คณะกรรมการ

พิจารณา

ร่าง พ.ร.บ.

เสร็จแล้ว

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่า มีข้อสังเกตที่ คณะรัฐมนตรี ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง ควรทราบหรือ ควรปฏิบัติ ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวนั้นไว้ในรายงาน ของคณะกรรมการเพื่อให้ที่ประชุมวุฒิสภาพิจารณา และให้นำความในข้อ ๙๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๔๔ เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับร่างพระราช บัญญัติและรายงานของคณะกรรมการตามข้อ ๑๔๓ แล้วให้เสนอวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป โดยให้บรรจุเข้า ระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน

กรรมการ
เต็มสภา

ข้อ ๑๔๕ ในกรณีที่วุฒิสภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยกรรมการเต็มสภา ให้ถือว่าสมาชิกทุกคนในที่ประชุมประกอบกันเป็นคณะกรรมการและประธานของที่ประชุมมีฐานะเป็นประธานคณะกรรมการด้วย

การพิจารณาโดยกรรมการเต็มสภา เป็นทั้งการพิจารณาชั้นคณะกรรมการและการพิจารณาของวุฒิสภาในวาระที่สองเรียงตามลำดับมารวมกันไป

การพิจารณา
ร่าง พ.ร.บ. ที่
คณะกรรมการ
พิจารณาเสร็จแล้ว

ข้อ ๑๔๖ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว ให้วุฒิสภาพิจารณาเริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงลำดับมาตรา และให้อภิปรายได้เฉพาะถ้อยคำหรือข้อความที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม หรือที่ผู้แปรญัตติสงวนคำแปรญัตติหรือที่กรรมการสงวนความเห็นไว้ ทั้งนี้ เว้นแต่ที่ประชุมวุฒิสภาจะได้ลงมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๑๔๗ เมื่อได้พิจารณาตามข้อ ๑๔๖ จนจบร่างแล้ว ให้วุฒิสภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาครั้งนี้สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อความใดมิได้ นอกจากเพื่อความที่ยังเห็นว่าขัดแย้งกันอยู่

ข้อ ๑๔๘ เมื่อได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่สองเสร็จแล้ว ให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไปในวาระที่สาม

ข้อ ๑๔๙ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติใน การพิจารณา
 วาระที่สาม ให้ที่ประชุมวุฒิสภาลงมติว่าเห็นชอบด้วยหรือ วาระที่สาม
 ไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร หรือถ้าในการ
 พิจารณาในวาระที่สองได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราช
 บัญญัติ ก็ให้ที่ประชุมวุฒิสภาลงมติว่าให้แก้ไขเพิ่มเติม
 หรือไม่แก้ไขเพิ่มเติมในกรณีเช่นว่านี้ มติให้แก้ไขเพิ่มเติม
 ให้หมายความว่าให้แก้ไขเพิ่มเติมตามที่ได้พิจารณาไว้ใน
 วาระที่สอง และมติไม่แก้ไขเพิ่มเติมให้หมายความว่า
 วุฒิสภาเห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎรโดยไม่มีการ
 แก้ไขเพิ่มเติม

การพิจารณาในวาระนี้ไม่มีการอภิปราย

ข้อ ๑๕๐ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
 เมื่อวุฒิสภามีมติเห็นชอบด้วยหรือไม่เห็นชอบด้วยกับ
 สภาผู้แทนราษฎรหรือให้แก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราช
 บัญญัติให้ประธานวุฒิสภาแจ้งให้สภาผู้แทนราษฎรทราบ

ข้อ ๑๕๑ ในกรณีที่วุฒิสภาได้แก้ไขเพิ่มเติมร่าง ตั้งกรรมาธิการ
 พระราชบัญญัติ และสภาผู้แทนราษฎรได้ตั้งกรรมาธิการ ร่วมกัน
 ร่วมกันตามมาตรา ๑๔๗ (๓) ของรัฐธรรมนูญ เมื่อ
 สภาผู้แทนราษฎรได้แจ้งจำนวนกรรมาธิการร่วมกันมาให้
 ทราบแล้ว ให้ประธานวุฒิสภาดำเนินการเพื่อให้วุฒิสภา
 ตั้งกรรมาธิการร่วมกัน

เมื่อคณะกรรมาธิการร่วมกันได้เสนอร่าง
 พระราชบัญญัติที่ได้พิจารณาแล้วพร้อมกับรายงานของ

คณะกรรมการธิการ ให้ประธานวุฒิสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน และให้วุฒิสภาพิจารณาลงมติว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินั้น

การขยายเวลา
ออกไปเป็น
กรณีพิเศษ

ข้อ ๑๕๒ วุฒิสภาจะต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้เสร็จภายในกำหนดเวลาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔๖ ของรัฐธรรมนูญ ถ้าการพิจารณาของวุฒิสภาอาจไม่เสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ประธานคณะกรรมการธิการรายงานให้ประธานวุฒิสภาทราบเพื่อดำเนินการขอให้วุฒิสภาขยายเวลาออกไปเป็นกรณีพิเศษ
เมื่อวุฒิสภาได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้ว ให้ส่งคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎรภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๔๖ ของรัฐธรรมนูญ

กรณีร่าง พ.ร.บ.
ที่วุฒิสภา
เห็นชอบแล้วมี
ข้อความผิดพลาด

ข้อ ๑๕๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔๖ และมาตรา ๑๖๘ ของรัฐธรรมนูญ ในกรณีร่างพระราชบัญญัติที่วุฒิสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ก่อนที่จะส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังสภาผู้แทนราษฎร หากมีข้อความผิดพลาดซึ่งเกิดขึ้นในระหว่างการพิจารณาของวุฒิสภา ประธานวุฒิสภาอาจขอปรึกษาหรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคนให้นำร่างพระราชบัญญัตินั้นกลับมาทบทวนข้อผิดพลาดนั้นได้ หากที่ประชุมวุฒิสภาลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงข้างมาก ก็ให้ดำเนินการได้

การขอปรึกษาหรือผู้ติดตามวรรคหนึ่งต้องระบุ
ประเด็นที่จะขอกลับมาทบทวนและให้เหตุผลที่ชัดเจน

การพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมให้กระทำได้เท่าที่
จำเป็น และให้กระทำโดยกรมการเต็มสภา

ข้อ ๑๕๔ เมื่อสภาผู้แทนราษฎรมีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายแล้ว ให้วุฒิสภาตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวนตามที่ที่ประชุมวุฒิสภากำหนด เพื่อพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว

ข้อ ๑๕๕ เมื่อวุฒิสภาได้รับร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายจากสภาผู้แทนราษฎร ให้ประธานวุฒิสภาส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปยังคณะกรรมการวิสามัญตามข้อ ๑๕๔ เป็นการด่วน และให้คณะกรรมการพิจารณาและรายงานความเห็นต่อประธานวุฒิสภา ให้แล้วเสร็จภายในสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการนี้ไม่มีการแปรญัตติ

เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราช

พิจารณา
ร่าง พ.ร.บ.
งบประมาณ

บัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พร้อมทั้งรายงานความเห็นของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่ง และวรรคสอง ให้วุฒิสภาพิจารณาและลงมติว่าจะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ในการพิจารณารั้งนี้สมาชิกจะขอแก้ไขเพิ่มเติมได้

ส่วนที่ ๓

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภามีมติเห็นชอบให้พิจารณาต่อไปตามมาตรา ๑๕๓ ของรัฐธรรมนูญ

การพิจารณา
ร่าง พ.ร.บ. ตาม
มาตรา ๑๕๓
ของรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๑๕๖ เมื่อรัฐสภามีมติให้ความเห็นชอบให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติต่อไปตามมาตรา ๑๕๓ ของรัฐธรรมนูญ ถ้าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัตินั้นค้างการพิจารณาอยู่ในวาระใด ก็ให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไปในวาระนั้น และให้ประธานวุฒิสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน

ในการนับระยะเวลาการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติที่ค้างการพิจารณาอยู่ในวุฒิสภา ให้เริ่มนับระยะเวลาใหม่ตามที่กำหนดในมาตรา ๑๔๖ ของรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่วันที่รัฐสภา มีมติเห็นชอบ

ข้อ ๑๕๗ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติที่ค้างการพิจารณา ให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๗ ว่าด้วยการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ

ส่วนที่ ๔

การพิจารณาพระราชกำหนด

ข้อ ๑๕๘ เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับพระราช การพิจารณา กำหนดจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระ พระราชกำหนด การประชุมเป็นเรื่องด่วน

การพิจารณาพระราชกำหนดตามมาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๑๕๖ ของรัฐธรรมนูญ ให้วุฒิสภาพิจารณาและ ลงมติว่าจะอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดดังกล่าว

เมื่อวุฒิสภามีมติอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราช กำหนดตามวรรคสองแล้ว ให้ประธานวุฒิสภาแจ้งให้ คณะรัฐมนตรีและสภาผู้แทนราษฎรทราบ

หมวด ๘ การตั้งกระทู้ถาม

การตั้งกระทู้ถาม ข้อ ๑๕๙ การตั้งกระทู้ถาม ให้เสนอล่วงหน้า เป็นหนังสือยื่นต่อประธานวุฒิสภา โดยมีข้อความ เป็น คำถามในข้อเท็จจริงหรือนโยบาย และให้แสดงความ ประสงค์ด้วยว่าจะให้ตอบในราชกิจจานุเบกษาหรือจะ ให้ ตอบในที่ประชุมวุฒิสภา

ข้อเท็จจริงใด ๆ ที่อ้างประกอบกระทู้ถาม ต้องเป็น ข้อเท็จจริงที่ผู้ตั้งกระทู้ถามรับรองว่าถูกต้อง แม้จะมีได้ ยืนยันรับรองไว้ในกระทู้ถามก็ตาม และถ้าจำเป็นจะต้องมี คำชี้แจงประกอบ ก็ให้ระบุแยกเป็นส่วนหนึ่งต่างหาก

คำถาม ข้อเท็จจริงที่อ้าง ตลอดจนคำชี้แจง ประกอบ ต้องไม่ฟุ่มเฟือย วนเวียน ซ้ำซาก หรือมีลักษณะ เป็นทำนองอภิปราย

ข้อ ๑๖๐ กระทู้ถามแต่ละกระทู้หนึ่ง ให้ตั้งถาม และซักถามได้เฉพาะคนเดียว

ลักษณะต้องห้าม ข้อ ๑๖๑ กระทู้ถามต้องไม่มีลักษณะอย่างใด ของกระทู้ถาม หนึ่งของกระทู้ถาม หนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นเชิงประชด เสียดสี หรือกลั่นแกล้งใส่ร้าย
- (๒) เคลือบคลุมหรือเข้าใจยาก
- (๓) เป็นเรื่องที่ได้ตอบแล้ว หรือชี้แจงแล้วว่า

ไม่ตอบ

(๔) เป็นการให้ออกความเห็น

(๕) เป็นปัญหาข้อกฎหมาย

(๖) เป็นเรื่องที่ไม่มีความสำคัญ

(๗) เป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลใด ๆ เว้นแต่ที่เกี่ยวกับการงานในหน้าที่ราชการ

ข้อ ๑๖๒ ระบุให้ปฏิบัติตามข้อ ๑๖๑ (๓) นั้น จะตั้งคำถามขึ้นใหม่ได้ ในเมื่อมีสาระสำคัญต่างกัน หรือพฤติการณ์ในขณะที่มีกระทู้ถามครั้งนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อตั้งกระทู้ถามครั้งก่อน

ข้อ ๑๖๓ กรณีที่เกี่ยวกับประโยชน์สำคัญของแผ่นดินหรือมีเหตุฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนในอันที่จะรักษาความปลอดภัยสาธารณะหรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมหรือเสรีภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง หรือกระทบกระเทือนต่อสัมพันธไมตรีระหว่างประเทศซึ่งเป็นเรื่องที่รัฐมนตรีควรจะต้องชี้แจงหรือดำเนินการโดยทันทีนั้นจะตั้งกระทู้ถามด่วนก็ได้

ข้อ ๑๖๔ ให้เป็นอำนาจของประธานวุฒิสภาที่การวินิจฉัยจะวินิจฉัยว่ากระทู้ถามใดที่สมาชิกตั้งถามมาเป็นหรือไม่เป็นกระทู้ถามตามข้อ ๑๕๙ ข้อ ๑๖๑ ข้อ ๑๖๒ หรือข้อ ๑๖๓ และให้ประธานวุฒิสภาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับกระทู้ถามนั้น

การวินิจฉัยดังกล่าวในวรรคหนึ่งเป็นประการใด
ให้เลขาธิการวุฒิสภาแจ้งให้ผู้ตั้งกระทู้ถามทราบภายใน
ห้าวันนับแต่วันที่ประธานวุฒิสภาวินิจฉัย

ข้อ ๑๖๕ ให้ประธานวุฒิสภาจัดส่งกระทู้ถามไป
ยังรัฐมนตรีผู้ซึ่งถูกตั้งกระทู้ถาม

กระทู้ถามที่ตอบใน
ราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่เป็นกระทู้ถามที่ต้องตอบในราชกิจจา
นุเบกษา ให้ประธานวุฒิสภาแจ้งรัฐมนตรีผู้ซึ่งถูกตั้งกระทู้
ถาม เพื่อดำเนินการตอบภายในสามสัปดาห์นับแต่วันที่
รัฐมนตรีได้รับกระทู้ถามนั้น และหากรัฐมนตรีได้ตอบแล้ว
ในราชกิจจานุเบกษา หรือมีเหตุขัดข้องไม่ตอบภายใน
กำหนดเวลาดังกล่าว ให้เลขาธิการวุฒิสภาแจ้งให้ผู้ตั้ง
กระทู้ถามทราบ

กระทู้ถามที่ตอบ
ในที่ประชุม
วุฒิสภา

ในกรณีที่เป็นกระทู้ถามที่ต้องตอบในที่ประชุม
วุฒิสภา ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภา
ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่งไปตามวรรคหนึ่ง แต่ใน
กรณีที่เป็นการกระทู้ถามด่วน ให้ประธานวุฒิสภาจัดส่งกระทู้
ถามนั้นไปยังรัฐมนตรีผู้ซึ่งถูกตั้งกระทู้ถามและให้แจ้งไป
ด้วยว่าได้กำหนดให้ผู้ตั้งกระทู้ถามถามเรื่องนั้นในการ
ประชุมครั้งใด การกำหนดเวลาดังกล่าวให้ประธาน
วุฒิสภาคำนึงถึงความสำคัญของเหตุการณ์และความ
สนใจของประชาชนซึ่งควรจะได้ทราบโดยปัจจุบันนั้นเป็น
หลักพิจารณา หากประธานวุฒิสภาไม่อาจบรรจุกระทู้
ถามเข้าระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภาได้ภายใน

กำหนดระยะเวลาดังกล่าวให้แจ้งเหตุขัดข้องให้ที่ประชุม
วุฒิสภาและผู้ตั้งกระทู้ถามทราบ

ข้อ ๑๖๖ การตอบกระทู้ถาม ให้นายกรัฐมนตรี การตอบ
หรือรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการ กระทู้ถาม
บริหารราชการแผ่นดินเรื่องนั้นเป็นผู้ตอบ เว้นแต่นายก
รัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีนั้นไม่อยู่โดยมีเหตุจำเป็นอันมิอาจ
หลีกเลี่ยงได้ หรือติตราชการสำคัญ จะมอบหมายให้
รัฐมนตรีอื่นเป็นผู้ตอบกระทู้ถามนั้นได้ โดยแจ้งเป็น
หนังสือยื่นต่อประธานวุฒิสภาก่อนหรือในวันประชุม
วุฒิสภาในเรื่องดังกล่าว

ในการตอบกระทู้ถาม นายกรัฐมนตรีหรือ
รัฐมนตรีจะขอเลื่อนการตอบกระทู้ถามก็ได้แต่ต้องชี้แจง
เหตุผลในที่ประชุมวุฒิสภา หรือแจ้งล่วงหน้าเป็นหนังสือ
ยื่นต่อประธานวุฒิสภาและให้กำหนดว่าจะตอบได้เมื่อใด

ข้อ ๑๖๗ เมื่อถึงระเบียบวาระกระทู้ถาม ให้
ประธานของที่ประชุมอนุญาตให้ถามตามลำดับ ในการ
ถาม มิให้ชี้แจงหรืออ่านคำชี้แจงประกอบ

ข้อ ๑๖๘ ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิถอนกระทู้ถาม การถอน
ได้และเมื่อถึงระเบียบวาระกระทู้ถามของผู้ใด ถ้าผู้ตั้ง กระทู้ถาม
กระทู้ถามไม่ถาม หรือไม่อยู่ในที่ประชุมวุฒิสภา ให้ถือว่า
กระทู้ถามนั้นตกไป

ข้อ ๑๖๙ เมื่อรัฐมนตรีได้ตอบแล้ว ผู้ตั้งกระทู้ การซักถาม
ถามมีสิทธิซักถามได้อีกหนึ่งครั้ง เว้นแต่จะขอซักถามต่อ กระทู้ถาม

ไปเพราะคำตอบยังไม่หมดประเด็น และประธานของที่ประชุมอนุญาต ในการซักถามนั้นผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิที่จะชี้แจงข้อเท็จจริงประกอบได้เท่าที่จำเป็น

การบรรจุ
กระทู้ถามในการ
ประชุมแต่ละครั้ง

ข้อ ๑๗๐ ในการประชุมวุฒิสภาครั้งหนึ่ง ๆ ให้บรรจุกระทู้ถามได้ไม่เกินห้ากระทู้ แต่ถ้าหากมีกรณีจำเป็นหรือเร่งด่วน ประธานวุฒิสภาจะบรรจุกระทู้ถามเกินห้ากระทู้ก็ได้

การถามและการตอบกระทู้ถามในการประชุมวุฒิสภาครั้งหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดระยะเวลาไม่เกินสองชั่วโมง

ข้อ ๑๗๑ ในการประชุมวุฒิสภาครั้งหนึ่ง ๆ มิให้ผู้ตั้งกระทู้ถามคนเดียวกันถามเกินหนึ่งกระทู้ เว้นแต่ไม่มีกระทู้ถามของสมาชิกอื่นเหลืออยู่

กระทู้ถามตกไป

ข้อ ๑๗๒ กระทู้ถามใดที่สมาชิกภาพของผู้ตั้งกระทู้ถามสิ้นสุดลง ให้ถือว่ากระทู้ถามนั้นเป็นอันตกไป

ข้อ ๑๗๓ กระทู้ถามใดที่รัฐมนตรียังมีได้ตอบให้เป็นอันตกไปเมื่อคณะรัฐมนตรีที่ทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง

หมวด ๑๐

การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย

การรักษาระเบียบ
และความเรียบร้อย
ในสถานที่ประชุม
วุฒิสภา

ข้อ ๑๗๘ สถานที่ประชุมวุฒิสภาย่อมเป็นที่
เคารพและเป็นเขตหวงห้าม ผู้เข้าไปต้องประพฤติตนให้
เรียบร้อย มีสัมมาคารวะ และต้องแต่งกายตามที่ประธาน
วุฒิสภากำหนด บุคคลอื่นที่มีไช้สมาชิกวุฒิสภาหรือ
เจ้าหน้าที่รัฐสภา เมื่อหมดภารกิจต้องออกนอกสถานที่
ประชุมวุฒิสภา

ห้ามใช้เครื่องมือสื่อสารใด ๆ ซึ่งก่อให้เกิดการ
รบกวน และห้ามสูบบุหรี่ในที่ประชุมวุฒิสภา

การแต่งกายของสมาชิกนั้น ให้แต่งเครื่องแบบ
สมาชิกวุฒิสภา หรือสากลนิยม หรือชุดพระราชทาน หรือ
ตามที่ประธานวุฒิสภากำหนด

อำนาจประธาน
ในการรักษาระเบียบ
และความเรียบร้อย

ข้อ ๑๗๙ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบังคับนี้ ประธานของ
ที่ประชุมมีอำนาจเตือน ห้ามปราม ให้ถอนคำพูด ห้ามพูด
ในเรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่ ให้กล่าวขอขมาในที่ประชุม
วุฒิสภา หรือสั่งให้ออกไปจากที่ประชุมวุฒิสภาครั้งนั้น
โดยมีหรือไม่มีกำหนดเวลาก็ได้

ในกรณีที่ประธานของที่ประชุมสั่งให้ผู้นั้นออกจาก
จากที่ประชุมวุฒิสภา หากผู้นั้นขัดขืน ประธานของ
ที่ประชุมมีอำนาจสั่งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยให้นำ
ตัวออกจากสถานที่ประชุมวุฒิสภา หรือออกไปให้พ้น

บริเวณที่ประชุมวุฒิสภา

คำสั่งของประธานของที่ประชุมตามข้อนี้ ผู้ใดจะ
โต้แย้งมิได้

ข้อ ๑๘๐ การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย การรักษาระเบียบ
ในส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอกที่จะเข้ามาในที่ประชุม และความเรียบร้อย
วุฒิสภาหรือบริเวณที่ประชุมวุฒิสภาหรือเข้าฟังการ ในส่วนที่เกี่ยวกับ
ประชุมของวุฒิสภา ตลอดจนมารยาทของบุคคลเช่นว่า บุคคลภายนอก
นั้น และการโฆษณาข้อความเกี่ยวกับการประชุมปรึกษา
ของวุฒิสภา ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานวุฒิสภา
กำหนดไว้

หมวด ๑๑

บทสุดท้าย

ข้อ ๑๘๑ ถ้าประธานของที่ประชุมขอปรึกษา การงดใช้
หรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน ข้อบังคับ
ให้งดใช้ข้อบังคับข้อใดข้อหนึ่งทั้งหมดหรือบางส่วน ข้อบังคับ
เป็นการชั่วคราวเฉพาะกรณี หากที่ประชุมวุฒิสภาลงมติ
เห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน
สมาชิกในที่ประชุมวุฒิสภา ก็ให้งดใช้ข้อบังคับนั้นได้

ข้อ ๑๘๒ ถ้ามีปัญหาที่จะต้องตีความข้อบังคับนี้ การตีความ
ให้เป็นอำนาจของวุฒิสภาที่จะวินิจฉัย และเมื่อที่ประชุม ข้อบังคับ
วุฒิสภาได้ลงมติวินิจฉัยโดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า

กึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา
เป็นประการใดแล้ว ให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นเป็นเด็ดขาด

การขอให้ที่ประชุมวุฒิสภาวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง
อาจกระทำได้โดยประธานของที่ประชุมขอปรึกษา หรือ
สมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน

การแก้ไขเพิ่มเติม
ข้อบังคับ

ข้อ ๑๘๓ การขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับนี้ ต้อง
เสนอเป็นญัตติโดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าสิบคน

ญัตติแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับให้ทำเป็นร่าง
ข้อบังคับโดยแบ่งเป็นข้อ และต้องมีบันทึกหลักการและ
เหตุผลประกอบด้วย

การพิจารณาญัตติในข้อนี้ ให้นำความในหมวด
๗ ส่วนที่ ๒ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ มาใช้บังคับ
โดยอนุโลม

การพิจารณา
อนุญาตหรือไม่อนุญาตให้มี
การจับกุมคุมขัง
หรือหมายเรียก
สมาชิกในระหว่าง
สมัยประชุม

ข้อ ๑๘๔ ในระหว่างสมัยประชุม ถ้ามีกรณี
ที่วุฒิสภาจะต้องพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้มี
การจับ คุมขัง หรือหมายเรียกตัวสมาชิกไปทำการ
สอบสวนในฐานะเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาตามมาตรา
๑๓๑ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ หรือมีกรณีที่วุฒิสภาจะ
ต้องพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้มีการพิจารณาคดี
อาญาที่สมาชิกถูกฟ้องตามมาตรา ๑๓๑ วรรคสาม ของ
รัฐธรรมนูญ ให้ประธานวุฒิสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการ
ประชุมเป็นเรื่องด่วน

ข้อ ๑๘๕ ในกรณีที่ประธานวุฒิสภาสั่งให้ปล่อย
สมาชิกที่ถูกจับตามมาตรา ๑๓๑ วรรคสอง หรือที่ถูกคุม
ขังตามมาตรา ๑๓๑ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธาน
ของที่ประชุมแจ้งต่อที่ประชุมวุฒิสภาในโอกาสแรกที่มี
การประชุมวุฒิสภา

ข้อ ๑๘๖ ในกรณีที่บุคคลซึ่งได้รับความเสียหาย
ประสงค์จะให้มีการโฆษณาคำชี้แจงตามมาตรา ๑๓๐
วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ให้บุคคลนั้นยื่นคำร้องขอต่อ
ประธานวุฒิสภาตามแบบที่กำหนด

คำร้องขอตามวรรคหนึ่ง ต้องมีข้อความเป็น
ข้อเท็จจริงโดยไม่มีลักษณะเป็นความผิดอาญา หรือ
ละเมิดสิทธิในทางแพ่งต่อบุคคลอื่น

เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องขอดังกล่าว ให้
ส่งคำร้องขอนั้นไปยังคณะกรรมการวิสามัญกิจการ
วุฒิสภาเป็นการด่วน เพื่อที่คณะกรรมการจะได้
พิจารณาคำร้องขอดังกล่าวต่อไป และให้คณะกรรมการ
พิจารณาและรายงานความเห็นต่อประธานวุฒิสภาให้แล้ว
เสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ เพื่อ
ประธานวุฒิสภาจะได้ดำเนินการต่อไป

ให้เลขาธิการวุฒิสภาดำเนินการโฆษณาคำ
ชี้แจงดังกล่าวด้วยวิธีปิดประกาศไว้ ณ สำนักงาน
เลขาธิการวุฒิสภา มีกำหนดระยะเวลาเจ็ดวันนับแต่วันที่

ประธานวุฒิสภาเห็นควรจัดให้มีการโฆษณาคำชี้แจง และ
ให้ส่งสมาชิกเพื่อทราบด้วย

หน้าที่ของ ข้อ ๑๘๗ ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจัด
สำนักงาน สภาพแวดล้อมทั้งทางสถาปัตยกรรม สารสนเทศ การ
เลขาธิการวุฒิสภา สื่อสาร หรือบริการอื่นใดให้เหมาะสมต่อการปฏิบัติหน้าที่
ของสมาชิก รวมทั้ง

(๑) จัดทำ จัดเก็บ หรือเรียกเอกสารใด ๆ เพื่อ
การพิจารณาหรือเผยแพร่ของวุฒิสภา ให้อยู่ในรูปแบบ
สื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภท
อื่น ที่เป็นมาตรฐานเปิด หรือซึ่งคนพิการและผู้สูงอายุ
สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ด้วย

(๒) จัดอุปกรณ์ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก
สะดวก รวมถึงผู้ช่วยสำหรับสมาชิกซึ่งเป็นคนพิการหรือ
ผู้สูงอายุที่มีความต้องการจำเป็นเป็นพิเศษ เพื่อให้
สมาชิกสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มศักยภาพ

บทเฉพาะกาล

บทเฉพาะกาล ข้อ ๑๘๘ ข้อบังคับนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการ
ใดที่ได้กระทำเสร็จแล้วก่อนใช้ข้อบังคับนี้ ส่วนการใดที่ยัง
กระทำค้างอยู่ให้ดำเนินการต่อไปตามข้อบังคับที่ใช้อยู่
ก่อนวันใช้ข้อบังคับนี้

ข้อ ๑๘๙ ให้คณะกรรมการมาธิการสามัญตามข้อ ๑๐๑ และคณะกรรมการวิสามัญที่มีอยู่ก่อนวันใช้ข้อบังคับนี้ คงเป็นคณะกรรมการสามัญตามข้อ ๑๐๑ และคณะกรรมการวิสามัญตามข้อบังคับนี้

ให้คณะกรรมการมาธิการสามัญตามข้อ ๑๐๑ และคณะกรรมการวิสามัญตามวรรคหนึ่งยังคงดำเนินกิจการตามที่วุฒิสภามอบหมายต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ

ข้อ ๑๙๐ ให้นำประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภาและกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาใช้บังคับกับสมาชิกวุฒิสภาและกรรมการโดยอนุโลม จนกว่าจะได้มีการประกาศใช้ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๑๓๔ ประกอบมาตรา ๒๗๙ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแล้ว

เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวรรคหนึ่ง ให้วุฒิสภาดั้งคณะกรรมการวิสามัญยกร่างข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภาและกรรมการตามมาตรา ๑๓๔ ประกอบมาตรา ๒๗๙ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศใช้ข้อบังคับนี้

ข้อ ๑๙๑ ให้บรรดาระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภาที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่ข้อบังคับนี้ใช้บังคับในส่วนที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบท

แห่งข้อบังคับนี้มีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีระเบียบ
ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามข้อบังคับนี้ใช้บังคับ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๑

ประสพสุข บุญเดช
ประธานวุฒิสภา

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม ๑๒๕
ตอนพิเศษ ๗๖ ง ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๑

ข้อบังคับ
การประชุมรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๓

ข้อบังคับ

การประชุมรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓๖ (๘) และ
มาตรา ๑๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
รัฐสภาจึงตราข้อบังคับการประชุมรัฐสภาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับการประชุม ข้อบังคับ
รัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๓” การประชุมรัฐสภา

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้ คำว่า นิยามที่ใช้บังคับ

“รัฐสภา” หมายถึง รัฐสภาตามบทบัญญัติของ
รัฐธรรมนูญ และให้หมายความรวมถึงวุฒิสภาทำหน้าที่
รัฐสภาในระหว่างที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง
หรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบตามมาตรา ๑๓๒ (๑)
ของรัฐธรรมนูญด้วย

“ประธาน” หมายถึง ประธานของที่ประชุม
รัฐสภา

“สมาชิกรัฐสภา” หมายถึง สมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

“การประชุมรัฐสภา” หมายถึง การประชุม
ร่วมกันของรัฐสภา และให้หมายความรวมถึงการประชุม

วุฒิสภำทำหน้าท่ำรัฐสภาในระหว่างที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ

“ที่ประชุมรัฐสภา” หมายถึง ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา และให้หมายความรวมถึงที่ประชุมวุฒิสภำทำหน้าท่ำรัฐสภาในระหว่างที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบด้วย

“สถานที่ประชุมของรัฐสภา” หมายถึง สถานที่ประชุมของรัฐสภา ณ อาคารที่ทำการของรัฐสภา เว้นแต่ในกรณีจำเป็นที่เป็นเหตุสุดวิสัยที่ไม่อาจประชุมในอาคารที่ทำการของรัฐสภาได้ ประธานรัฐสภาอาจกำหนดสถานที่ประชุมของรัฐสภา ณ สถานที่อื่นเป็นการชั่วคราวก็ได้

“เลขาธิการรัฐสภา” หมายถึง เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรซึ่งได้รับแต่งตั้งจากประธานรัฐสภาให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขาธิการรัฐสภาในการประชุมรัฐสภาตามข้อบังคับนี้

“รองเลขาธิการรัฐสภา” หมายถึง เลขาธิการวุฒิสภำซึ่งได้รับแต่งตั้งจากประธานรัฐสภาให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นรองเลขาธิการรัฐสภาในการประชุมรัฐสภาตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๔ ให้ประธานรัฐสภารักษำการตามข้อบังคับ และมีอำนาจออกระเบียบเพื่อปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

หมวด ๑

อำนาจและหน้าที่ของประธานรัฐสภา รองประธานรัฐสภาและหน้าที่ของเลขาธิการรัฐสภา และรองเลขาธิการรัฐสภา

ข้อ ๕ ประธานรัฐสภามีอำนาจและหน้าที่ อำนาจหน้าที่
ดังต่อไปนี้ ประธานรัฐสภา

- (๑) เป็นประธานของที่ประชุมรัฐสภา
- (๒) กำหนดการประชุมรัฐสภา
- (๓) ควบคุมและดำเนินกิจการของรัฐสภา
- (๔) รักษาความสงบเรียบร้อยในที่ประชุมรัฐสภา

ตลอดถึงบริเวณรัฐสภา

- (๕) เป็นผู้แทนรัฐสภาในกิจการภายนอก
- (๖) แต่งตั้งกรรมการเพื่อดำเนินกิจการใด ๆ ตาม (๗)
- (๗) อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่มิมีกฎหมาย

บัญญัติไว้หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้

ข้อ ๖ รองประธานรัฐสภามีอำนาจและหน้าที่ อำนาจหน้าที่
ช่วยประธานรัฐสภาในกิจการอันเป็นอำนาจ และหน้าที่ รองประธานรัฐสภา
ของประธานรัฐสภาหรือปฏิบัติการตามที่ประธานรัฐสภา
มอบหมาย

เมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภา หรือมี
แต่ไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธาน
รัฐสภาเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา

อำนาจหน้าที่
เลขาธิการรัฐสภา

- ข้อ ๗ เลขานุการรัฐสภา มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้
- (๑) นัดประชุม คณะกรรมการ ครั้งแรก
 - (๒) เชิญผู้เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม คณะกรรมการ เข้าปฏิบัติหน้าที่
 - (๓) ช่วยประธานในการควบคุมการนับคะแนน เสียง
 - (๔) จัดทำรายงานการประชุมรัฐสภาและบันทึก การออกเสียงลงคะแนน
 - (๕) ยืนยันมติของรัฐสภาไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง
 - (๖) รักษาสรรพเอกสารข้อมูลและโสตทัศนวัสดุ ของรัฐสภา
 - (๗) ควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตาม ระเบียบที่ประธานรัฐสภากำหนด
 - (๘) ปฏิบัติการตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้
 - (๙) ปฏิบัติการอื่นตามที่ประธานรัฐสภา มอบหมาย

อำนาจหน้าที่
รองเลขาธิการ
รัฐสภา

- ข้อ ๘ รองเลขาธิการรัฐสภา มีหน้าที่ ช่วย เลขานุการรัฐสภา ในกิจการอันเป็นหน้าที่ของเลขาธิการ รัฐสภา หรือปฏิบัติการตามที่เลขาธิการรัฐสภามอบหมาย
- เมื่อไม่มีเลขาธิการรัฐสภา หรือเลขาธิการรัฐสภา ไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองเลขาธิการ รัฐสภาเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการรัฐสภา

หมวด ๒ การประชุมรัฐสภา

ส่วนที่ ๑ วิธีการประชุม

ข้อ ๙ การประชุมรัฐสภาให้เป็นการเปิดเผย แต่การประชุมรัฐสภา ถ้าคณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกรัฐสภาไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกรัฐสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ร้องขอให้ประชุมลับก็ให้ประชุมลับ

ในการประชุมเปิดเผย ให้บุคคลภายนอกเข้าฟังการประชุมรัฐสภาได้ตามระเบียบที่ประธานรัฐสภากำหนด และให้ประธานรัฐสภาจัดให้มีการถ่ายทอดการประชุมทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์และล่ามภาษามือในกรณีถ่ายทอดการประชุมทางวิทยุโทรทัศน์หากมีเหตุขัดข้องให้แจ้งที่ประชุมทราบ

ในกรณีไม่สามารถถ่ายทอดสดการประชุมตามวรรคสองได้ ให้ประธานรัฐสภาจัดให้มีการเผยแพร่บันทึกเทปการประชุมดังกล่าวผ่านทางสื่อที่เหมาะสมโดยเร็ว

ในการประชุมลับ ห้ามบุคคลภายนอกเข้าฟังการประชุม เว้นแต่ผู้ที่ได้รับอนุญาตจากประธานเท่านั้น ให้ประธานรัฐสภาดำเนินการเพื่อมิให้มีการอัดเทป

หรือเครื่องมือสื่อสารใด ๆ ถ่ายทอดการประชุมสู่บุคคลภายนอกโดยมิได้รับอนุญาตอย่างเคร่งครัด

ข้อ ๑๐ การประชุมรัฐสภาให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓๖ ของรัฐธรรมนูญ

การเรียกประชุมรัฐสภา ข้อ ๑๑ ในกรณีที่สมาชิกรัฐสภาเข้าชื่อร้องขอให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาตามมาตรา ๑๒๙ ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานรัฐสภานำความกราบบังคมทูลภายในสามวันของวันทำการนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ

เมื่อได้มีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาแล้ว ให้แจ้งประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีทราบ

การนัดประชุม ข้อ ๑๒ การนัดประชุมรัฐสภาต้องทำเป็นหนังสือ เว้นแต่เมื่อได้บอกนัดในที่ประชุมแล้ว

การนัดประชุมให้หนดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน โดยไม่นับรวมวันส่งหนังสือและวันประชุมแต่ถ้าประธานรัฐสภาเห็นสมควรจะนัดเร็วกว่านั้นก็ได้ในกรณีเร่งด่วน แต่ทั้งนี้ไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน

การส่งระเบียบวาระการประชุม ข้อ ๑๓ ให้ส่งระเบียบวาระการประชุมรัฐสภา กับเอกสารที่เกี่ยวข้องไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุมรัฐสภา ถ้าประธานรัฐสภาเห็นสมควรจะบรรจุเรื่องใดเพิ่มเติมในระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาอีกก็ได้ แต่ต้องก่อนวันนัดประชุมรัฐสภาไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน

ข้อ ๑๔ การนัดประชุมหรือการส่งเอกสารตาม การนัดประชุมหรือ
ข้อ ๑๒ หรือข้อ ๑๓ อาจดำเนินการทางโทรสาร การส่งเอกสาร
สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภท
อื่นเพิ่มเติมอีกทางหนึ่งด้วยก็ได้ เมื่อประธานเห็นสมควร
เว้นแต่การจัดส่งเอกสารลับให้เป็นไปตามที่ประธาน
รัฐสภากำหนด

ข้อ ๑๕ การจัดระเบียบวาระการประชุมรัฐสภา การจัดระเบียบ
ให้จัดตามลำดับ ดังต่อไปนี้ วาระการประชุม

- (๑) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม
- (๒) รับรองรายงานการประชุม
- (๓) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว
- (๔) เรื่องที่ค้างพิจารณา
- (๕) เรื่องที่เสนอใหม่
- (๖) เรื่องอื่น ๆ

ในกรณีที่ประธานรัฐสภาเห็นว่าเรื่องใดเป็นเรื่อง
ด่วน จะจัดไว้ในลำดับใดของระเบียบวาระการประชุม
รัฐสภาก็ได้

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีขอให้จัดเรื่องซึ่งคณะ
รัฐมนตรีเป็นผู้เสนอเรื่องใดเป็นเรื่องด่วนก็ให้ประธาน
รัฐสภาพิจารณาและอาจจัดให้ตามที่คณะรัฐมนตรีขอ

ข้อ ๑๖ ก่อนเข้าประชุมทุกครั้งให้สมาชิก องค์ประชุม
รัฐสภาผู้มาประชุมลงชื่อในสมุดที่จัดไว้ หรือแสดงตนตาม
ระเบียบที่ประธานรัฐสภากำหนด เมื่อมีสมาชิกรัฐสภา

ลงชื่อมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิก
รัฐสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

เมื่อมีสมาชิกรัฐสภามาลงชื่อครบองค์ประชุม
และมีสัญญาณให้เข้าประชุมแล้วให้ประธานดำเนินการ
การประชุมได้

เมื่อประธานขึ้นบัลลังก์ให้ผู้ที่อยู่ในที่ประชุม
รัฐสภายืนขึ้นจนกว่าประธานได้นั่งลง

ในกรณีอ่านพระบรมราชโองการหรือกระแส
พระราชดำรัส ให้ผู้อยู่ในที่ประชุมรัฐสภายืนฟังตลอด
เวลาที่อ่าน

เลื่อนการประชุม ข้อ ๑๗ เมื่อพ้นกำหนดประชุมรัฐสภาไป
สามสัปดาห์แล้ว สมาชิกรัฐสภายังไม่ครบองค์ประชุม
ประธานจะสั่งให้เลื่อนการประชุมรัฐสภาไปก็ได้

ประธานชั่วคราว ข้อ ๑๘ เมื่อไม่มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานของ
ที่ประชุม ให้สมาชิกรัฐสภาผู้มีอายุสูงสุดซึ่งมาประชุมเป็น
ประธานชั่วคราวของที่ประชุม เพื่อให้ที่ประชุมดำเนินการ
เลือกประธานเฉพาะคราวสำหรับการประชุมครั้งนั้น

ข้อ ๑๙ การประชุมรัฐสภา ให้ที่ประชุมรัฐสภา
พิจารณาตามเรื่องที่มีอยู่ในระเบียบวาระการประชุม
รัฐสภา และต้องดำเนินการพิจารณาตามลำดับ
ระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาที่จัดไว้ ทั้งนี้ เว้นแต่ที่
ประชุมรัฐสภาจะลงมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๒๐ ผู้ใดประสงค์จะกล่าวถ้อยคำต่อ การกล่าวถ้อยคำ
ที่ประชุมรัฐสภา ให้ยกมือขึ้นพ้นศีรษะ เมื่อประธาน ในที่ประชุม
อนุญาตแล้ว จึงยืนขึ้นกล่าวได้ และต้องเป็นคำกล่าวกับ
ประธานเท่านั้น

ข้อ ๒๑ ถ้ารัฐมนตรีขอแถลงหรือชี้แจงเรื่องใด กรณีที่รัฐมนตรี
ต่อที่ประชุมรัฐสภา ให้ประธานพิจารณาอนุญาต ขอชี้แจงที่ประชุม

สมาชิกกรัฐสภาอาจซักถามเพื่อความกระจ่างใน
เรื่องที่แถลงหรือชี้แจงนั้น แต่รัฐมนตรีจะไม่ตอบก็ได้
เมื่อเห็นว่าข้อซักถามนั้นยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับ
ความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน

ข้อ ๒๒ ประธานมีอำนาจปรึกษาที่ประชุม อำนาจประธาน
รัฐสภาในปัญหาใด ๆ สั่งพักการประชุมรัฐสภา เลื่อน ในการขอปรึกษา
การประชุมรัฐสภา หรือเลิกการประชุมรัฐสภาได้ตามที่ ที่ประชุม
เห็นสมควร

ถ้าประธานลงจากบัลลังก์โดยมิได้สั่งอย่างใด
ให้เลิกการประชุมรัฐสภา

ข้อ ๒๓ รายงานการประชุมรัฐสภา เมื่อ รายงานการประชุม
เลขานุการรัฐสภาจัดทำเสร็จแล้ว ให้ลงลายมือชื่อไว้เป็น
หลักฐาน ก่อนที่จะเสนอให้รัฐสภารับรองให้ทำสำเนาวาง
ไว้ ณ สำนักงานเลขานุการสภาผู้แทนราษฎรและ
สำนักงานเลขานุการวุฒิสภาแห่งละสามฉบับไม่น้อยกว่า
เจ็ดวันเพื่อให้สมาชิกรัฐสภาตรวจดูได้

รายงานการประชุมรัฐสภาทุกครั้งจะต้องมีรายชื่อสมาชิกรัฐสภาที่มาประชุม ที่ลาการประชุม ที่ขาดการประชุม และบันทึกการออกเสียงลงคะแนนแต่ละเรื่อง

การแก้ไขเพิ่มเติม
รายงานการประชุม

สมาชิกรัฐสภามีสิทธิขอแก้ไขเพิ่มเติมรายงานการประชุมรัฐสภาดังกล่าวให้ตรงตามที่เป็นจริงโดยยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมต่อเลขาธิการรัฐสภา ถ้าเลขาธิการรัฐสภาไม่ยอมแก้ไขเพิ่มเติมให้ตามที่ขอสมาชิกรัฐสภาผู้นั้นมีสิทธิที่จะยื่นยันคำขอแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อขอให้รัฐสภาวินิจฉัย

ข้อ ๒๔ รายงานการประชุมรัฐสภาครั้งใด เมื่อได้วางสำเนาไว้เพื่อให้สมาชิกรัฐสภาตรวจดูแล้วถ้ามีการแก้ไขเพิ่มเติมในภายหลังโดยสมาชิกรัฐสภาขอให้แก้ไขเพิ่มเติม ในคราวที่รัฐสภาพิจารณารับรองรายงานการประชุมรัฐสภานั้น เลขาธิการรัฐสภาจะต้องแถลงต่อที่ประชุมรัฐสภาถึงการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว

การรับรองรายงาน
การประชุม

ข้อ ๒๕ เมื่อที่ประชุมรัฐสภาได้รับรองรายงานการประชุมรัฐสภาครั้งใดแล้ว ให้ประธานรัฐสภาลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

รายงานการประชุมรัฐสภาที่ยังมิได้มีการรับรอง เพราะเหตุที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ให้เลขาธิการรัฐสภาบันทึกเหตุ นั้นไว้ และลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๒๖ การประชุมลับต้องจดยางงานการ การจดยางงาน
ประชุมทุกครั้ง เว้นแต่ที่ประชุมรัฐสภาอาจมีมติไม่ให้จดยางงานการประชุมลับ
รายงานการประชุมลับครั้งใดทั้งหมด หรือแต่เพียงบาง
ส่วนก็ได้ แต่ให้มีบันทึกเหตุการณ์ไว้

ข้อ ๒๗ การเปิดเผยรายงานการประชุมลับ การเปิดเผยรายงาน
ให้เป็นไปตามมติของที่ประชุมรัฐสภา การประชุมลับ

ข้อ ๒๘ ให้เลขาธิการรัฐสภาเป็นผู้พิมพ์และ การจัดพิมพ์รายงาน
โฆษณารายงานการประชุมรัฐสภา ทั้งนี้ นอกจาก การประชุม
รายงานการประชุมลับที่ที่ประชุมรัฐสภาไม่มีมติไม่ให้
เปิดเผย

ส่วนที่ ๒

การเสนอญัตติ

ข้อ ๒๙ ญัตติทั้งหลายต้องเสนอล่วงหน้าเป็น การเสนอญัตติ
หนังสือต่อประธานรัฐสภา และต้องมีสมาชิกรัฐสภา
รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน ทั้งนี้ เว้นแต่ข้อบังคับนี้ได้
กำหนดไว้โดยเฉพาะเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๓๐ ญัตติตามมาตรา ๑๓๓ และมาตรา ๒๙๑ ญัตติที่ไม่ต้องมี
ของรัฐธรรมนุญ และญัตติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ ผู้รับรอง
ไม่ต้องมีผู้รับรอง

ข้อ ๓๑ ญัตติต่อไปนี้ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าหรือ ญัตติที่ไม่ต้อง
เป็นหนังสือ เสนอล่วงหน้า
หรือเป็นหนังสือ

- (๑) ขอให้ปรึกษาหรือพิจารณาเป็นเรื่องด่วน
- (๒) ขอให้เปลี่ยนระเบียบวาระการประชุมรัฐสภา
- (๓) ขอให้ลงมติตามข้อ ๒๖
- (๔) ญัตติในข้อ ๓๒ ข้อ ๕๓ ข้อ ๕๔ ข้อ ๕๕

ข้อ ๕๖ หรือข้อ ๑๑๖

(๕) ญัตติที่ประธานอนุญาตตามที่เห็นสมควร

ญัตติที่เสนอได้
ในขณะที่ที่ประชุม
กำลังพิจารณา
ญัตติอื่น

ข้อ ๓๒ เมื่อที่ประชุมรัฐสภากำลังปรึกษาหรือ
พิจารณาญัตติใดอยู่ ห้ามเสนอญัตติอื่นนอกจากญัตติ
ต่อไปนี้

(๑) ขอให้รวมระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาที่
เป็นเรื่องเดียวกัน ทำนองเดียวกันหรือเกี่ยวเนื่องกันเพื่อ
พิจารณาพร้อมกัน

(๒) ขอให้ส่งปัญหาไปยังคณะกรรมการธิการเพื่อ
พิจารณาหรือขอให้บุคคลใดส่งเอกสารหรือมาแถลง
ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น

(๓) ขอให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือ
ลงมติ

(๔) ขอให้เลื่อนการปรึกษาหรือพิจารณา

(๕) ขอให้ปิดอภิปราย

ญัตติตาม (๒) (๔) หรือ (๕) เมื่อที่ประชุมรัฐสภา
ลงมติเห็นชอบตามที่เสนอแล้ว ห้ามเสนอญัตติอื่นในข้อ
นี้อีก

ข้อ ๓๓ ญัตติตามข้อ ๓๒ (๕) ห้ามผู้ใดเสนอใน
คราวเดียวกับการอภิปรายของตน

ข้อ ๓๔ ญัตติที่เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ การเสนอและ
สมาชิกวุฒิสภาผู้เสนอและผู้รับรองต้องลงลายมือชื่อใน การรับรองญัตติ
ญัตตินั้น

ข้อ ๓๕ ญัตติที่ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็น
หนังสือ ให้ผู้รับรองญัตติแสดงการรับรองโดยวิธียกมือขึ้น
พันศรัทธา

ข้อ ๓๖ ญัตติที่บรรจุเข้าระเบียบวาระการ การถอนหรือแก้ไข
ประชุมวุฒิสภาแล้ว หากผู้เสนอญัตติจะถอนญัตติหรือจะ เพิ่มเติมญัตติ
แก้ไขเพิ่มเติม หรือจะถอนชื่อจากการเป็นผู้ร่วมกันเสนอ
หรือผู้รับรองจะถอนการรับรองญัตติจะต้องได้รับความ
ยินยอมของที่ประชุมวุฒิสภา

ข้อ ๓๗ การขอถอนคำแปรญัตติจะกระทำเมื่อ
ใดก็ได้ แต่การขอแก้ไขเพิ่มเติมคำแปรญัตติจะกระทำได้
เฉพาะภายในกำหนดเวลาแปรญัตติ

ข้อ ๓๘ ญัตติหรือคำแปรญัตติใดถึงวาระ กรณีที่ญัตติหรือ
พิจารณาในที่ประชุมวุฒิสภาแล้ว ถ้าผู้เสนอญัตติหรือ คำแปรญัตติตกไป
ผู้แปรญัตติไม่ชี้แจงในที่ประชุมวุฒิสภา หรือผู้เสนอญัตติ
หรือผู้แปรญัตติไม่อยู่ในที่ประชุมวุฒิสภาโดยไม่มีผู้ชี้แจง
แทนในฐานะผู้รับมอบหมาย ญัตติหรือคำแปรญัตตินั้น
เป็นอันตกไป

การมอบหมายให้ชี้แจงแทนต้องมอบแก่สมาชิก
รัฐสภาและต้องทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธาน

ข้อ ๓๙ ญัตติใดตกไปแล้ว ห้ามนำญัตติซึ่งมี
หลักการเช่นเดียวกันขึ้นเสนออีกในสมัยประชุมเดียวกัน
เว้นแต่ญัตติที่ยังมิได้มีการลงมติหรือญัตติที่ประธาน
รัฐสภาจะอนุญาต ในเมื่อพิจารณาเห็นว่าเหตุการณ์ได้
เปลี่ยนแปลงไป

ส่วนที่ ๓

การอภิปราย

ผู้มีสิทธิ อภิปรายก่อน ข้อ ๔๐ ผู้มีสิทธิอภิปรายก่อน คือ ผู้เสนอญัตติ
หรือผู้แปรญัตติ แต่ถ้าผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติมีหลาย
คน ให้ประธานอนุญาตให้อภิปรายก่อนได้เพียงคนเดียว

กรรมาธิการซึ่งได้สงวนความเห็น กรรมาธิการ
ผู้รับมอบหมายจากกรรมาธิการซึ่งได้สงวนความเห็น
หรือสมาชิกรัฐสภาหรือกรรมาธิการผู้รับมอบหมายจาก
ผู้แปรญัตติซึ่งได้สงวนคำแปรญัตติไว้ในชั้นคณะ
กรรมาธิการ ให้มีฐานะเสมือนเป็นผู้แปรญัตติด้วย

ลำดับในการ อภิปราย ข้อ ๔๑ เมื่อผู้อภิปรายก่อนได้อภิปรายแล้ว
การอภิปรายในลำดับต่อไปจะต้องเป็นการอภิปรายสลับ
กันระหว่างฝ่ายคัดค้านและฝ่ายสนับสนุน เว้นแต่ในวาระ
ของฝ่ายใดไม่มีผู้อภิปรายอีกฝ่ายหนึ่งจึงอภิปรายซ้อนได้

การอภิปรายไม่สนับสนุนและไม่คัดค้าน ย่อมกระทำได้โดยไม่ต้องสลับ และไม่ให้นับเป็นวาระอภิปรายของฝ่ายใด

ข้อ ๔๒ ถ้ามีผู้ขออภิปรายหลายคน ประธานจะ กรณีมีผู้ขอ ให้คนใดอภิปรายก็ได้ แต่ให้คำนึงถึงผู้เสนอญัตติผู้แปร อภิปรายหลายคน ญัตติ และผู้ซึ่งยังมีได้อภิปรายด้วย

ข้อ ๔๓ ในการอภิปรายต้องอยู่ในประเด็นหรือ ลักษณะ เกี่ยวกับประเด็นที่กำลังปรึกษากันอยู่ต้องไม่ฟุ่มเฟือย การอภิปราย วนเวียน ซ้ำซาก หรือซ้ำกับผู้อื่น และห้ามนำเอกสารใด ๆ มาอ่านในที่ประชุมรัฐสภาโดยไม่จำเป็น และห้ามนำวัตถุใด ๆ เข้ามาแสดงในที่ประชุมรัฐสภา ทั้งนี้ เว้นแต่ประธานจะอนุญาต

ห้ามผู้อภิปรายแสดงกิริยา หรือใช้วาจาอันไม่สุภาพ ใส่ร้าย หรือเสียดสีบุคคลใด และห้ามกล่าวถึงพระมหากษัตริย์ หรือออกชื่อสมาชิกรัฐสภาหรือบุคคลใดโดยไม่จำเป็น

ข้อ ๔๔ ถ้าประธานเห็นว่าผู้ใดได้อภิปรายพอสมควรแล้ว ประธานจะให้ผู้นั้นยุติการอภิปรายก็ได้

ข้อ ๔๕ สมาชิกรัฐสภาผู้ใดต้องการประท้วงว่า การประท้วง มีการฝ่าฝืนข้อบังคับ ให้ยื่นและยกมือขึ้นพ้นศีรษะ ประธานต้องให้โอกาสผู้นั้นชี้แจง แล้วให้ประธานวินิจฉัยว่า ได้มีการฝ่าฝืนข้อบังคับตามที่ประท้วงหรือไม่ คำวินิจฉัยของประธานถือเป็นเด็ดขาด

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่ผู้ถูกอภิปรายพาดพิงถึงเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องอื่นใดอันเป็นที่เสียหายแก่ผู้นั้น

การถอนคำพูด ข้อ ๔๖ เมื่อมีผู้ประท้วงตามข้อ ๔๕ ผู้อภิปรายอาจถอนคำพูดของตน หรือตามคำวินิจฉัยของประธานได้ ถ้าผู้อภิปรายออกไปจากที่ประชุมรัฐสภาโดยไม่ถอนคำพูดตามคำวินิจฉัยของประธาน ให้ประธานบันทึกพฤติกรรมการไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยไว้ในรายงานการประชุม

การยุติ ข้อ ๔๗ การอภิปรายเป็นอันยุติ เมื่อ
การอภิปราย (๑) ไม่มีผู้ใดอภิปราย
(๒) ที่ประชุมรัฐสภาลงมติให้ปิดอภิปราย
ข้อ ๔๘ ในกรณีที่ประธานพิจารณาเห็นว่าได้อภิปรายกันพอสมควรแล้ว จะขอให้ที่ประชุมรัฐสภาวินิจฉัยว่าจะปิดอภิปรายหรือไม่ก็ได้

การอภิปรายสรุป ข้อ ๔๙ เมื่อการอภิปรายได้ยุติแล้ว ห้ามผู้ใดอภิปรายอีก เว้นแต่ที่ประชุมรัฐสภาจะต้องลงมติในเรื่องนั้นจึงให้ผู้ซึ่งมีสิทธิอภิปรายก่อนคนใดคนหนึ่งมีสิทธิอภิปรายสรุปได้อีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งสุดท้ายก่อนที่ที่ประชุมรัฐสภาจะลงมติ

การชี้แจง ข้อ ๕๐ ประธานอาจอนุญาตให้รัฐมนตรีมอบ
ข้อเท็จจริง หมายให้บุคคลใด ๆ ชี้แจงข้อเท็จจริงต่อที่ประชุมรัฐสภา ประกอบการอภิปรายของรัฐมนตรีก็ได้

ข้อ ๕๑ ถ้าประธานให้สัตยาบันด้วยการเคาะ อำนาจประธาน
ก่อนหรือยืดยุ่น ให้ผู้ที่กำลังพูด หยุดพูดและนั่งลงทันที ในการประชุม

ส่วนที่ ๔

การลงมติ

ข้อ ๕๒ ในกรณีที่จะต้องมีมติของรัฐสภา ให้ การลงมติ
ประธานมีสัตยาบันให้สมาชิกรัฐสภาทราบก่อนลงมติและ
การลงมติต้องมีสมาชิกรัฐสภาครบองค์ประชุม

ในกรณีที่ถ้าความเห็นของที่ประชุมรัฐสภามีสอง
ฝ่ายให้ถือเอาจำนวนคะแนนเสียงฝ่ายที่มากกว่า และ
ถ้าความเห็นของที่ประชุมรัฐสภามีตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไป
ให้ถือเอาจำนวนคะแนนเสียงฝ่ายที่มากที่สุด เว้นแต่ที่มี
บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับนี้

ในกรณีที่มีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานออก
เสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด การออกเสียง
ชี้ขาดของประธานให้กระทำการเปิดเผย โดยจะให้
เหตุผลหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๕๓ การออกเสียงลงคะแนนให้กระทำ การออกเสียง
เป็นการเปิดเผย แต่เมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอหรือสมาชิก
รัฐสภาเสนอขอตีโดยมีสมาชิกรัฐสภารับรองไม่น้อยกว่า
สี่สิบคนขอให้กระทำการลับจึงให้ลงคะแนนลับ

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีร้องขอหรือสมาชิก
รัฐสภาเสนอญัตติให้ลงคะแนนลับตามวรรคหนึ่ง ถ้ามี
สมาชิกรัฐสภาคัดค้านและมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งใน
สามของสมาชิกรัฐสภาในที่ประชุมรัฐสภาให้ถือเป็น
เอกสิทธิ์ที่จะลงคะแนนโดยเปิดเผย

การออกเสียง
ลงคะแนนเปิดเผย ข้อ ๕๔ การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยมีวิธี
ปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนตามที่ประธาน
กำหนด

(๒) เรียกชื่อสมาชิกรัฐสภาตามลำดับอักษร ให้
ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายคน ตามวิธีที่ประธานกำหนด

(๓) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมรัฐสภาเห็นสมควร
เฉพาะกรณี

การออกเสียงลงคะแนนตาม (๑) หากเครื่องออก
เสียงลงคะแนนขัดข้อง ให้เปลี่ยนเป็นวิธีการตามที่
ประธานกำหนด

การออกเสียงลงคะแนนให้ใช้วิธีตาม (๑) จะใช้
วิธีตาม (๒) หรือ (๓) ได้ต่อเมื่อสมาชิกรัฐสภาเสนอญัตติ
และที่ประชุมรัฐสภาอนุมัติ หรือเมื่อมีการนับคะแนนเสียง
ใหม่ตามข้อ ๕๖

การออกเสียงลงคะแนนตาม (๒) หรือวรรคสอง
ให้ประธานเชิญสมาชิกรัฐสภาทุกคนเป็นผู้ตรวจนับ
คะแนน

ข้อ ๕๕ การออกเสียงลงคะแนนลับมีวิธีปฏิบัติ การออกเสียง
ดังต่อไปนี้ ลงคะแนนลับ

(๑) เขียนเครื่องหมายบนแผ่นกระดาษใส่ซองที่
เจ้าหน้าที่จัดให้ ผู้เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ผู้ไม่เห็น
ด้วยให้เขียนเครื่องหมาย X ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้เขียน
เครื่องหมาย O

(๒) เขียนเครื่องหมายหรือวิธีอื่นใด ตามที่
ประธานกำหนดลงบนแผ่นกระดาษใส่ซองที่เจ้าหน้าที่
จัดให้

ให้นำความในข้อ ๕๔ วรรคสาม และวรรคสี่ มา
ใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๕๖ เมื่อมีการออกเสียงลงคะแนนตาม การนับคะแนน
ข้อ ๕๔ (๑) ถ้าสมาชิกรัฐสภาร้องขอโดยมีสมาชิก เสียงใหม่
รัฐสภารับรองไม่น้อยกว่าสี่สิบคนให้มีการนับใหม่ ก็ให้มี
การนับคะแนนเสียงใหม่ และให้เปลี่ยนวิธีการลงคะแนน
เป็นวิธีตามข้อ ๕๔ (๒) เว้นแต่คะแนนเสียงมีความต่างกัน
เกินกว่าสามสิบคะแนนจะขอให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่
มิได้

เมื่อได้มีการออกเสียงลงคะแนนตามข้อ ๕๔ (๒)
แล้ว จะขอให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่อีกมิได้

ข้อ ๕๗ สมาชิกรัฐสภาซึ่งเข้ามาในที่ประชุม
รัฐสภาระหว่างการออกเสียงลงคะแนนอาจออกเสียงลง
คะแนนได้ก่อนประธานสั่งปิดการนับคะแนน

การประกาศมติ ข้อ ๕๘ เมื่อได้นับคะแนนเสียงเสร็จแล้ว ให้
 ต่อที่ประชุม ประธานประกาศมติต่อที่ประชุมรัฐสภาทันที ถ้าเรื่องใด
 รัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับนี้กำหนดไว้ว่า มติจะต้อง
 ประกอบด้วยคะแนนเสียงถึงจำนวนเท่าใดก็ให้ประกาศ
 ด้วยว่าคะแนนเสียง ถึงจำนวนที่กำหนดไว้ในวันหรือไม่

ข้อ ๕๙ ญัตติใดไม่มีผู้คัดค้าน ให้ประธานถาม
 ที่ประชุมรัฐสภาว่ามีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ เมื่อไม่มี
 ผู้เห็นเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าที่ประชุมลงมติเห็นชอบด้วย
 ญัตตินั้น

ความในวรรคหนึ่งไม่ให้ใช้บังคับแก่ญัตติที่เป็น
 ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม หรือเรื่องอื่นใดที่รัฐธรรมนูญ
 หรือข้อบังคับนี้กำหนดให้ที่ประชุมรัฐสภาวินิจฉัยโดย
 การออกเสียงลงคะแนน

บันทึกและ ข้อ ๖๐ ให้เลขาธิการรัฐสภาจัดทำบันทึกการ
 ปิดประกาศ ออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกรัฐสภาแต่ละคนและ
 การออกเสียง ปิดประกาศบันทึกดังกล่าวไว้ ณ บริเวณรัฐสภาที่
 ประชาชนเข้าไปตรวจสอบได้ เว้นแต่การออกเสียง
 ลงคะแนนเป็นการลับตามข้อ ๕๕

หมวด ๓ กรรมวิธีการ

ข้อ ๖๑ การตั้งคณะกรรมการของรัฐสภา การตั้ง
กรรมวิธีการที่ตั้งจากผู้ที่เป็นสมาชิกของแต่ละสภาจะต้อง คณะกรรมการ
มีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวน ของรัฐสภา
สมาชิกของแต่ละสภา และกรรมวิธีการที่ตั้งจากผู้ที่เป็น
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียง
กับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ
แต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่มพรรคการเมืองที่มีอยู่ใน
สภาผู้แทนราษฎร

ข้อ ๖๒ ภายใต้บังคับข้อ ๖๑ ในการเลือกตั้ง การเลือกตั้ง
คณะกรรมการของรัฐสภา สมาชิกรัฐสภาแต่ละคน มี คณะกรรมการ
สิทธิเสนอชื่อได้ไม่เกินจำนวนกรรมวิธีการ การเสนอนั้น
ต้องมีสมาชิกรัฐสภารับรองไม่น้อยกว่าสิบคน ถ้ามีการ
เสนอชื่อกรรมการเท่ากับจำนวนกรรมวิธีการทั้งหมด
ให้ถือว่าผู้ถูกเสนอชื่อนั้นเป็นผู้ได้รับเลือก ถ้ามีการเสนอ
ชื่อมากกว่าจำนวนกรรมวิธีการทั้งหมด ให้ออกเสียงลง
คะแนนเป็นการลับ

ข้อ ๖๓ การประชุมคณะกรรมการต้องมี องค์ประชุม
กรรมวิธีการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน คณะกรรมการ
กรรมวิธีการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

การประชุม คณะกรรมการ
 ข้อ ๖๔ การประชุมคณะกรรมการให้นำ
 ข้อบังคับนี้เฉพาะที่เกี่ยวกับการประชุมรัฐสภามาใช้บังคับ
 โดยอนุโลม

ให้คณะกรรมการแต่ละคณะเลือกตั้งประธาน
 รองประธาน เลขานุการ และตำแหน่งอื่น ๆ จาก
 กรรมการในคณะนั้น ๆ

ในการดำเนินการตามวรรคสอง ให้กรรมการ
 ผู้มีอายุสูงสุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมของคณะกรรมการ เป็น
 ประธานชั่วคราวของที่ประชุม เพื่อดำเนินการเลือกตั้ง
 ประธานและรองประธาน

คณะกรรมการมีอำนาจตั้งคณะอนุกรรมการ
 เพื่อพิจารณาปัญหาใด ๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่
 ตามแต่จะมอบหมายได้

การเรียกเอกสาร หรือบุคคลมาชี้แจง
 ข้อ ๖๕ การเรียกเอกสารจากบุคคลใด ๆ หรือ
 เรียกบุคคลใด ๆ มาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความ
 คิดเห็นในการประชุมคณะกรรมการให้ทำเป็นหนังสือ
 ลงลายมือชื่อประธานคณะกรรมการ หรือผู้ปฏิบัติ
 หน้าที่แทนประธานคณะกรรมการ

การเข้าฟัง
 การประชุม คณะกรรมการ
 ข้อ ๖๖ ในการประชุมคณะกรรมการ สมาชิก
 รัฐสภา รัฐมนตรี หรือผู้ซึ่งประธานของที่ประชุมอนุญาตมี
 สิทธิเข้าฟังการประชุม

ในกรณีประชุมลับ ผู้ที่จะเข้าฟังการประชุมได้
 ต้องเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประชุมและได้รับ
 อนุญาตจากประธานของที่ประชุม

ข้อ ๖๗ ภายใต้บังคับข้อ ๖๖ ผู้เสนอญัตติ รัฐมนตรี และผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีมอบหมายมีสิทธิชี้แจง แสดงความคิดเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการได้ตลอด เรื่อง ส่วนผู้แปรญัตติมีสิทธิชี้แจงแสดงความคิดเห็นได้ เฉพาะที่แปรญัตติไว้

การชี้แจงแสดงความคิดเห็นตามวรรคหนึ่ง ผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติอาจมอบหมายเป็นหนังสือให้ สมาชิกรัฐสภาผู้อื่นหรือกรรมการท่านใดท่านหนึ่ง กระทำแทนได้

ข้อ ๖๘ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของคณะ กรรมการ คณะกรรมการอาจขอให้เลขาธิการรัฐสภา แต่งตั้งข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร คนหนึ่ง เพื่อปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการใน คณะกรรมการก็ได้

ข้อ ๖๙ ให้เลขาธิการรัฐสภาประกาศกำหนด การประชุมคณะกรรมการไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และมีหนังสือนัดผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติมาชี้แจงประกอบ ญัตติหรือคำแปรญัตติ แล้วแต่กรณี ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า สามวัน หากเรื่องใดจะก่อให้เกิดผลใช้บังคับเป็นกฎหมาย หรือเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน ให้แจ้งคณะ รัฐมนตรีทราบด้วย

กรณีคำแปรญัตติ ข้อ ๗๐ ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายไม่
ตกไป มาชี้แจงต่อคณะกรรมการตามนัดจนเวลาล่วงไปเกิน
กว่าสามสัปดาห์นับแต่เวลาที่ได้เริ่มพิจารณาคำแปรญัตติ
ใดให้คำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป เว้นแต่คณะ
กรรมการพิจารณาเรื่องนั้นยังไม่เสร็จ หรือที่ประชุม
อนุญาตให้เลื่อนการชี้แจงออกไป

สงวนคำแปรญัตติ ข้อ ๗๑ ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายไม่
เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการในข้อใดจะสงวน
คำแปรญัตติในข้อนั้นไว้เพื่อขอให้รัฐสภาวินิจฉัยก็ได้

สงวนความเห็น ข้อ ๗๒ กรรมการผู้ใดไม่เห็นด้วยกับมติของ
คณะกรรมการในข้อใด จะสงวนความเห็นไว้เพื่อขอ
ให้รัฐสภาวินิจฉัยก็ได้

การรายงาน ข้อ ๗๓ เมื่อคณะกรรมการได้กระทำกิจการ
ผลการพิจารณา หรือพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใดตามที่รัฐสภา
สอบสวนต่อรัฐสภา มอบหมายเสร็จแล้ว ให้รายงานต่อรัฐสภา

ในที่ประชุมรัฐสภา คณะกรรมการมีสิทธิแถลง
ชี้แจง หรือแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกระทำดังกล่าวใน
วรรคหนึ่ง ในการนี้ คณะกรรมการจะมอบหมายให้
บุคคลใดแถลงหรือชี้แจงแทนก็ได้ เมื่อได้รับอนุญาตจาก
ประธาน

ข้อสังเกตของ ข้อ ๗๔ ถ้าคณะกรรมการเห็นว่า มีข้อสังเกต
คณะกรรมการ ที่คณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่
เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติ ก็ให้บันทึกข้อสังเกต

ดังกล่าวนั้นไว้ในรายงานของคณะกรรมการ เพื่อให้
รัฐสภาพิจารณา

ในกรณีที่รัฐสภาเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการ ให้ประธานรัฐสภาแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่ประธานรัฐสภาส่งข้อสังเกตของคณะกรรมการให้คณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง ทราบ ให้คณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กร ตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องแจ้งให้ประธานรัฐสภาทราบว่าได้ปฏิบัติตามข้อสังเกตนั้นประการใดหรือไม่ และให้ประธานรัฐสภาแจ้งให้ที่ประชุมรัฐสภาทราบในโอกาสแรกที่มีการประชุมรัฐสภา

ข้อ ๗๕ ถ้ารัฐสภามีมติให้คณะกรรมการใด กระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใดให้
เสร็จภายในกำหนดเวลาใด และคณะกรรมการนั้น
กระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาไม่เสร็จ
ภายในเวลาที่กำหนด ประธานคณะกรรมการต้อง
รายงานให้ประธานรัฐสภาทราบโดยด่วน

กรณีคณะ
กรรมการกระทำ
กิจการใดไม่เสร็จ
ตามเวลาที่กำหนด

ให้ประธานรัฐสภามีอำนาจอนุญาตให้ขยายเวลาที่กำหนดไว้ได้ตามที่พิจารณาเห็นสมควรแล้วแจ้งให้ที่ประชุมรัฐสภาทราบภายหลัง

การนับระยะเวลาดังกล่าวในวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เริ่มนับแต่วันที่รัฐสภามีมติกำหนดระยะเวลา

การพ้นจากตำแหน่ง
ของกรรมการ

ข้อ ๗๖ กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง หรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร

(๒) ตาย

(๓) ลาออก

(๔) ขาดจากสมาชิกภาพแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิก

(๕) รัฐสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

ตั้งกรรมการแทน
ตำแหน่งที่ว่าง

ข้อ ๗๗ ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการใดว่างลง ให้ประธานคณะกรรมการแจ้งต่อประธานรัฐสภา เพื่อขอให้รัฐสภาตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง

หมวด ๔

การให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๔๕

ของรัฐธรรมนูญ

การพิจารณา ข้อ ๗๘ เมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอให้รัฐสภามีมติ
ร่าง พ.ร.บ. ตาม ให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๔๕ ของ
มาตรา ๑๔๕ รัฐธรรมนูญแล้ว ให้ประธานรัฐสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระ
การประชุมรัฐสภาเป็นเรื่องด่วน

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้ที่ประชุมรัฐสภาพิจารณาและลงมติว่าจะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัตินั้นดังกล่าว

ในกรณีที่ที่ประชุมรัฐสภามีมติให้ความเห็นชอบ คณะกรรมาธิการ ให้ที่ประชุมรัฐสภาตั้งบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิก ร่วมกัน ของแต่ละสภามีจำนวนเท่ากันตามที่คณะรัฐมนตรีเสนอ ประกอบกันเป็นคณะกรรมาธิการร่วมกัน เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น

ข้อ ๗๙ ในการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ การพิจารณาของ ร่วมกันให้นำความในหมวด ๓ กรรมาธิการมาใช้บังคับ คณะกรรมาธิการ โดยอนุโลม และให้นำข้อ ๗๖ ข้อ ๗๗ ข้อ ๗๘ และข้อ ๑๐๒ ร่วมกัน มาใช้บังคับกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดย อนุโลม

ข้อ ๘๐ เมื่อรัฐสภาได้พิจารณาร่างพระราช รัฐสภาพิจารณา บัญญัติตามที่คณะกรรมาธิการร่วมกันเสนอเสร็จแล้วให้ ร่าง พ.ร.บ. ที่คณะ ที่ประชุมรัฐสภาลงมติว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยกับ กรรมาธิการร่วมกัน เสนอ ร่างพระราชบัญญัตินั้นดังกล่าว

ข้อ ๘๑ ในกรณีที่รัฐสภาลงมติตามข้อ ๗๘ หรือ กรณีไม่เห็นชอบ ข้อ ๘๐ ไม่เห็นชอบด้วย ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

ข้อ ๘๒ เมื่อรัฐสภามีมติเห็นชอบด้วยตามข้อ กรณีเห็นชอบ ๘๐ ให้ประธานรัฐสภาดำเนินการส่งร่างพระราชบัญญัติ ตามมติของรัฐสภา เพื่อให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ ทูลกระหม่อมถวายต่อไป

หมวด ๕
การให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๕๓
ของรัฐธรรมนูญ

การให้ความเห็นชอบตาม มาตรา ๑๕๓ ของ รัฐธรรมนูญ

ข้อ ๘๓ เมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอให้รัฐสภา พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติต่อไป ตามมาตรา ๑๕๓ ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานรัฐสภา บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาเป็นเรื่องด่วน

ข้อ ๘๔ เมื่อรัฐสภาที่มีมติเห็นชอบตามข้อ ๘๓ แล้ว ให้รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติต่อไป ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และข้อบังคับของแต่ละ สภาเว้นแต่การนับระยะเวลาที่อยู่ในระหว่างการพิจารณา ของวุฒิสภามาตรา ๑๔๖ ของรัฐธรรมนูญให้เริ่มนับ ระยะเวลาตั้งแต่วันที่รัฐสภาที่มีมติเห็นชอบ

หมวด ๖

การรับฟังคำชี้แจงและการให้ความเห็นชอบ หนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๘๕ เมื่อคณะรัฐมนตรีเสนอเรื่องเพื่อรับฟังคำชี้แจงและการให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญา ตามมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานรัฐสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาเป็นเรื่องด่วน

ในกรณีที่ที่ประชุมรัฐสภาไม่มีมติให้ตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณาก่อนให้ความเห็นชอบให้ความเห็นในหมวด ๓ กรรมการมาใช้บังคับกับการพิจารณาของคณะกรรมการโดยอนุโลม

การรับฟังคำชี้แจงและการให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญ

หมวด ๗

การเสนอและการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๘๖ ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมต้องแบ่งเป็นมาตรา และต้องมีบันทึกประกอบดังต่อไปนี้

- (๑) หลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม
- (๒) เหตุผลในการเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

เพิ่มเติม

การเสนอและการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

(๓) บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่าง
รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

หลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้นให้
กำหนดโดยชัดแจ้ง

การแก้ไขเพิ่มเติม หรือการยกเลิกมาตราใด
ของรัฐธรรมนูญให้ระบุมাত্রาที่ต้องการแก้ไขเพิ่มเติม
หรือยกเลิกไว้ในหลักการหรือจะระบุไว้ในเหตุผลด้วยก็ได้

ร่างรัฐธรรมนูญ
แก้ไขเพิ่มเติม
ที่เสนอมิได้

ข้อ ๘๗ ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่มีผล
เป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือเปลี่ยนแปลงรูป
ของรัฐ จะเสนอมิได้

ร่างรัฐธรรมนูญ
แก้ไขเพิ่มเติม
ที่เสนอต่อรัฐสภา

ข้อ ๘๘ ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่เสนอ
ต่อรัฐสภา ให้ประธานรัฐสภาเปิดเผยเพื่อให้ประชาชน
ทราบและสามารถเข้าถึงข้อมูลรายละเอียดของร่าง
รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้นได้โดยสะดวกตามวิธีการที่
ประธานรัฐสภากำหนด

ร่างรัฐธรรมนูญ
แก้ไขเพิ่มเติม
ที่ประชาชน
ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
เข้าชื่อเสนอ

ข้อ ๘๙ ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่
ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอให้เลขาธิการ
รัฐสภาจัดทำรายงานผลการดำเนินการร่างรัฐธรรมนูญ
แก้ไขเพิ่มเติมนั้นเพื่อให้รัฐสภาทราบด้วย

ในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม
ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้แทนของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่
เข้าชื่อเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้น เป็นผู้

เสนอและชี้แจงร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมต่อที่ประชุม
รัฐสภา

ข้อ ๙๐ ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่มี ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไข
ผู้เสนอตามมาตรา ๒๙๑ (๑) ของรัฐธรรมนูญให้ประธาน รัฐสภาเพิ่มเติมที่มีผู้เสนอ
รัฐสภาทำการตรวจสอบ และหากมีข้อบกพร่องให้ ตามมาตรา ๒๙๑
ประธานรัฐสภาแจ้งผู้เสนอเพื่อแก้ไขให้ถูกต้อง

ข้อ ๙๑ ให้ประธานรัฐสภาบรรจุร่างรัฐธรรมนูญ ระเบียบวาระ
แก้ไขเพิ่มเติมเข้าระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาภายใน การประชุม
สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับญัตตินั้น กำหนดวันดังกล่าวให้
หมายถึงวันในสมัยประชุมเว้นแต่ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไข
เพิ่มเติมที่เสนอโดยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้นับแต่
วันที่ตรวจสอบเอกสารถูกต้องครบถ้วน

ข้อ ๙๒ การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไข การพิจารณา
เพิ่มเติมให้กระทำเป็นสามวาระตามลำดับ ร่างรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๙๓ การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไข แก้ไขเพิ่มเติม
เพิ่มเติมในวาระที่หนึ่ง ให้รัฐสภาพิจารณาและลงมติว่า วาระที่หนึ่งรับหรือ
จะรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญ ไม่รับหลักการ
แก้ไขเพิ่มเติมนั้น

การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่หนึ่งขึ้นรับ การออกเสียง
หลักการ ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย และ ลงคะแนนใน
ต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการแก้ไขเพิ่มเติมนั้น วาระที่หนึ่ง
ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่
ของทั้งสองสภา

เพื่อประโยชน์แก่การวินิจฉัยดังกล่าวในวรรค
หนึ่ง ที่ประชุมรัฐสภาจะตั้งคณะกรรมการพิจารณา ก่อน
รับหลักการก็ได้

กรณีพิจารณาร่าง
หลายฉบับรวมกัน

ในกรณีที่ที่ประชุมรัฐสภามีมติให้พิจารณาร่าง
รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหลายฉบับรวมกันรัฐสภาจะลง
มติรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญ
แก้ไขเพิ่มเติมแต่ละฉบับ หรือทั้งหมดรวมกันก็ได้ และ
เมื่อที่ประชุมรัฐสภาได้มีมติรับหลักการแล้ว ให้ลงมติว่าจะ
ใช้ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับใดเป็นหลักในการ
พิจารณาในวาระที่สอง

ข้อ ๙๔ ในกรณีที่ที่ประชุมรัฐสภามีมติในวาระ
ที่หนึ่งรับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมให้
พิจารณาในลำดับต่อไปเป็นวาระที่สอง

วาระที่สอง
ตั้งกรรมการ

ข้อ ๙๕ การพิจารณาในวาระที่สอง ให้ที่ประชุม
รัฐสภาตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งจากสมาชิก
รัฐสภาเพื่อพิจารณามีจำนวนไม่เกินสี่สิบห้าคน และ
กรรมการที่ตั้งจากผู้ที่เป็นสมาชิกของแต่ละสภาจะต้อง
มีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวน
สมาชิกของแต่ละสภาและกรรมการที่ตั้งจากผู้ที่เป็น
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียง
กับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ
แต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่มพรรคการเมืองที่มีอยู่ใน
สภาผู้แทนราษฎร

ข้อ ๙๖ การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไข การแปรญัตติ
เพิ่มเติมชั้นคณะกรรมการ สภาชิกรัฐสภาผู้ใดเห็นควร
แก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมก็ให้เสนอ
คำแปรญัตติล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะ
กรรมการภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันถัดจากวัน
ที่รัฐสภารับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม
เว้นแต่รัฐสภาจะได้กำหนดเวลาแปรญัตติ สำหรับร่าง
รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้นไว้เป็นอย่างอื่น

การแปรญัตติ โดยปกติต้องแปรเป็นรายมาตรา
การแปรญัตติเพิ่มมาตราขึ้นใหม่ หรือตัดทอน
หรือแก้ไขมาตราเดิม ต้องไม่ขัดกับหลักการแห่งร่าง
รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม เว้นแต่การแก้ไขเพิ่มเติม
มาตราที่เกี่ยวข้องกับหลักการนั้น

ข้อ ๙๗ เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาร่าง การเสนอร่างฯ
รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเสร็จแล้ว ให้เสนอร่าง ที่แก้ไขเพิ่มเติม
รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้น โดยแสดงร่างเดิมและการ
แก้ไขเพิ่มเติม พร้อมทั้งรายงานต่อประธานรัฐสภา
รายงานนั้นอย่างน้อยต้องระบุว่าได้มีหรือไม่มีการแก้ไข
เพิ่มเติมในมาตราใดบ้าง และถ้ามีการแปรญัตติ มติของ
คณะกรรมการเกี่ยวกับคำแปรญัตตินั้นเป็นประการใด
หรือมีการสงวนคำแปรญัตติของผู้แปรญัตติ หรือมีการ
สงวนความเห็นของกรรมการก็ให้ระบุไว้ในรายงาน
ด้วย

การบรรจุเข้า
ระเบียบวาระ
การประชุม
ข้อ ๙๘ เมื่อประธานรัฐสภาได้รับร่างรัฐธรรมนูญ
แก้ไขเพิ่มเติมและรายงานของคณะกรรมการตาม
ข้อ ๙๗ แล้ว ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุม
รัฐสภาภายในสิบห้าวันกำหนดวันดังกล่าวให้หมายถึงวัน
ในสมัยประชุม

การพิจารณาร่างฯ
ที่คณะกรรมการ
พิจารณาเสร็จแล้ว
ข้อ ๙๙ ในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไข
เพิ่มเติมที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วให้รัฐสภา
พิจารณาเริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียง
ตามลำดับมาตรา และให้สมาชิกรัฐสภาอภิปรายได้เฉพาะ
ถ้อยคำ หรือข้อความที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม หรือที่มีการ
สงวนคำแปรญัตติหรือที่มีการสงวนความเห็นไว้ ทั้งนี้
เว้นแต่ที่ประชุมรัฐสภาจะลงมติเป็นอย่างอื่น

การพิจารณา
ร่างฯ ที่เสนอ
โดยประชาชน
ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
ในวาระที่สอง
ข้อ ๑๐๐ การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไข
เพิ่มเติมที่เสนอโดยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
สองชั้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา ให้คณะกรรมการจัด
ให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เสนอ พร้อมทั้งรายงาน
การรับฟังความคิดเห็นต่อรัฐสภาด้วย

ข้อ ๑๐๑ การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สอง
ชั้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็น
ประมาณ

การขอแก้ไข
เพิ่มเติม
ข้อ ๑๐๒ เมื่อได้พิจารณาตามข้อ ๙๘ จนจบร่าง
แล้ว ให้รัฐสภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง
และในการพิจารณาคั้งนี้สมาชิกรัฐสภาอาจขอแก้ไข

เพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความใด
มิได้ นอกจากเนื้อความที่เห็นว่ายังขัดแย้งกันอยู่

ข้อ ๑๐๓ เมื่อได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไข
เพิ่มเติมในวาระที่สองเสร็จสิ้นแล้ว ให้รอไว้สิบห้าวัน เมื่อ
พ้นกำหนดนี้แล้วให้รัฐสภาพิจารณาเป็นวาระที่สาม

ข้อ ๑๐๔ การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไข
เพิ่มเติมในวาระที่สาม ไม่มีการอภิปรายและให้ที่ประชุม
รัฐสภาลงมติว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยในการที่จะ
ให้ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญ

วาระที่สามเห็นชอบ
หรือไม่เห็นชอบ

การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สามขั้นสุดท้าย
ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมี
คะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการที่จะให้ออกใช้เป็น
รัฐธรรมนูญมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด
เท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

ข้อ ๑๐๕ ในกรณีที่รัฐสภาลงมติในวาระที่หนึ่ง
ไม่รับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม หรือ
ลงมติในวาระที่สามไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแก้ไข
เพิ่มเติมนั้นเป็นอันตกไป

กรณีร่างรัฐธรรมนูญ
แก้ไขเพิ่มเติมตกไป

ข้อ ๑๐๖ เมื่อรัฐสภามีมติในวาระที่สามเห็น
ชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมให้ประธาน
รัฐสภาดำเนินการส่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้
นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายต่อไป

วาระที่สาม
หากเห็นชอบ

หมวด ๘ การแถลงนโยบาย

การแถลงนโยบาย ข้อ ๑๐๗ เมื่อคณะรัฐมนตรีขอแถลงนโยบายต่อรัฐสภาตามมาตรา ๑๗๖ ของรัฐธรรมนูญให้ประธานรัฐสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาเป็นเรื่องด่วน

เมื่อคณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาแล้ว ให้ประธานดำเนินการให้สมาชิกรัฐสภา ชักถามและอภิปรายรวมกัน เว้นแต่ที่ประชุมรัฐสภาได้มีมติให้ชักถาม และอภิปรายเป็นประเด็น ๆ ไป

การชักถาม และอภิปราย การแถลงนโยบาย ข้อ ๑๐๘ สมาชิกรัฐสภาที่มีสิทธิจะชักถามและอภิปรายทั้งในทางสนับสนุน และคัดค้านในเรื่องความเหมาะสมของนโยบายและความสามารถที่จะบริหารราชการแผ่นดินให้สำเร็จผลตามนโยบาย ในการนี้สมาชิกรัฐสภาอาจชักถามและอภิปรายถึงแผนการปฏิบัติ และวิธีการที่จะปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ ด้วยก็ได้

ผู้มีสิทธิตอบ อภิปราย ข้อ ๑๐๙ รัฐมนตรีเท่าที่นั้นมีสิทธิจะอภิปรายตอบข้อชักถาม หรือข้อคัดค้านของสมาชิกรัฐสภา

เพื่อความสะดวก รัฐมนตรีจะตอบสมาชิกรัฐสภาที่ชักถาม หรือคัดค้านที่ละคนเป็นลำดับไปหรือจะรวบรวมตอบครั้งละหลายคนก็ได้

ข้อ ๑๑๐ ในการอภิปรายนั้น นอกจากที่กำหนดไว้ในหมวดนี้แล้ว ให้นำความในหมวด ๒ ส่วนที่ ๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๙

การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อฟังความคิดเห็น ของสมาชิกวุฒิสภา

ข้อ ๑๑๑ เมื่อนายกรัฐมนตรีขอให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมรัฐสภาตามมาตรา ๑๗๙ ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานรัฐสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาเป็นเรื่องด่วน

การเปิดอภิปราย
ทั่วไปเพื่อฟัง
ความคิดเห็นของ
สมาชิกวุฒิสภา

ข้อ ๑๑๒ ในการอภิปรายให้นำความในหมวด ๒ ส่วนที่ ๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๑๐

การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย

ข้อ ๑๑๓ สถานที่ประชุมของรัฐสภาย่อมเป็นที่เคารพและเป็นเขตหวงห้าม บุคคลซึ่งเข้าไปในห้องประชุมรัฐสภาต้องประพฤติตนให้เรียบร้อย มีสัมมาคารวะ และต้องแต่งกายตามที่ประธานรัฐสภากำหนด

การรักษาระเบียบ
และความเรียบร้อย
ในสถานที่
ที่ประชุมสภา

บุคคลอื่นที่ไม่ใช่สมาชิกรัฐสภาหรือเจ้าหน้าที่รัฐสภาเมื่อ
หมดภารกิจต้องออกจากห้องประชุมรัฐสภา

การแต่งกายของสมาชิกรัฐสภานั้น ให้แต่งเครื่อง
แบบสมาชิกรัฐสภา หรือสากลนิยม หรือชุดพระราชทาน
หรือตามที่ประธานรัฐสภากำหนด

ห้ามใช้เครื่องมือสื่อสารใด ๆ รวมทั้งห้ามสูบบุหรี่
ในห้องประชุมรัฐสภา

อำนาจของประธาน
ในการรักษาระเบียบ
และความเรียบร้อย

ข้อ ๑๑๔ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบังคับนี้ประธานมี
อำนาจเตือน ห้ามปราม ให้ถอนคำพูด ห้ามพูดในเรื่องที่
กำลังปรึกษากันอยู่ ให้กล่าวขอขมาในที่ประชุมรัฐสภา
หรือสั่งให้ออกไปจากที่ประชุมรัฐสภาโดยมีหรือไม่มี
กำหนดเวลาในครั้งนั้นก็ไ้

ในกรณีที่ประธานสั่งให้ผู้ใดออกจากที่ประชุม
รัฐสภา หากผู้นั้นขัดขืน ประธานมีอำนาจสั่งเจ้าหน้าที่
รักษาความปลอดภัยให้นำตัวออกจากสถานที่ประชุม
รัฐสภาหรือออกไปให้พ้นบริเวณรัฐสภา

คำสั่งของประธานตามข้อนี้ ผู้ใดจะโต้แย้งมิได้

การรักษาระเบียบ
และความสงบ
เรียบร้อยที่เกี่ยวกับ
บุคคลภายนอก

ข้อ ๑๑๕ การรักษาระเบียบและความสงบ
เรียบร้อยในส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอกที่จะเข้ามาใน
ที่ประชุมรัฐสภา หรือบริเวณรัฐสภา หรือเข้าฟังการ
ประชุมรัฐสภา ตลอดจนมารยาทของบุคคลเช่นว่านั้น
และการโฆษณาข้อความเกี่ยวกับการประชุมรัฐสภา ให้
เป็นไปตามระเบียบที่ประธานรัฐสภากำหนดไว้

หมวด ๑๑

บทสุดท้าย

ข้อ ๑๑๖ ถ้าประธานขอปรึกษา หรือสมาชิก การงดใช้ รัฐสภาเสนอญัตติโดยมีสมาชิกรัฐสภารับรองไม่น้อยกว่า ข้อบังคับ สี่สิบคน ให้งดใช้ข้อบังคับข้อใดข้อหนึ่งทั้งหมด หรือบาง ส่วนเป็นการชั่วคราวเฉพาะกรณีหากที่ประชุมรัฐสภา อนุมัติก็ให้ใช้ได้

ข้อ ๑๑๗ ถ้ามีปัญหาที่จะต้องตีความข้อบังคับนี้ การตีความ ให้เป็นอำนาจของรัฐสภาที่จะวินิจฉัย และเมื่อที่ประชุม ข้อบังคับ รัฐสภาได้ลงมติวินิจฉัยโดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาเป็น ประการใดแล้ว ให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นเป็นเด็ดขาด

การขอให้ที่ประชุมรัฐสภาวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง อาจกระทำได้โดยประธานขอปรึกษา หรือสมาชิกรัฐสภา เสนอญัตติโดยมีสมาชิกรัฐสภารับรองไม่น้อยกว่าสี่สิบคน

ข้อ ๑๑๘ การขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับนี้ต้องเสนอ การขอ เป็นญัตติโดยมีสมาชิกรัฐสภารับรองไม่น้อยกว่าสี่สิบคน แก้ไขเพิ่มเติม

การเสนอและพิจารณาญัตติในวรรคหนึ่งให้นำ ข้อบังคับ ข้อ ๘๖ ข้อ ๙๐ ข้อ ๙๒ ข้อ ๙๓ วรรคหนึ่ง วรรคสาม และ วรรคสี่ ข้อ ๙๕ ข้อ ๙๖ ข้อ ๙๗ ข้อ ๙๘ ข้อ ๙๙ ข้อ ๑๐๑ ข้อ ๑๐๒ ข้อ ๑๐๔ วรรคหนึ่ง และข้อ ๑๐๕ มาใช้บังคับโดย อนุโลม เว้นแต่การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่หนึ่งและ ในวาระที่สาม ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ

กรณีบุคคลได้รับความเสียหาย
 ความเสียหาย
 ประสงค์จะให้มีการโฆษณา
 ประสงค์จะให้มีการโฆษณา
 คำชี้แจง

ข้อ ๑๑๙ ในกรณีที่บุคคลซึ่งได้รับความเสียหาย
 ประสงค์จะให้มีการโฆษณาคำชี้แจงตามมาตรา ๑๓๐
 วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ให้บุคคลนั้นยื่นคำร้องขอต่อ
 ประธานรัฐสภาตามแบบที่กำหนด

คำร้องขอตามวรรคหนึ่ง ต้องมีข้อความ เป็นข้อ
 เท็จจริงโดยไม่มีลักษณะเป็นความผิดอาญา หรือละเมิด
 สิทธิในทางแพ่งต่อบุคคลอื่น

ให้ประธานรัฐสภาพิจารณาคำร้องขอตั้งกล่าวให้
 แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับคำร้องขอ ใน
 กรณีที่ประธานรัฐสภาเห็นสมควรโฆษณาคำชี้แจงดัง
 กล่าว ให้เลขาธิการรัฐสภาดำเนินการโฆษณาคำชี้แจง
 ดังกล่าวด้วยวิธีปิดประกาศไว้ ณ บริเวณรัฐสภาที่
 ประชาชนเข้าไปตรวจสอบได้ มีกำหนดระยะเวลาเจ็ดวัน
 นับแต่วันที่ประธานรัฐสภาเห็นควร จัดให้มีการโฆษณา
 คำชี้แจง และให้ส่งสมาชิกรัฐสภาเพื่อทราบ ในการนี้
 ประธานรัฐสภาอาจจัดให้มีการโฆษณาคำชี้แจงนั้นโดยวิธี
 การอื่นด้วยก็ได้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

ชัย ชิดชอบ

ประธานรัฐสภา